

Se Sněhurkou kolem světa

3.díl

Bahamy

Bahamské společenství je přesný název tohoto souostroví. Je tvořeno z 30 velkých, 700 malých ostrovů a 2400 malých korálových atolů. Byly britskou kolonií a od roku 1973 jsou samostatným státem. Žije zde 335 000 obyvatel a mnoho Američanů, kteří zde vlastní prázdninové domy či celé ostrovy. Díky mělké vodě mezi ostrovy je zde naprosto průzračná křišťálová voda a pro jachtaře je zde jedno z nejkrásnějších oblastí Karibiku. Přihlášení s lodí je trochu dražší, protože se platí permit podle délky lodě. Na 3 měsíce 300 USD a na delší dobu 600 USD / od roku 2020/

Je 23.srpna 2015, já jsem skončil svoje objevování Floridy a stojím před rozhodnutím co dál. Měl jsem myšlenku odstavit zde loď v marině a trochu pocestovat po národních parcích, jenže cena marín 100 USD za den mě připadá jako z jiné planety, takže tudy cesta nepovede. Také jsem se zabýval myšlenkou proplout Ameriku vnitřními vodami. Z Floridy se nechá plout Atlantic Intracoastal Waterway, tedy vnitřními kanály kopírující východní pobřeží. Najede se v Miami a konec je až na severu v Norfolku. Pak se přepluje do New Yorku a po řece Hudson na sever. Tam ale nastává problém s mosty. Podjezdná výška je 15 metrů. To znamená sundat stěžeň. Prvně jsem tuto myšlenku absolutně zavrhl, ale když jsem o tom později přemýšlel, tak to není zase takový problém. V tamních marinách to dělají běžně a mají na to jeřáby. Je to den práce a je to vyřešeno. Pak se tedy pokračuje až do jezera Ontario, Erie, Hurónské a Michigan. Odtud se najede na řeku Mississippi a vypluje se zpět na moře v mexickém zálivu. Tato cesta je kolem 4000 mil, tedy vše na motor a desítky zdymadel. Hlavně co mě odrazuje je ale ten americký styl. Po zkušenostech z Floridy se nehodlám pořád s někým dohadovat, jestli je břeh privátní a mohu si zde uvázat člun, nehodlám platit nehorázné sumy za mariny, těžko odhadnout jak je to s volným kotvením, ale hlavně je již pozdě. Na tuto cestu se musí vyplout na jaře a to jsem se zde dost zdržel, takže letos je to již bez šance. Ale možná tato cesta může být námětem pro jiné cestovatele.

Takže co dál, zůstat zde nechci, začíná sezóna hurikánů a určitě sem nějaký přijde. Pohrávám si s myšlenkou se vrátit na milovanou Kubu. Jenže ta pro jachtaře také není nejlevnější, protože platit každý den marinu 30 USD se prodraží. Jsem v občasném spojení na emailu s Manfredem a Erikou z Rakouska. Ti si stavěli Reinke 16 a nyní již také plují a jsou právě ve Venezuele. Manfred se neustále rozplývá nad místními cenami a píše jako o ráji na zemi. Já si to dovedu představit, Venezuelu již znám. Začíná mě ale dráždit myšlenka procestování Jižní Ameriky. Těžko se budu z Karibiku dostávat lodí na jih tohoto kontinentu. To by znamenalo návrat do Evropy a to odmítám. Netrvá mě to dlouho a jsem rozhodnutý. Pojedu do Venezuely, tam nechám loď a podniknu expedici po celé Jižní Americe. Mě je totiž úplně jedno jestli tam doplují lodí nebo dojedu stopem nebo autobusem nebo letadlem. Hlavně chci ale poznat zdejší země.

Na nic nečekám a vyplouvám směrem Bahamy. Jsem v klidu s přihlášením, protože

permit 300 USD, který jsem platil na jaře by měl platit celý rok. Přepluji přes noc přes Golský proud a druhý den dopoledne jsem před ostrovem Nort Cat Cay. Podle průvodce by zde měla být celnice na přihlášení. Je zde nějaká luxusní menší marina a vedle resort. Spustím kotvu vedle mariny a s dinghy se jedu přihlásit. Při vstupu do kanceláře na mě černocho spustí: „kde jsi se tady objevil? Jak to že se nehlásíš vysílačkou? Toto je soukromý ostrov.“ „No já myslím, že ten ostrov nikomu neukradnu, vysílačka je rozbitá a já se potřebuji pouze přihlásit, pluji z Floridy,“ odpovídám nejslušněji jak ze sebe dokážu s odpořem vypáčit. „Poplatek za úkon je 100 USD, jsi v soukromé marině,“ odsekne mě opět arogantně. „Tak já ti na ten tvůj úkon z vysoka .... a zase jedu dál z té tvojí soukromé mariny“ a otáčím se ke dveřím. Černocho ještě něco mele, ale již ho nevnímám a odcházím. To byl tedy kretén a hlavně mě opět vytáčí to jejich „privátní“. Víím, že na sousedním ostrově Bimini je také celnice a tam to snad nebude také „privátní“ a hlavně to bude bez poplatku. Přepluji tedy 9 mil a zakotvím před malým městečkem. Celnici najdu hned na břehu a již ve dveřích hlásím, zda je přihlášení zde zadarmo. „Ano přihlášení je bez poplatku, pouze musíš zaplatit permit pro tvoji loď,“ odpovídá úředník. „OK to já víím, ale ten já již mám od poslední návštěvy,“ podávám permit s ostatními papíry. Celník jej chvíli studuje a povídá: „ ten permit není platný.“ „Jak to? Platí přeci jeden rok a já jej mám od března tohoto roku,“ divím se. „To je sice pravda, ale ty jsi odplul z Baham na 4 měsíce, aby permit platil, tak nesmíš opustit Bahamy na déle než 3 měsíce,“ odpoví. Tak to je nářez, kdybych to věděl, vyčítám si. Jenže co teď? Plout zase zpět? Kam na Kubu, to by nakonec vyšlo na stejno. Tady sice zaplatím znovu 300 USD, ale pak zde mohu stát kde budu chtít, kotvit v jakékoliv zátoce a že je jich zde na stovky. Třesoucí se rukou tedy zaplatím nový permit a jsem přihlášen.

Z ostrova Bimini se pluje přes 60 mil dlouhou písečnou lagunu s hloubkou 3-4 m. Je to trochu stresující záležitost, protože neustále sleduji dno kolem a čekám, kdy zde bude nějaký písečný nános, který naberu. Voda je naprosto průzračná a na dně občas zahlédnu rybu či rejnoka. Nechci však plout další noc, takže se soumrakem jenom zkasám plachty a spustím kotvu. Rozsvítím kotevní světlo a připadám si jako když kotvím uprostřed oceánu. Vítr je slabý, takže vlny nejsou veliké a vypadá to na klidnou noc. Ráno zkusím SSB radio a kupodivu se po dlouhé době spojím s Lubošem z Panenských ostrovů. Je to příjemné si zase popovídat o novinkách u něj i u mě. Ale hlavně mě Luboš upozorní na tropickou bouři Erika, která se již blíží k němu.

Je 26.srpna a já k večeru zakotvím na chráněném kotvišti před přístavem Nassau a přemýšlím co dál. Bouře se posouvá přesně směrem na mě. Střed má jít přímo na Nassau, takže začínám být trochu nervózní. Není zde moc bezpečných marin, kam se lze schovat. Vedle stojí na kotvě Američan Boyl s motorovým člunem. Konzultujeme spolu situaci a nakonec se oba shodneme, že počkáme zde. Jsou to ještě 2 dny a za tu dobu se může bouře stočit. Když tak zajedeme do zdejší mariny, která sice není moc dobře chráněná, ale děj se vůle Neptunova. Je pravdou že druhý den se mnoho velkých motorových jachet stěhuje do vnitřní luxusní mariny vedle kasina. Ta je skvěle chráněná, ale tam by mě ani nepustili. To je pro jinou klientelu s jachtami přes 40 m. Na internetu sleduji vývoj bouře a zdá se, že se pomalu stáčí k jihu a půjde přes jižní ostrovy Baham. Ráno pak s radostí zjistím, že se Erika stočila ještě více a nyní se žene mezi Bahamy a Kubu. Kubánské pobřeží dost smetla a značně řádila i v Havaně. To jsem měl tedy kliku, že jsem do Havany neplul. Tady v Nassau jsem zůstal na kotvě před marinou stejně jako Boyl. Od rána se zatáhlo a prší, ale vítr byl

jen 25 uzlů a pár poryvů bylo přes 30. Takže žádný problém, tohle musí každá jachta s dobrou kotvou zvládnout. Celý den jsem tedy zavřený v lodi a věnuji se drobným opravám nebo si čtu.

Ráno je již polojasno, takže se chci opět věnovat motoru na dinghy. Poslední 3 týdny mě stále zlobí a mám takový pocit, že bude konečná. Ráno nejde vůbec nastartovat, zdá se přidřený píst. Vůbec ho neroztočím startovací šňůrou. Nejdříve musím ručně zatočit vrtulí, aby se odlepil píst a potom dlouze startuji. Když se podaří, že naskočí, tak zvuk připomíná mlátičku obilí. Kovový zvuk si myslím, že znamená uvolněné pístní kroužky. Je zde nedaleko servis Mercury i s prodejnou. Jdu se tedy zeptat na radu a mechanik mě potvrzuje mojí teorii. Znamená to udělat celou generálku s novými písty, válci. Cena za opravu 800 USD. Pokud by jenom měl rozebrat motor a potvrdit tuto teorii, tak chce 300 USD. Takže to řeším jednoduše, motor rozeberu sám a po sundání hlavy je to jasné. Kroužky prasklé, píst přidřený a válec poškrábaný. Koupil jsem tento motor již starší kdysi na Sv. Lucii a sloužil mě 3 roky, což není mnoho. Co se dá dělat musím koupit nový. Jsou zde k prodeji 3 značky: Yamaha, Tohatsu a Mercury. Přiznám se, že přemýšlím o Yamaze, ale ta je ze všech typů nejtěžší 42 kg. Takže jednoznačně opět zvítězí Mercury 15 s váhou 34 kg. Váha je pro mě hodně limitující, protože každou noc vytahuji člun na mojí zadní plošinu a při této operaci je každý kilogram znát. Takže si motor v prodejně zamluvím a je příjemné, že mohu připlout člunem přes ulici do servisu a tam si jej mohu nainstalovat na člun z mola. Rovněž jim mohu dát k recyklaci starý motor. Dnes mě Boyd dělá celý den převozníka a vozí mě ze Sněhurky na břeh a zpět. Naposledy ho tedy poprosím, aby mě odtáhl i s člunem do servisu. Starý motor jsem pouze posadil na zadní zrcadlo a nezajistil šrouby. Je to asi 500 metrů, tak to tam v pohodě dotáhneme. Sedím s Boylem v jeho člunu a na laně táhneme mojí dinghy se starým motorem. Celou dobu si vyprávíme a hledíme dopředu. V kanálu je docela provoz a občas přijde vlnění od nějakého rychlého motorového člunu. Pohoupáme se přes vlny a v plném hovoru přistaneme k molu servisu. „Miro, kde máš motor?“ ptá se mě Boyd a ukazuje na můj člun. „Dopr..“ je jediné co řeknu. Motor byl pouze položen na zrcadle člunu a v těch vlnách vypadl. Tak to je nadělení, to jsem ho tedy dobře ekologicky zlikvidoval na dno moře. Musí ležet někde přesně pod mostem spojující Nassau s Paradise island. Tak to se tedy povedlo, jsem totální trouba. Jdu tedy do prodejny zaplatit nový motor a tady další překvapení. Při platbě kartou chtějí + 5% z ceny jako servisní poplatek. To dělá dost peněz, takže naposledy poprosím Boyla, aby mě zase odvezl na loď pro hotovost. Mám zde vždy schovanou nějakou rezervu pro případ nouze, takže ji musím použít na motor a později si ji doplním výběrem z bankomatu. Takže konečně zaplatím motor, s technikem jej odneseme k molu, kde mi jej pomůže nainstalovat. Součástí je i nová přídatná nádrž. Přemýšlím si ji nechat jako náhradní a používat starou. Nakonec ale starou nechám tady a namontuji si novou. Brzy toho budu hodně litovat.

31. srpna za svítání vyplouvám z Nassau a pokračuji kurzem jiho-východ. Je zde mnoho ostrůvků s krásnými zátokami. Většinu již znám od jarní návštěvy, takže vždy jenom zakotvím na noc a v klidu se vyspím. Můj denní režim je jednoduchý, k snídani mám cornflakes s jogurtem, když dojde jogurt tak s mlékem. Přes den něco málo, když je ovoce nebo kousek sýra či salámu. Večer po zakotvení většinou smažená vajíčka. To jsem dotáhl již k dokonalosti a za 7 minut je večeře hotová. Po 3 dnech přeplouvání Baham jsem na posledním jižním ostrově Mayaquana. Je zde 7 mil dlouhá a mělká laguna, kterou se musím přiblížit co nejbliže k vesnici. To je pouze pár dřevěných domků a celnice. Zde se

odhlásím a chci si ještě něco dokoupit za zbytek bahamských dolarů. Nemám jich moc, ale je škoda je neutratit. Je zde malý obchůdek, tak tam vyrazím. Jenže ouha oni tu nic nemají. Pouze pár konzerv, kečup, mouku, olej. Je ale pravdou, že takto to vypadá na většině ostrovů, tedy těch lokálních bez turistů. Nakonec tedy koupím několik konzerv s fazolemi, ale později toho lituji, protože tak odporné fazole jsem ještě nejedl.

Po odhlášení ještě navečer vyplouvám zpět na otevřené moře. Nyní mě čeká 200 mil až na Dominikánskou republiku. Kolem půlnoci míjím ostrovy Turks, kde se již nebudu stavět. Vypadají stejně a musel bych se opět draze přihlásit. Vědí však o mě z radaru a kontrolují mě vysílačkou co jsem zač. Potvrdím tedy že pouze tranzituji a za svítání jsem již v průlivu mezi Dominikánskou republikou. Zde již ztrácím vítr v kurzu, takže startuji motor a jedu proti vlnám. Zdejší vlny jdou od Portorika jsou hodně nepříjemné, naštěstí vítr není silný jenom do 15 kn. Před setměním se mě podařilo dokonce chytit na vlečenou šňůru malou rybu, tak bude změna v jídelníčku.

Dominikánská republika

Původní název ostrova je Hispanola jehož součástí je i Haiti. Většinu ostrova tvoří vysočina s nejvyšší horou Karibiku Pico Duarte 3087 m. Když zde poprvé přistál Kryštof Kolumbus v roce 1492, tak nazval ostrov „rájem na zemi“. Dnes zde žije 10,5 mil španělsky mluvících obyvatel. Pobřežní oblasti jsou dnes vyhlášené turistické atrakce s rezorty, ale pravá krása ostrova se pozná teprve návštěvou vnitrozemí. Pro jachtaře je zde trochu omezující pohyb a pro plavbu se vyžaduje Zarpe, tedy povolení k plavbě pouze mezi jednotlivými přístavy.

Ve 2 hodiny v noci za úplné tmy vplouvám do zátoky Luperon. Vjezd je označen na mapě bójkami a ty pokračují až dovnitř zátoky. Vjezdové bójkky identifikuji a pluji tedy mezi ně. Jenže dál žádné nepokračují a jsem trochu zmaten. Není vidět ani na metr, tak pomalu pluji podle mapy v navigačním plotru. Jenže hloubka začíná rychle stoupat a na 2 metrech již dávám rychle zpětný chod. Elektronické mapy jsou skvělé, ale ne každý detail je přesně zobrazený, podle mapy jsem uprostřed zátoky, ale ve skutečnosti jsem pár metrů od břehu. Pomalu se tedy stáčím, abych zaplul hlouběji do zátoky na klidnou vodu. Jakmile se to podaří letí kotva dolů a končím. Není nic horšího než se za úplné tmy motat při pobřeží v neznámých vodách. Sice již vidím v dáli kotevní světla jachet, ale nebudu nic riskovat. Budu rád za spánek po 2 dnech, takže se jenom převalím na postel.

Ráno ještě dospávám a již slyší nějaký hlas. „Hola amigo como estas? Soy Papo,“ volá na mě z malého člunu Papo. Je to místní agent, který se stará o jachtaře a cítí další kšeft. „Dovedu tě na mojí bójku, kde můžeš kotvit, přivezu celníky a vše pro tebe zařídím,“ ihned vysvětluje. „Dobře a co to bude stát?“ ptám se hned. „Pokud budeš kotvit na mojí bójce, tak zaplatíš jenom kotvení a vše ostatní je zdarma, jsi můj amigo,“ rychle vysvětluje. Ok tak to by šlo a následuji Papyho na kotviště. Zde se vyváží a Papy po chvíli přiváží celníky na kontrolu. Ti jsou velmi přátelští, ale přihlášení zde není levné a stojí celkem 80 USD a samozřejmě čekají malý úplatek, tak jim dám láhev kubánského rumu.

Zdejší zátoka je k mému překvapení plná jachet, snad okolo 20. Většina z jachtařů zde přečkávají hurikánovou sezónu a i při poslední bouři Erika byli zde všichni bezpečně ukryti. Na břehu je malé městečko, kde na mě opět dýchne ta nádherná atmosféra ostrova a to je

bachata. Z každého krámu či baru či restaurace zní tato krásná latinská muzika. Místní dívky pomrkávají po turistech, muži posedávají na židlích a popíjejí pivo Presidente. V restauraci si dám pořádné jídlo po několika dnech, moje oblíbené platanos / smažené banány/ a nějakou zeleninovou směs s vařeným kuřetem. K tomu popíjím chlazený Presidente a je mi skvěle. Říkám si jaký rozdíl od Floridy, tam jsem chodil kilometry pěšky, abych se relativně levně najedl a tady je to na každém rohu. Jsou zde mezi jachtaři oblíbené 2 bary, takže se tam také zastavím a seznamuji se s Vaškem. Ten je zde na české poměrně velké jachtě, která patří bratrovi. Ten odjel do Čech dělat byznys a Vašek ji zde hlídá. Po skončení hurikánové sezóny budou ve třech i s bratrovou manželkou pokračovat do Pacifiku. Je to příjemné setkání a já jsem pomohl Vaškovi opravit generátor. Mají úplně stejný typ jako já a po těch všech trablech s ním se již mohu pokládat za odborníka. Bylo špatné startovací relé. Vašek je rád, že má vyřešený problém a na oplátku mě vzal na výlet na motorce. Má zde kamaráda dominikánce, který mu půjčuje motorku. Jedeme na pláž El Castillo, kde kdysi stálo první město na ostrově. To založil K. Kolumbus, ale později toto město opustili a Kolumbův syn vybudoval nové na jižním pobřeží Santo Domingo. Zde se dochovaly pouze základy staveb a je to místní archeologická památka. V okolí je hezká pláž s barem, ale žádní turisté, takže je zde prázdné. Ale i samotná cesta sem vedla mezi malými poličky farmářů, kteří pěstují zeleninu, ananasy, juku a mnoho dalších plodin. Příroda je zde nádherná a hlavně po silném dešti od bouře je vše krásně zelené. Další den si udělám výlet busíkem do města Puerto Plata, což je v překladu Přístav Stříbra. Odtud kdysi španělští dobyvatelé odváželi stříbro a zlato vytěžené či nakradené z tohoto ostrova. Panorama města tvoří soch Krista, který stojí na kopci nad městem. Je to taková kopie z Ria, kdy Kristus také rozpíná své ruce nad městem. Socha je trochu menší a na vrchol kopce se jede lanovkou, která je prý nejdelší v celém Karibiku. Klidně se tomu dá věřit, protože jsem nikde jinde žádnou lanovku neviděl. Na okrajích města jsou resorty, nyní však skoro bez turistů. Sezóna začne až po hurikánech koncem října. Další den se připravuji na odjezd, takže si dokoupím ovoce, tedy ananasy a banány. To je moje oblíbená kombinace. Mám plán vyplout ve 4 hodiny ráno, protože mám před sebou 180 mil a to bude přes další noc. Jdu tedy na úřady vyřídit Zarpe, to je povolení k plavbě do dalšího přístavu. To je taková veliká buzerace zde. Vystavuje se na pobřežní stráž a tam mě zaskočí, že se ze zátoky nesmí odplouvat v noci, ale pouze v pracovní době pobřežní strážte tedy buď dnes do 18:00 nebo ráno v 6:00, ale to si musím přijít pro Zarpe až ráno. To mě značně komplikuje situaci, takže se okamžitě rozhoduji: „OK napiš mě to teď já vypluji v 18:00 dnes večer.“ Náčelník mě vyplní Zarpe a já odcházím na loď. Jenže plout přes celou noc nechci a ráno v 6 to bude zase moc pozdě. Budu se tedy držet svého plánu a vypluji ve 4 hodiny ráno. Tak jsem také udělal a motoruji opět za černé tmy ze zátoky. Nyní již vím kudy, tak se snad trefím. Jenže ouha na okraji zátoky hlídkují 2 vojáci se samopaly v loďce s motorem. Okamžitě ke mně připlují a osvěcují baterkou. „Teď nesmíš odplouvat, vrať se na kotviště,“ volají na mě španělsky. „Podívej mám Zarpe, mohu vyplout, mám vše v pořádku,“ mávám jim oním papírem a dělám, že jim nerozumím. „To je v pořádku, že máš Zarpe, ale teď nesmíš vyplout, až ráno,“ opět odpovídají. Já opět volám, že mám Zarpe a pokračuji dál a upřeně sleduji navigační ploter i se snažím prohlédnout černou tmu před přídílí. Vojáci stále křičí a já si jich nevšímám a věnuji se plavbě. Jeden z nich dostal spásnou myšlenku a přivázal lano jejich člunu k mému vazáku. Okamžitě dal plný plyn a napsal lano do protisměru a chtěl mě zastavit, či snad odtáhnout zpět na kotviště. Opět dělám, že to vůbec nevidím a ještě lehce přidám plyn. Oni samozřejmě s

jejich 15 koňovým motorem nemají šanci, ba naopak já je táhnu ven ze zátoky. Asi půl míle se mnou takto zápasí a já se jenom modlím, aby to nebrali vážně a nezačali používat samopaly. Vnitřně doufám, že by museli nejdříve použít varovný výstřel do vzduchu. Ale je to naštěstí ani nenapadlo a když byli již na okraji zátoky hraničící s mořem a začali se houpat na vlnách, tak rychle ubrali plyn a odvázáli lano. Já jsem se jim rychle vzdalil a vojáci se vrátili zpět na svoje strážné stanoviště v zátoce. Opravdu jsem nepochopil, co to tady mají za blbost, že se nesmí odplout v noci. Každý jachtař si plánuje plavbu s ohledem na bezpečnost plavby a já se vždy snažím doplout do cíle za světla. Není nic horšího než hledat kotviště či přístav v noci. To pouze hrozí velkým malérem. Takže jsem na moři a nastavuji kurz východ. Budu motorovat podél pobřeží až na konec ostrova. Víím, že vždy odpoledne se zde zvedají vysoké vlny a proto je chci předběhnout. Dopoledne již mívám město Puerto Plata a odpoledne se houpu v oněch vlnách, které mají 2-3 metry. V noci vítr vždy trochu polevuje, takže se zmenší i výška vln. Za svítání již točím na jih a zatáčím do zátoky Samana. Již pohled z paluby na pobřeží mě fascinuje. Všude jsou palmy a krásná příroda a bílé pláže. Kolem poledne jsem na kotvišti Santa Barbara. Je to menší město, zasazené v údolí a okolní kopce jsou plné zeleně. Jedu člunem na břeh a přihlásím se na pobřežní stráž, kde odevzdám ono Zarpe. Projdu si město, dám si večeři a poslouchám bachatu. Zátoka Samana je velmi populární v zimních měsících. V lednu až březnu sem připlouvají keporkaci a provádějí zde svoje milostné hry. Do zátoky vyplouvají místní lodě s turisty na pozorování těchto krásných velryb. Já jsem na Dominice již podruhé, ale opět v jiný termín. Ale půjčím si skútr a projedu celý poloostrov. Jsem naprosto unesen tou nádherou. Všude jsou kokosové palmy, krásné bílé pláže, plantáže ananasů, kaka, melounů, prostě obrovská tropická zahrada. Nejkrásnější je to, že zde nejsou žádné rezorty, pouze malé penzionky. Jestli tedy někdo chce poznat krásu Dominiky, ať jede rozhodně sem. Víím, že většina turistů se nechá vozit do Punta Cana, což je pobřeží zastavěné rezorty. Turisté jsou tam sterilně zavření, protože v širokém okolí nic jiného není. Takže si užívají moře, stoly plné jídla a večer nějaký ten hotelový bar. Já se tady zastavuji na každém krásném místě, fotografuji, filmuji, bavím se s místními. Je to nádhera, skutečně nejkrásnější část ostrova. Jsem rád, že jsem se zde zastavil a prozkoumal i tuto část.

Poslední den mám ale po náladě. Ráno vstávám a jdu sundat člun ze svojí plošiny. Ten v těchto zemích vždy zamykám řetězem k lodi a samotný motor je zase zamčený zámkem ke člunu. Jenže při pohledu do člunu se mnou cloumá zlost. Měl jsem noční návštěvu a ukradli mě přídatnou nádrž. Ta nebyla zamčená, pouze ležela volně v člunu. Naštěstí zloděj vzal nádrž a vytrhl ji od připojené benzinové hadice. Takže speciální koncovka pro napojení do motoru i s hadicí zůstala ve člunu. Je to samozřejmě nepříjemná ztráta, ale hlavně že mám motor a zrovna nový. To bych asi nerozdýchal. Jak nyní vzpomínám na mojí starou nádrž, kterou jsem nechal v Nassau, teď by se hodila. Nevadí nastává plán B, vezmu prázdnou 5-ti litrovou láhev od vody, naplním benzínem z rezervního kanystru a do víčka vyřežu malou díru k protažení hadičky. Za chvíli je vše hotové a mohu nastartovat motor a tedy dojet na břeh se odhlásit. U celníků si postěžuji na noční krádež, ale víím že to nikoho nezajímá. Jsem tedy odhlášen z Dominiky a budu pokračovat dál. Ještě jsem zkusil koupit novou nádrž, ale zde se nic takového neprodává.

Americké panenské ostrovy

Americké panenské ostrovy jsou součástí Malých Antil v Karibiku. Tvoří je 3 hlavní ostrovy St.Thomas, St. John, St.Croix a dalších asi 40 malých ostrůvků. Do roku 1916 byly součástí dánského království a potom byly prodány USA a dnes jsou jejich přidruženým státem. Žije zde kolem 120 000 obyvatel a hlavním příjmem je samozřejmě turismus. Pro přihlášení s lodí platí, že každý člen posádky musí mít v pasu papírové vízum.

V 11:00 vyplouvám zpět do zátoky Samana a opět motoruji proti větru. Tentokrát popluji přes pasáž Mona k Portoriku. Ta je také známá nepříjemným větrem a vlněním. Naštěstí předpověď je příznivá a vlny by neměly být přes 2 metry. Motoruji celou noc a ráno jsem již na dohled Portorika. Nechci se zde moc zdržovat a tak pokračuji až do přístavu Arecibo. Tam to znám a vím, že se tam v klidu vyspím. Dopluji sem po 180 mílích až v noci ve 22:00, ale bez problémů zakotvím a udělám si k večeři co jiného než vajíčka. Ráno vstanu včas a v 6 hodin již vyplouvám dál až na konec Portorika. Je to hodně dlouhý ostrov. Další den mě již zbývá pouze 40 mil a jsem opět na Amerických panenských ostrovech. Na St. Thomasu se přihlásím a přepluji 5 mil na Water island. Zde opět navštívím kamaráda Luboše s manželkou Helenou. Je to opět radostné setkání po letech. Heleně dám dárek svoji knihu 1. díl a Lubošovi vezu oblíbený rum z Dominiky - Barcelo. Zůstal jsem zde 5 dnů a samozřejmě ochutnal Helenčinu výbornou kuchyni.

Potřeboval jsem se dostat sem, protože odtud již chci plout na jih do Venezuely a měl by to být odsud příznivý kurz. Jedu se tedy odhlásit a chci vyplout v sobotu ráno 26.září. Hurikánová sezóna je v plném proudu, ale to neznamena že fouká. V tomto období naopak moc nefouká. Občas přijde déšť s mírným větrem nebo lehká bouřka. Když pak přijde hurikán, tak to vše vynahradí s větrem. Jenže zde na ostrovech je nyní taková větrná kapsa. Je dusno a bez větru. Předpověď je pořád stejná, tak se rozhoduji prostě vyplout. S mírným větrem dopluji na ostrov St. Croix, kde jsem ještě nebyl. Tady si pro jistotu doplním 100 l nafty a udělal jsem dobře. Jsem totiž úplně na suchu, protože jedu do Venezuely, kde je nafta skoro zadarmo. První den se trochu trápím a stále volím kombinaci mezi motorem a genakrem. Vždy když se zdá, že bude trochu foukat, vyndám genakr. Jenže vítr vydrží hodinu a dost. Takže opět s plachtou dolu a hodinu motoruji. Není nic jednoduchého manipulovat sám s touto plachtou, která má 150 m². V noci proto volím jenom motor a ráno se konečně rozfoukává. Mohu plout na hlavní plachtu i genu, sice pomalu ale pluji. Vítr postupně sílí a večer již mám rychlost 4,5 uzle. Na cestu jsem si udělal těstovinový salát se zeleninou. Mám toho celý hrnec a jím to 3 dny. Každý večer mluvím s Lubošem na rádiu a ten zorganizoval takový kroužek s českými radioamatéry v Čechách. Ti nás poslouchají z takové dálky a občas se připojí do diskuze. Jsou nadšení, že mají spojení na takovou dálku. Je to pro mě příjemné zpestření plavby.

Venezuela

Bolívarovská republika Venezuela je přesný název tohoto velikého státu s rozlohou 916 445 km² a 31 mil obyvatel. Dříve byla součástí státu Velká Kolumbie a od roku 1830 je nezávislým státem. Venezuela má obrovské nerostné bohatství: největší zásoby ropy na světě, zlato, železná ruda, bauxit, diamanty. Na rozsáhlých savanách jsou nekonečné možnosti pro zemědělství a rybolov podél dlouhého pobřeží. Pro turisty je zde neskutečně krásná příroda ve vnitrozemí i při mořském pobřeží. Dříve byla Venezuela nejbohatším

státem Jižní Ameriky, ale po nástupu prezidenta Cháveze v roce 1999 a jeho socialistickém experimentu začala ekonomika stagnovat a dnes je Venezuela nejchudším státem s hyperinflací a obrovskými problémy ve všech oblastech života včetně bezpečnosti. Pro jachtaře je zde bezpečno pouze v několika hlídaných marinách, hlavně v přístavu Puerto la Cruz. Přihlášení lze udělat pouze přes agenta.

Po 4 dnech plavby jsem u ostrova La Blanquilla, který již patří Venezuele. Je neobydlený, pouze je zde vojenská posádka a několik rybářů. Měl by být bezpečný, tak tedy zakotvím na dohled vojáků a odpočívám. Zaplavu si v moři, udělám dobrou večeři / vajíčka / a pořádně se vyspím konečně v klidu. Na pevninskou Venezuelu mě chybí ještě 120 mil, takže ještě 24 hodin plavby. Vypluji tedy v 11:00 a bez problémů a s příznivým větrem mířím do přístavu Puerto la Cruz. Svítání mě zastihne asi 20 mil od pobřeží a moje pozornost nesmí polevit. To je právě nejhorší čas, kdy bych mohl potkat vyplouvající rybáře, tedy eventuální piráty. Venezuela je známá svojí chudobou, ekonomickými problémy a s tím související kriminalitou. Statisticky je při pobřeží nejvíce pirátských útoků v Karibiku. Jenže jachtaři sem přestali plout, takže se o tom moc nemluví. Já jsem celou noc nezahmouřil oči a klasicky plul bez světel. V kokpitu mám připravenou mačetu a signální pistoli s patronami. Tou se eventuelně nechá udělat pořádná paseka. Ale nebudu si hrát na hrdinu, nevím jak bych se zachoval. Ve filmech se na to hezky kouká, ale skutečnost bývá jiná. Před pevninou je pás suchých a neobydlených ostrovů, tak jsem rád, že jsem je proplul bez problémů a jsem již na dohled města Puerto la Cruz. V zátocce stojí několik tankerů, kteří čekají na naplnění ropou. Nyní po 3 letech, když píše tuto knihu, tak jsem zrovna četl na internetu, že piráti přepadli takový tanker na kotvě a oloupili posádku. Ale to se píše protože to byla velká loď. O přepadení malých se nikdo ani nedozví.

Je 9 hodin ráno a slunce již praží plnou silou. Na chvíli zastavím, abych se ještě vykoupal a osvěžil po 24 hodinách plavby a v 10 hodin zaplouvám do mariny Redonda. Tady jsem již naprosto v bezpečí. Zním to zde, takže se hned vyvážu u mola, které bývá volné jako emergency. Rozhlížím se po marině a ta je úplně plná, tak se dívám jestli najdu Manfreda s Erikou. Stojí na protější straně, tak na sebe voláme a později k nim dojdou na návštěvu. Je to radostné setkání po letech. Jenže radost mě skončila, protože v marině není místo a musím pryč. Manfred mě radí, že také stály dobu v druhé marině za rohem, než se zde uvolnilo místo. Nejsem z toho nadšený, ale co se dá dělat. Jedu tedy do druhé mariny a Manfred mě pomáhá ze člunu se vyvázat. Tato marina totiž leží ve vjezdovém kanálu a musí se házet kotva a zádí se vyvazovat k molu. Také není tak dobře chráněná před případnými lupiči z moře. No budu tady muset chvíli zůstat. Jsem dobře vyvázaný, tak se jdu přihlásit do mariny. Jenže opět problém. „Nemůžeš tady zůstat, budeme opravovat molo a všechny lodě jej musí uvolnit,“ oznamuje mě manažer přístavu. „Počkej jak opravovat, stojí tam asi 10 lodí, takže polovina mola je prázdná. Co budete opravovat?“ ptám se. „Bude se rekonstruovat elektrika na mole,“ odpovídá manažer. „Tak na to snad nepotřebujete prázdné molo? To můžete dělat za provozu nebo se lodě můžou postupně přestěhovat. A kdy bude začínat s opravou?“ ptám se dál. „No už brzy,“ odsekne. „Aha tak to já znám to vaše brzy, to může být také za měsíc. Copak ty nechceš moje peníze za marinu?“ ptám se nechápavě. „To je nařízení majitele mariny a já jenom poslouchám,“ odpoví. „No a co takhle trochu samostatně přemýšlet? Jestli chceš, já ti to tady zorganizuji a nemusíš žádné lodě vyhazovat a ještě vyděláš. Víš co, nech mě tady stát pár dnů, potřebuji se přihlásit. To určitě

nezačnete takhle rychle. Až budu mít hotové papíry, tak se uvidí. Když bude potřeba, tak si najdu místo jinde,“ odpovím. Takhle se domluvíme, ale manažer je nějaký divný a neustále tvrdí, že budu muset odjet jinam. No uvidíme, v kanceláři pracuje krásná holka, štíhlá, vysoká, snědá ale je vdaná a má děti. Zeptám se jí na nějakého agenta na celní odbavení. To se zde nedá zvládnout samostatně, je to neskutečné papírování a každé 3 měsíce se musí papíry prodlužovat u celníků. Zavolám tedy agentku Darsi, která asi za hodinu přijede. Je velmi malá asi 150 cm, tak se snaží výšku dohánět vysokými podpatky. Vždy na nich cupitá jako princezna. Krom toho má ale neskutečně velká prsa, nevím jestli jsou přírodní nebo umělá, což je zde velmi v módě, ale pouze pro vyšší třídu. Tam Darsi určitě patří, protože má drahé auto i oblečení. Darsi si tedy vezme všechny potřebné doklady a můj pas. Bude to trvat prý 3 dny a pak mě vše přiveze. Mnoho jachtařů má strach odevzdávat pas z ruky, ale já jí věřím. Manfred s ní také spolupracuje a je spolehlivá. Však také hned s Erikou přišli na návštěvu a hned mě zasvěcují do místní situace. Půjčili mě místní měnu Bolivary, což ale znamená že mám plnou igelitku peněz v hodnotě 50 EUR. Když jsem zde byl před 2 roky, tak byl kurz 40 Bolivarů za 1 USD. Dnes je kurz 900 Bolivarů a hlavně každý den se mění směrem nahoru. Nevyplatí se tedy měnit mnoho, ale po malých částkách. Peníze budu měnit také přes agentku Darsi, vždy jí zavolám kolik chci a ona mě druhý den přiveze igelitku peněz v patřičném kurzu. Později jsem si pak našel i lepší zdroj ve městě. Jeden arabský obchodník s oděvy mě změnil lepším kurzem. Problém byl ale s tím, že jsem měl vždy trochu strach se vracet z města s batohem plným peněz. Největší bankovkou je totiž pouze stovka, takže za 10 dolarů dostanete 900 bankovek a za sto potom 9000 bankovek a to je již pořádný balík. Takže princip je ten chodit na nákup pouze s určitou částkou na útratu a mít vše poschovávané po více kapsách, což se lehce řekne, ale zkuste si nacpat do kapsy 900 bankovek. Ceny se zde poměrně zdražili, dříve jsem si za 1 dolar koupil oběd. Dnes již stojí 3-4 dolary. To je obrovský skok a Venezuelánci samozřejmě na to nemají. Ale já potřebuji nejdříve řešit marinu. Hned v sousedství je další, kde mě slíbili volné místo, ale za neskutečnou cenu 150 USD na měsíc. To je na zdejší poměry hodně drahé. Byl jsem se zeptat i v městské marině v centru. Tam místo mají a cena je 6 USD za měsíc. To je také neskutečná cena. Kdybych byl stále na lodi, tak sem asi pojedou, ale chci loď opustit a cestovat a zdejší marina je moc otevřená na moře a také nevím jak dobře je hlídána. Jinde jsem již místo nesehnal, ale nechám tomu volný průběh. Moje TECH marine je vzdálená od mariny Redonda po silnici asi 500 metrů. Okolo je barrio pobre, tedy chudá čtvrt a je na zvážení se zde pohybovat po setmění. Několik jachtařů zde bylo na ulici přepadeno. Čtvrtý den zde jsem se zdržel při návštěvě u Manfreda a kolem osmé hodiny večer se vracím do svojí mariny. Vyjdu ze vrat na silnici a snad po 50-ti metrech chůze slyším zastavovat auto. Je to nový bílý džíp a než se stihnu rozkoukat, tak mě silná ruka tlačí na kapotu. Je to skutečně jako ve filmu, z auta vyskočili 3 policajti, těžkooděnci v neprůstřelných vestách. Hodili mě na kapotu, roztáhli nohy a celého mě šacují. Hledají zbraň a drogy. Když nemám revolver, tak mě otočí a chtějí doklady. „Hele co to má znamenat, já nejsem, žádný gangster, proč mě kontrolujete?“ ptám se. „To je jenom rutina, co když máš u sebe drogy? Víš, že zde se není dobré pohybovat v noci, kde máš doklady?“ ptá se jeden. „Hele amigo, já jsem jachtař, byl jsem tady v marině u kamaráda na návštěvě. Nebudu tady pobíhat po ulici s pasem, aby mě ho někdo ukradl. Já stojím táhle v TECH marině, tak mě tam odvezte a já vám pas donesu,“ odpovím. „Jak to, že chodíš bez dokladů! Vezmeme tě na stanici a tam tě prověříme!“ odpovídá drsně. „No to sice můžete,

ale stejně potom pojedeme na mojí loď, abyste ten pas viděli. Tak si ušetřete práci a jdeme tam rovnou teď," povídám. Nakonec usoudili, že mám pravdu, nasedl jsem do jejich auta, popojeli jsme 400 metrů před bránu mariny. Tam mě vypustili a čekají až jim donesu pas. To mám tedy kliku, protože zrovna dnes mě Darsi přinesla všechny doklady včetně pasu. V něm mám vstupní razítko do Venezuely. Za chvíli tedy stojím s pasem zpět u brány a policajti zkontrolují pas a hlavně ono razítko. Vrábí mě pas a odjedou hledat další gangstery. No bylo to docela nepříjemné a hlavně si musím opravdu dávat veliký pozor, co kdyby to příště nebyli policajti?

Musím začít řešit moje kotvení a jinam se mě přejíždět nechce. Vydám se tedy za manažerem do kanceláře: „Hola amigo, jak to vypadá s tím kotvením zde?“ „No pořád stejně, za 2 dny začínáme s opravou mola, musíš odjet,“ odpoví. Vyndám na stůl 20 USD a začnu si s tou bankovkou pohrávat. „Amigo, já si myslím, že se molo může opravit i s loděmi, pojď se tam podívat,“ a přisunu bankovku k němu. Okamžitě po ní sáhne a odpoví: „no tak jdeme na molo.“ Na mole je vyvázáno asi 8 jachet a ty zde stojí dlouhodobě a myslím, že ty nikam určitě nepojedou. Manažer se chvíli rozhlíží a pak praví: „přejeď sem mezi tyhle jachty a tady můžeš stát. Tu horní polovinu mola potřebujeme prázdnou na opravu.“ „A potom až budete dělat tuhle druhou polovinu bude co? Já chci odjet na výlet asi na 2 měsíce,“ ptám se. „Myslím, že to půjde opravit i s loděmi zde,“ odpoví. „Vždyť jsem ti to říkal, to nemůže být problém,“ odpovím s úsměvem a podáme si ruce na uzavření obchodu. Tak jsem rád, že mám vyřešené stání, levné za 20 USD na měsíc plus 20 USD úplatek. Nyní mohu plánovat další věci.

„Ahoj jak se máš?“ volá na mě ráno na mole takový hubený zarostlý Tarzan. „Ahoj no mám se dobře, kde jsi se tady vzal?“ ptám se překvapeně. „Já jsem Kris a jsem z této lodě,“ ukazuje za sebe. „Vždyť to je australská loď?“ nechápu. „No já jsem teď Australan, žiji tam od roku 1976, kdy jsem emigroval,“ odpovídá. Kris je tedy neskutečná postava. V Austrálii se různě protloukal, nejčastěji stavěl domy jako tesař. Po nepovedeném manželství prý o vše přišel, tak si postavil loď a začal cestovat. Jenže slovo loď je trochu s nadsázkou. Je to sice bytelný ocelový trup a čínským džunkovým oplachtěním, ale jinak spíše připomíná ponorku. Kdysi viditelná okna jsou překryta ocelovými pláty a zavařena. Vstup do lodě je skutečně jako do ponorky, typický kruhový vlez s uzamykatelným víkem. Vše natřeno strašidelnou černou barvou. Vnitřek lodě je skutečně jako v ponorce. Všude jsou pouze plastové barely se zásobami potravin a oblečením. Jediný kus nábytku je masivní dřevěný stůl na mapy a dvě dřevěné desky s molitanovou matrací jako postele. Jinak je to jen natřený ocelový trup, bez jediné poličky či skříňky, záchodu, prostě nic. Vaří na přenosném plynovém vařiči a nádobí se myje v kbelíku s mořskou vodou. „Hele Krisy, ty nemáš motor?“ ptám se udiveně a hledím na prázdný otevřený prostor na zádi. „To nemám, nemám motor, takže nemám elektriku a tím nemám žádné starosti,“ odpoví v klidu. „No to máš sice pravdu, ale to já mám raději starosti, ale také jistotu.“ Kris je tak zajímavý člověk, že si беру kameru a natáčím si jeho vyprávění: „Já naviguji bez GPS, mám sextant a hvězdy. Podle hvězd se plavili námořníci několik století, tak proč bych nemohl dnes i já? Mám již upluto 80000 mil, 3x jsem proplul tajfunem, několikrát jsem se ve vlnách převrátil a otočil, ale vždy jsem si poradil. Já mám čas, takže když nefouká, tak si počkám na vítr. Doplnul jsem do Afriky a procestoval ji na kole. Nyní jsem tady v Karibiku a chci to procestovat i zde.“ Sedím a poslouchám s otevřenou pusou. Již jsem poznal mnoho dobrodruhů, ale Kris zatím suverénně vede, to je tedy případ, obzvláště když má sebou i přítelkyni. Ta je z Filipín a

poslední roky cestuje s ním. Je pravdou, že pro ní musel koupit jeden solární panel, aby si mohla dobíjet notebook.

Další den za mnou přijdou Manfred s Erikou a povídají: „Rozhodli jsme se koupit si tady auto a udělat výlet po celém kontinentu. Jenže my se nedomluvíme. Ty umíš trochu španělsky, potřebovali bychom pomoci něco koupit.“ No dobrá to vám pomohu, ale jak to myslíš?“ ptám se. „Našel jsem na internetu několik aut, tak bych to potřeboval obvolat a potom se někam dojedeme podívat. Vše ti zaplatím, cestu, jídlo, ubytování,“ říká Manfred. Nemám s tím problém a bude asi trochu zábava. Zbytek dne sedíme u Manfreda na lodi a Manfred mě podává na papírku typy aut a já telefonuji. Samozřejmě zvládnou jen základní věci, ale zjistit cenu a základní věci se mi daří. Manfred si vytypuje 4 vozy a já u všech zamluvuji prohlídku. Jenže Venezuela je obrovská a většina aut je v okolí Caracasu, tedy průmyslové oblasti a to je od nás 800 km. Ráno ve 4 hodiny již jedeme taxíkem na autobusový terminál a prvním busem jedeme do Caracasu. Doufáme, že cesta bude v klidu, asi před týdnem jsme slyšeli, že byl jeden autobus do Caracasu přepaden a všichni cestující oloupeni. Vtip je v tom, že Manfred má u sebe poschovávaných 4000 USD. Již po cestě mě přijde sms, že jedno auto je již prodané. Prostě někdo přišel a zaplatil a byl rychlejší. Odpoledne vystoupíme na terminálu v Caracasu a hned seženu taxi na další prohlídku auta.

Manfred je silně nervózní, protože se často stává obzvlášť cizincům, že je taxikář doveze na okraj města, tam vyndá revolver, pasažéry oloupe a nechá je tam a odjede. Já se tedy vždy raději zeptám na terminálu jestli je ten taxík spolehlivý nebo si později necháme zavolat taxi přímo z hotelu. Tím máme trochu jistotu, že se jedná o ověřené řidiče. Taxíky jsou zde neskutečně levné a za 10 dolarů projedeme celé město tam i zpět a ještě na nás řidič čeká. Jednu noc jsme spali v hotelu v centru za 20 USD za pokoj a Manfred byl spokojený s cenou. „Manfredě zítra až objednáme další auta, tak si najdeme jiný hotel, tohle je moc drahé,“ povídám večer na pokoji. „Mě se nezdá, víš kolik bych platil za hotel v Rakousku?“ odpoví. „To já vím, ale tady není Rakousko, zítra najdeme něco levnějšího,“ odpovím. Druhý den opět objíždíme další auta a stále není spokojenost, buď stav nebo cena. Večer se opět vrátíme do Caracasu a já tentokrát zvolím jinou čtvrť, kde mají být hotely. Je jich zde mnoho, ale ceny jsou podobné nebo jsou i obsazené. Hledáme dál až stojím před takovým starším oprýskaným. „Hele ten se mě začíná líbit,“ ukazuje Manfredovi s Erikou. Jdu se zeptat na cenu a ta mě uzemní: 1 dolar za pokoj. „Hele cena je skvělá ani vám jí nebudu říkat, ale pojďme se nejdříve podívat na pokoje,“ volám na Manfreda. Pokoje jsou velmi malé, ale čisté postele s vlastní koupelnou. Vidím, že Erika se moc netváří, ale Manfred to rozhodne: „dobrá zůstaneme tady, už se zde nechci v noci dále potloukat s penězi.“ Tak toto bude asi můj osobní rekord mít hotel za dolar. Sem chodí pouze Venezuelánci, ale mě vždy stačí pouze čistá postel. Ráno se vždy probouzím velmi brzy a tak časně již klepu na dveře kamarádů a volám: „vstávat, to jsem já.“ Pak slyším šoupání nábytku a po chvíli se otevřou dveře. Měli strach, aby je někdo v noci nevylopil, tak si zabarikádovávali dveře postelí. No není se co divit. Brzy ráno tedy opouštíme hotel a jdeme na metro, protože musíme přejet na druhý konec Caracasu na autobusový terminál a odtud chceme jet do Valencia vzdálené asi 150 km. Čekáme na metro v první řadě a za námi se začínají scházet další cestující. Když vagon zastaví a otevřou se dveře, najednou ucítím silný tlak zezadu. Rychle se ohlédnu a vidím starou tlustou bábu jak má ruce s lokty před sebou a tlačí celou skupinu do vagonu. Erika málem upadla a chytila se na poslední chvíli držadla. Já to měl stejné, ale stále mám hlavu otočenou na tuto stařenu. Již mám na kraji jazyka

poznámku o stará krá...., když najednou vidím 3 mladší muže za námi, kteří se také tímto tlakem cpali do vagonu, jak najednou rychle vystoupí, dveře vagonu se zavřou a začíná se rozjíždět. V tomto okamžiku si srovnám rovnováhu a naučeným pohybem si přejeďu po kapse na šortkách. Tam mám kapsu s mobilem. Jenže mobil je pryč, ani na druhé straně není. Tak to byl ten jejich trik, vyvézt nás z rovnováhy a pro šikovného kapsáře to pak již byla hračka. Jsem samozřejmě rozčilen, ale mohu nadávat nejvíce na sebe. Byla to školácká chyba, stejným způsobem se krade i v Praze. Kolikrát jsem o tom četl, jenže dokud to člověk nezažije, tak si nedává pozor. Manfredovi se naštěstí nic neztratilo, má vše dobře schované. Však od té doby jsem si na kapsy všech svých obou kalhot i kraťasů našil na zipy a vše poctivě zavírám. Takže po této nepříjemné ranní události jedeme autobusem do Valencie a zde se konečně podaří koupit auto, je to Mitsubichi Pajero. I když i zde nastal problém, Manfred chce zaplatit až po převodu dokladů a majitel zase nechce převést doklady dokud nemá peníze. Mají zde nějaký speciální systém dokladů pro cizince, ale v zásadě by to neměl být problém. Nakonec tedy s obchodním duchem přesvědčím Carlose jako prodávajícího, že půjdeme ráno společně na tento úřad, tam dostane zálohu 1000 USD, ale přímo před okýnkem a po provedení zápisu dostane zbytek. A po celou dobu bude tato zbývající částka v obálce, kterou bude mít Erika u sebe a bude stát vedle Carlose. Prostě největší opatrnost z obou stran. Takže vše proběhlo dobře, Carlos odevzdá přepsané doklady a klíče a dostane obálku se zbytkem peněz. Celkem stálo auto 3500 USD a všichni jsou spokojeni. Manfred již plánuje různé cestovní úpravy a hned vyjíždíme na cestu zpět do našeho přístavu vzdáleného 950 km.

Já si pak udělám výlet trajektem na ostrov Isla Margarita. Je to veliký ostrov, který byl kdysi plný turistů. Je zde vystavěno mnoho luxusních hotelů a rezortů. Jenže z důvodu bezpečnostní situace sem agentury přestaly posílat turisty, přestaly létat letadla a nastal rychlý úpadek. Mnoho hotelů a restaurací je zavřených a chátrají. Lidé tím přišli o práci, tím se zvýšila kriminalita, prostě jedno s druhým. Jenže na tomto ostrově žije zajímavý pán. Míla z Prahy, kterého jsem zde vypátral a chci jej poznat. Na sever ostrova dojeďu autobusem a Míla mě čeká na zastávce na motorce. Již na první pohled vypadá jako místní bezdomovec, otrhaný, zarostlý, ale blondák. Jedeme k němu domů a já opět poslouchám velmi zajímavý životní příběh:

„ Jsem z Prahy a byl jsem středoškolský učitel elektrotechniky. Jsem stejná generace jako byl Havel, Diensbier a ostatní. Mnoho z nich jsem znal a po revoluci jsem se trochu u nich pohyboval a měl iluze o budování demokracie. Jenže když jsem viděl, jak je to vše jinak než jsme si všichni představovali, tak jsem byl rozčarován. Havel mě obrovsky zklamal a já se rozhodl, že tam s nimi nechci dál žít. Rozhodl jsem se odejít někam pryč, někam do tepla. Napadla mě jižní Amerika, tak jsem se začal poptávat po ambasádách. Na argentinské a brazilské mě řekli totéž, emigrovat k nám můžeš, ale musíš složit asi 20000 USD, což jsem samozřejmě neměl. Na venezuelské ambasádě chtěli pouze 500 USD, to jsem měl, tak jsem zaplatil a odjel v roce 1995. První 3 roky jsem pracoval jako průvodce v džungli na hranicích s Kolumbií. Pak jsem přišel sem na ostrov a zůstal tady. Sem za mnou přijela manželka. Ta bohužel před 3 roky zemřela. Tento dům není můj, je to jednoho Kanadana. Má to jako prázdninový dům, ale moc sem nejezdí. Já se mu o něj starám, občas někomu pronajmu. Za to mám trochu peněz a v tomto zahradním domku bydlím. Nyní mám novou přítelkyni, je to bývalá profesorka španělštiny a žijeme tady teď spolu. Ona za chvíli přijede. Situace je zde čím dál horší, vše se zdražuje a chybí základní věci. Již mě tady 2x přepadli, přímo zde v

tomto domě. Nikdo ti tady nepomůže, nikoho to nezajímá.“

Je to zajímavé vyprávění a rád jej poslouchám. Večer jsem oba pozval do restaurace v hotelu, který ještě funguje. Večeře stála 4 USD na osobu a Maria se mě svěřila, že je moc ráda za pozvání, protože oni by si to nemohli dovolit. Ona má mizerný důchod jako bývalá profesorka a Míla jen to co si vydělá. Míla totiž svojí emigrací přišel o český pas a tím prý i o důchod. Si tak říkám jestli mu ty ztracené ideály stály za to.

Po této další zajímavé zkušenosti začínám i já plánovat svůj výlet. Je polovina října a mám plán letět na Vánoce navštívit rodinu do Čech, takže mě zbývají 2 měsíce volna. Přes agentku Keiglu v marině Redonda si koupím letenky do Kolumbie. To je další zajímavá věc, protože koupit si zde letenky sám na netu je problém. Při placení kartou je totiž odečtena z účtu téměř dvojnásobná částka. Běžně se totiž mění valuty na černém trhu, ale při platbě kartou se samozřejmě počítá oficiální a značně nevýhodný kurz, který je skoro dvojnásobný. Takže já si koupím zpáteční letenku do Kolumbie za 120 USD a platím hotově. Letiště je od mariny asi 30 km a jezdí se tam ověřeným taxíkem za cenu 5USD. Zde nasedám na letadlo a letím do Valencie, kde přeseďám na jiné. Musím přejít na mezinárodní terminál a nevím proč si mě vybrali vojáci z antidrogas, ale musím na kontrolu na rentgen. Zde mě celého projedou a samozřejmě nic nenajdou, ale takto mě kontrolují vždy při každém letu zde ve Venezuele a později i v Kolumbii. Když vyjdu z této kontrolní místnosti, tak si na chvíli sednu na lavičku, mám dost času. Svůj černý fotografický batoh s drahou kamerou a zrcadlovkou si položím k nohám. Snad na půl minuty se koukám jinam a pak se ze zvyku kouknu k nohám na svůj batoh. On zde není, to není možné, teď jsem ho tam položil! Můj tep okamžitě vyskočí na 200 a já vyskočím z lavičky. Rozhlížím se kolem a batoh nikde není. Asi 15 metrů ode mne je imigrační přepážka a zde čeká asi 10 lidí. Běžím sem a poslední v řadě je místní mladík okolo 25 let. Drží v ruce svůj modrý batoh a před ním má přiložený můj černý. „Hele ty zloději, to je tvůj batoh??!!!“ začnu na něj křičet, až se všichni otáčejí a rychle do něj strčím a беру si zpět svůj černý. „Já jsem nevěděl, že držím i tvůj,“ začne se vymlouvat. Již ho držím pod krkem a přemýšlím co s ním mám udělat, když vedle mě stojí voják z antidrogas, který mě kontroloval. „Viděl jsi to? Chtěl mě okrást!“ křičím i na vojáka. „No to víš musíš si to hlídat, tady je Venezuela,“ odpovídá voják a ukazuje mě, že ho mám pustit. Trochu se uklidním, pustím mladíka, projdu také imigrační přepážkou a sedám si do rohu haly a batoh držím celou dobu na klíně. Když pak o tom přemýšlím, je klidně možné, že byl ten voják s mladíkem i domluvený, protože při kontrole viděl vše i v mém batohu, tak mu mohl dát typ na dobrý lup. No prostě vítejte ve Venezuele a uvidím co mě čeká dál.

Kolumbie

Kolumbie má rozlohu 1 138 910 km² a žije zde 49,3 mil obyvatel. Po potlačení drogové mafie začala stoupat mezinárodní prestiž tohoto krásného státu. Zdejší příroda je velmi pestrá a lze zde objevovat od krásných karibských pláží, přes rozsáhlé savany, vysoké hory až k amazonskému deštnému pralesu. Těží se zde mnoho nerostného bohatství a nejznámější jsou určitě kolumbijské smaragdy. Zemědělství nejvíce exportuje do světa vyhlášenou kolumbijskou kávu. Až na pár oblastí se stává bezpečnou zemí s čímž přichází rozvíjející se turismus. Karibské pobřeží je pro jachtaře bezpečné a jsou zde 2 hlavní přístavy Santa Marta a Cartagena. Přihlášení pouze s agentem a plavba do dalšího přístavu pouze na permit, což také není levné.

Vystupuji z letadla v Medellinu, na imigračním vyplním příletovou kartu, kam se musí zapsat i adresa pobytu. Tu samozřejmě nevím, protože nemám nikde žádnou rezervaci. Vždy si hledám ubytování až podle situace na místě. Rychle přemýšlím co tam napsat a pak mě napadne Hotel del Sol, Placa de Armas. Hotel Slunce je zaručeně v každém městě a náměstí Zbraní také. Tuto taktiku později využívám na všech letištích po celé Jižní Americe a nikde se nestalo, aby dotyčný úředník ověřoval, zda tam ten hotel skutečně je. Před halou mě samozřejmě nahánějí taxíky, ale já již vím, že do města jezdí i autobusy za samozřejmě jinou cenu. Medellin je totiž odsud 40 km, protože toto letiště je v horách na takové náhorní plošině. Silnice pak kopíruje místní hory s výškou kolem 1200 m. A je zde opravdu krásná příroda. Mnoho zeleně začínající borovicemi jako u nás a na jižních stránkách se pěstují ananasy, káva, manga, melouny, zkrátka skoro vše. Místní farmáři odsud zásobují Medellin, kde žijí 3 miliony obyvatel. To je krásné město rozkládající se v údolí a rozšiřující se zástavba je již na všech okolních svazích. Byl jsem zde již na krátké návštěvě v roce 2013. Zůstanu zde proto jen 3 dny a chci pokračovat dále. Jsem stále bez mobilu, tak si zde chci nějaký koupit. V centru je comercial Opera. Takový obchodák s mobily. Jsou zde jednotlivé malé krámky nabízející úplně vše: mobily, doplňky, opravy. Nikdy jsem dosud neviděl takovou koncentraci zboží jako zde. Ceny jsou přijatelné a ještě se nechá smlouvat. Koupil jsem si Samsunga a byl jsem s ním dlouhou dobu spokojen. Také si potřebuji koupit letenku do Peru nebo Bolívie a moc se mě to nedaří. Jsou velmi drahé, tak se nakonec zastavím v nějaké cestovní agentuře, kde nabízejí i letenky. Velmi ochotná dívka zkouší různé varianty, až jsem docela spokojen s cenou. Opět ale nastává problém, že musím mít i zpáteční letenku. To je zde v celé jižní Americe problém, že každá letecká společnost musí mít jistotu, že z uvedené destinace se vrátíte zpět nebo budete pokračovat do třetí země. V případě problémů by totiž museli na vlastní náklady vás vrátit zpět do původní země. Takže nakonec koupím letenku do Bolívie a zpáteční mám v polovině prosince z Ekvádoru do Kolumbie a potom mě navazuje zpětný let do Venezuely.

Bolívie

Bolívie má rozlohu 1 098 581 km² a žije zde 11,2 mil obyvatel převážně indiánského či míšeného původu. Patří mezi nejchudší státy Jižní Ameriky a ekonomiku drží pouze těžba nerostných surovin: antimon, cín, wolfram, olovo, zlato, stříbro, lithium. V poslední době sem přijíždí stále více turistů, protože je pro ně levnou zemí a přestože většinu země tvoří suchá poušť, jedná se o jednu z nejkrásnějších zemí tohoto kontinentu. Město La Paz je s nadmořskou výškou 4107 m nejvýše položeným hlavním městem na světě.

Je 14. listopadu 1:00 v noci a já přistávám na letišti v La Paz. To je nejvýše položeným hlavním městem na světě ve výšce 4107m. V Kolumbii bylo 30 stupňů a zde je nyní v noci -8, což je pro mě doslova šok. Samozřejmě jsem s tím počítal a mám i teplé prádlo, ale když vidím na letišti taxikáře v takových zateplených pracovních kombinézách, tak mě připadají jako nějaký lyžařský svaz. Vzhledem k této noční době jsem si sehnal levný hotel na internetu, takže mě řidič doveze na uvedenou adresu. Jenže zastavíme v tmavé černé ulici a já musím 10 minut bouchat na dveře, než majitel vstane a otevře. Těším se do vyhřátého pokoje a teplé postele. Je to takový starý čtyř podlažní dům se schodištěm uprostřed. Je zde

skoro prázdná a já dostal pokoj ve třetím patře. Vezmu si krosnu na záda a následuji pana domácího. Jenže ouha v prvním patře se opírám o zábradlí a nemohu dýchat. Hýkám jako starý osel a nemohu se nadýchnout. Dosud jsem nic nepociťoval, když jsem šel po rovině, ale při chůzi nahoru a větší zátěži prostě nemohu dýchat. Nedostatek kyslíku je tak silný, že prostě to nejde. Julio se mě směje a bere mojí krosnu, já se snažím pokračovat a pomalu se šplhám nahoru. Na každém odpočívadle se vydýchám a nakonec s vypětím všech sil vylezu nahoru. „Tady je tvůj pokoj, tady jsou náhradní deky, koupelna je společná tamhle na patře,“ ukazuje. „Doufám, že tady máš teplou vodu?“ ptám se raději. „Samozřejmě, pojd' se podívat,“ a ukazuje mě koupelnu. Na sprše je namontovaná taková veliká plastová hruška a do ní přivedený kabel. Je to takový průtokový ohříváč, který jsem již viděl v jiných zemích. Na pokoji, ale nevidím nikde topení, takže je mě jasné, že v tomto levném hotelu se prostě netopí. Teplota je zde uvnitř cca 10 stupňů, takže se rychle svléknu a hned natahuji spodní termoprádlo. Deky jsou takové silné vlněné jako pro koně a když si na sebe dám všechny co zde jsou, tak ležím jako pod betonovým panelem. Ale podaří se mě usnout a ráno se probouzím již do jasného dne. Sice z okna vidím jenom sousední dům, ale nahoře cítím jasnou oblohu. Vůbec se mě nechce vylézat do této zimy, ale vymyslím, že bude dobré si dát horkou sprchu. Přeběhnu přes chodbu do koupelny a těším se na horkou lázeň. Odpouštím teplou vodu a čekám, kdy se opařím. Jenže ať sahám jak sahám voda je pořád studená. Zřejmě ten ohříváč nefunguje, takže se vydám za Juliem. Dolů po schodech se jde dobře, ale když se vracím zpět nahoru, tak opět lapám po dechu. Julio stojí v koupelně a sahá na tekoucí „teplou“ vodu. „Vždyť to funguje, podívej,“ ukazuje rozdíl mezi vodou teplou a studenou. Jenže studená voda má tak asi 5 stupňů a ta jeho teplá má možná 10. Je mi to jasné, tahle ohřívací hračka nemůže zvládnout průtokem ohřát tak studenou vodu tak rychle. Co naplat začíná období otužování a sprchuji se ve studené. Ostatně sprchuji se ve studené vodě již několik posledních let v Karibiku, ale rozdíl je ten, že tam má studená asi 26 stupňů. Takže po tomto probuzení se vydávám na prohlídku města. Ale již začínám cítit bolest hlavy, je to z té nadmořské výšky a mám vysokohorskou nemoc z rychlého přechodu. Volím tedy velmi pomalou chůzi a často se zastavuji a odpočívám. Ulice před hotelem je veliké tržiště, ve stáncích se prodává hlavně jídlo, základní potraviny, hygienické potřeby, občas nějaké oblečení. Ženy zde stojí celý den v této zimě, na sobě mají snad 50 vrstev sukní a silné svetry. Některé však vůbec nemají spodní punčocháče a zpod sukní jim koukají holé nohy a ani nemají ponožky v botách. Všechny však mají takové typické indiánské klobouky. Mám však problém s focením a všechny se otáčejí a odhánějí mě. Musím tedy volit jinou taktiku při focení a když si koupím třeba jídlo na ulici, tak pouze s podmínkou focení. Je zde levně, protože Bolívie je nejchudší země Jižní Ameriky i když to je relativní. Levné jídlo na městské tržnici mě stálo cca 60 Kč, což není velký rozdíl od Čech, kde se v levné jídelně najíte skoro za stejné peníze. Ale zde je průměrná mzda 150 USD, takže obyvatelé řeší pouze stravu. Již rozumím, proč si nemohou dovolit teplou vodu nebo dokonce topení. Při náhodné chůzi ulicí kolem banky mě zaujali ženy pracující uvnitř. Šel jsem se tedy podívat dovnitř a tam seděly 4 ženy u přepážek s počítačem. Každá byla oblečená stejně jako ženy na ulici, tedy mnoho sukní a svetrů a klobouky nebo čepice a na ruku měly rukavice s ušitými konečky prstů, aby mohly psát na počítači. Takto zde sedí celý den, to si tak vzpomínám na naše ženy v kancelářích, které si stěžují, že 22 stupňů je opravdu málo a zásadně nemohou v této „zimě“ pracovat.

Pomalou tedy procházím město a fotografuji a filmuji. Neustále odpočívám a bolí mě

hlava. Nakonec se zastavím v lékárně a koupím si nějaký místní lék na vysokohorskou nemoc. Město La Paz leží v údolí a asi o 400 výškových metrů níže než je letiště. Tam na kopci je druhá polovina města El Sucre, kde jsou vládní úřady a toto je vlastně hlavní město Bolívie. Všeobecně se však používá jméno La Paz / Mír /. První den se tedy procházím pouze kolem centra, protože skutečně chůze do kopce mě dělá velké problémy. Druhý den se ale vyvezu lanovkou nahoru do města Sucre a odsud mám nádherný výhled na město v údolí pode mnou a v dáli vidím vrcholky zasněžených hor. Dnes je již bolest hlavy menší, takže si začínám pomalu zvykat na nedostatek kyslíku a doufám, že to bude brzy OK. Před cestou jsem četl, jak nějaká parta mladých lidí z Čech zde skončila v nemocnici a museli být rychle evakuováni pryč a měli velké zdravotní problémy jako kdyby šli do Himalájí. Asi je to individuální, ale mladý člověk přeci musí něco zvládnout. Já si tedy již začínám plánovat poznání okolí. Abych skutečně prověřil svoji fyzičku zde, tak si na druhý den domluvím jízdu na horských kolech. Ještě nedávno vedla ze severu jediná přístupová silnice do La Paz a té se říkalo Ruta de muerte / Cesta smrti /. Byla to úzká silnice vytesaná do skal a každý rok se zřítilo do hlubin desítky aut i autobusů. Oficiální statistiky raději neuvádějí žádná čísla, ale hovoří se o stovkách mrtvých. Dnes je tato cesta již uzavřená a jezdí se po nové bezpečnější. Ale využívá se pro sjíždění na kolech. Já tedy ráno nasedám do mikrobusu k ostatním turistům ze všech zemí a jedeme na start této trasy. Je brzy ráno a je veliká mlha a samozřejmě zima. Na parkovišti dostaneme kola, oblečení, barevné vesty, rukavice i přilby. Nejdříve jedeme po silnici asi 30 km a většinou z kopce. Jenže brzy začne pršet a během pár minut cítím, že to nebude dobře. Pomalu se promáčím a nic nevidím, protože voda stéká po brýlích a bez nich nevidím již vůbec nic. Jede s námi průvodce na kole a za námi mikrobuse. Průvodce po chvilce zastaví a radíme se co dál. Dvě dívky z Německa odmítají pokračovat a klepou se zimou. Nakonec tedy průvodce celkem rozumě řekne, že kdo nechce pokračovat může se vrátit do autobusu a tuto část jet v suchu. Potom se zastavíme na začátku Cesty smrti a uvidíme jaké bude počasí dál. Okamžitě se rozhodnu pro autobus a také se odmítám tady máčet v dešti a mrznout a hlavně nic nevidět. Nakonec asi polovina výpravy z celkem deseti nasedá do autobusu. Zde se trochu ohřejeme a to jsme již na začátku toho pravého sjezdu. Déšť zde již ustal a snad i mlha se vybere. Opět tedy všichni nasedáme na kola a pouštíme se za průvodcem. Zatím toho moc nevidím a možná je to dobře, protože tuším, že pod okrajem silnice nebo spíše prašné či blátivé cesty bude hluboká propast. Skoro celá cesta vede z kopce v délce 60 km. Start je ve výšce 4700 m a cíl v 1200 metrech. Když opadla mlha, tak již můžeme vidět hluboké údolí kolem. Živě si představuji široké nákladáky nebo autobusy, které se zde vyhýbají a jezdí mě z toho mráz po zádech. Však také při pohledu dolů jsou v každé zatáčce vidět v údolí vraky aut či autobusů. V poledne již svítí slunce a s klesající výškou se i otepluje, takže postupně odhazujeme všichni vrstvy oblečení. Dole před cílem již jedu pouze v šortkách, protože je zde opravdu teplo. Závěr tohoto sjezdu je v malé vesničce s malými hotýlky. Zde máme připravený oběd a koupel v bazénu. Tak to je krásná tečka a opravdu to byl skvělý zážitek. Večer před setměním jsem již zpět na hotelu a i chůze do schodů je již snazší.

Další den jedu na další výlet a to na horu Chacaltaya 5407 m. Mikrobuse nás veze opět nahoru z La Paz a jedeme velmi suchou krajinou. V podstatě všude v okolí je sucho, kamení a občas nějaký keř a trocha trávy, kde se pasou kozy či lamy. Stále stoupáme do kopce a v zatáčkách máme skvělý výhled na La Paz v údolí. Po 2 hodinách cesty zastavujeme na parkovišti. Je zde malý hotel, který již nefunguje a stará budova meteorologické stanice,

kteřá ještě funguje. Je škoda, že jsou mraky a jen občas je vidět výhled na La Paz. Z parkoviště se zdá být kousek na vrchol. Je to asi 500 výškových metrů a vydáváme se na výstup. Jenže ouha ta výška je opět větší než v La Paz a zase nemohu dýchat. Nejsem samozřejmě sám a všichni těžce dýcháme a hledáme zbytky kyslíku. Průvodkyně Maria nás povzbuzuje a žene nahoru. Někdo to vzdává a vrací se, ale to bych si já neodpustil. Dole v údolí jsme si všichni koupili trochu sušené koky, prý na povzbuzení. Všichni si ji cpeme do úst a žvýkáme. Je to taková žádná chuť, asi jako když kráva žvýká seno. Vůbec mě to nechutná, tak to asi po 10 minutách vyplivnu. To prý byla chyba, musí se to žvýkat třeba hodinu. No snad nejsem takový posera, abych potřeboval nějaký doping. Pomalu tedy postupuji nahoru a každých 20 metrů odpočívám a lapám po dechu. Po 2 hodinách trápení jsem tedy nahoře a jsem happy. Odpočívám, fotím, filmuji a hlavně se kochám. Občas mezi mraky mám krásný výhled na všechna strany. Tak jsem tedy zvládl svůj výškový rekord 5407 m, ale upřímně, kdyby mě busík nevyvezl na parkoviště, tak bych to musel jít několik dnů. Opravdu ten nedostatek kyslíku je hrozný a s velikou pokorou obdivuji horolezce, kteří stoupají do úplně jiných výšek a ještě s obrovskou zátěží na zádech. To jsou pro mě snad nadlidé.

Mikrobus veze celou výpravu zpět do La Paz a na jižním okraji navštívíme Valle de la Luna / Měsíční údolí /. Již první pohled na tento přírodní útvar mě fascinuje a jednoznačně mě připomíná tureckou Kapadokii. Pískovcové skály se vlivem slunce, větru, mrazu i deště rozpadají do úžasných tvarů a tvoří jakési obrovské jehly, sloupy, jeskyně... Opravdu něco nádherného, takže opět běhám se svojí technikou a fotím i filmuji. Další den si prohlížím centrum města, kde jsou krásné stavby kostelů a na tržišti obdivuji výrobky místních žen. Všude jsou tisíce vlněných čepic, šál, svetrů, rukavic, tašek a vše září pestrými barvami. Také je zde mnoho stánků s jídlem a to já miluji. Mohu si opticky vybrat co se mě líbí. V jednom stánku ochutnám skvělou polévku, ve druhém ochutnám empanadas – v těstíčku zabalené mleté maso nebo sýr, v dalším vypiji litr přírodního džusu z ananasu a manga. Nakonec si jenom sednu a nasávám tuto krásnou atmosféru, tohle prostě miluji.

Po několika dnech v La Paz je čas se přesunout dál a chci se dostat až na jih na solnou pláň Uyuni. Jezdí tam mnoho autobusů, takže si jeden vyberu a čeká mě noční jízda 10 hodin na jih. Snažím se trochu spát, což mě moc v autobuse nejde, ale když se zdá, že by se to mohlo na chvíli podařit, tak mě vyruší houpání autobusu. Dosud jsme jeli po relativně dobré asfaltce, jenže ta nyní skončila a my jedeme po poušti. Opravdu řidič sjel ze silnice, která skončila a pokračuje dál ve výstavbě. Autobus se houpe za strany na stranu jako kolotoč, cesta je taková tvrdá plná výmolů, rychlost je tak 20 km/hod a takto se mlátíme 2 hodiny. Pak se řidič opět vrátí na již hotovou silnici a v klidu dojíždí do města Uyuni. Je již ráno, tak si dám rychlou snídani a jdu hledat co dál. Je zde mnoho agentur na výlety do solné pláně. Hned u první mě odchytne dívka a nabízí výlety 1,2,3,4 dny kolik budu chtít. Informoval jsem se na to již v La Paz, takže něco málo o tom vím i znám ceny. Zdejší cena je samozřejmě levnější a tak se rovnou domluvím na výletu na 4 dny. Je to ta nejdelší trasa, která ale slibuje to nejkrásnější z pouště Antiplano. Během chvilky dostanu spací pytel a nasedám do džípu společně s dalšími pěti cestovateli. Řidič Francesco je veliký vypravěč a ochotně vše vysvětluje. Na poušti se dříve těžilo mnoho nerostů, ale postupně se to přestalo vyplácet a dnes se zde již těží pouze v malém množství sůl. První zastávkou je tedy místní hřbitov vlaků. Ty zde sloužili na dopravu nerostů z lomů, ale postupně zde byly odstaveny a podlehly korozi. Na starých kolejích tedy stojí několik souprav vlaků jako

memento kdysi výhodného byznysu. Pak již pokračujeme na solnou pláň Uyuni. Ta je největší ba světě a projíždí přes ní i slavná rallye Dakar. Zastavíme u solného hotelu, kde je vše ze soli. Pilou se vyřezaly v solné krustě kvádry jako tvárnice a z nich se postavil hotel. Ze soli jsou stoly, židle, stěny pouze střecha je z dřevěných trámů pokrytých trávou. Je zde velmi sucho a prší pouze několik dnů v roce. To se může celá solná pláň objevit i pod vodou. Jinak je zde skoro pořád nádherně modrá obloha, což je skvělé na focení. Po přejetí malé části pláně se zastavíme na malém skalnatém ostrově. Ten vystupuje z bílé pláně skutečně jako ostrov a je celý zarostlý obrovskými kaktusy. Některé jsou i 5 metrů vysoké a opět prožívám další fotografický orgasmus.

Pokračujeme dál již po písečné či spíše skalnaté poušti. Jsem naprosto unesen tou nádherou. Zatím jsem viděl nejkrásnější poušť Saharu v Maroku, ale tam to byl skutečně jenom písek v obrovských dunách. Zde jsou však vedle písku i skály, ale ne obyčejné. Kdysi je mořská voda vytvarovala do různých tvarů a později vítr, mráz a déšť dokonal svoje dílo. Tohle by žádný umělec nedokázal, to umí pouze příroda. Nejkrásnější je ale to, že snad každých 10 km se mění barva pouště. Jsou zde zastoupeny snad všechny odstíny, bílá sůl, potom žlutá, oranžová, hnědá, červená, zelená, šedá, černá. Prostě stále je na co koukat a já neustále upozorňuji Francesca, že musí zastavit na focení. Na noc jsme zastavili v malém hotýlku. V okolí jsou 3 domy, ve kterých žijí místní lidé a je překvapení, že i v této suché a nehostinné přírodě si pěstují zeleninu a hlavně zde žijí ze svých koz. Hotel je spíše noclehárna, ale kupodivu zde tekla teplá voda, takže jsme se mohli osprchovat a nahřát do postele. Noční teplota je opět kolem – 5 stupňů. Vždyť celá plošina Antiplano je ve výšce okolo 4000 m. Ráno opět pokračujeme dále a objevujeme další nádherná místa.

Neuvěřitelným zážitkem byla laguna Canapa. Je to pouštní jezero v jehož okolí roste trochu zelené trávy a jeho hladina je jako zrcadlo v odrazu krásné modré oblohy. Ale největším zážitkem je, že zde žijí plameňáci. Tyto nádherné růžové ptáky jsem dosud viděl jenom v teplých oblastech, ale co dělají tady? Noční teploty jsou pod nulou, takže se vždy na noc schoulí k sobě do jednoho hejna, aby se hřály. Přitom stojí na tenkých nohách ve vodě, která zamrzne. Po ránu tedy počkají, až je slunce zahřeje a také roztaje tenký led z chladné noci. Pak se opět vydají po jezeře za potravou, jsou neustále ohnuti zobáky ve vodě a nasávají místní plankton. Jejich růžová těla se odrážejí v zrcadlové hladině a asi jsem dosud neviděl nic tak krásného jako zde.

Další noclehárna byla v oblasti těchto lagun a po večeři, teplé polévce všichni ležeme do spacáků i s oblečením. Noční teplota dosahuje - 14 stupňů. Voda zde neteče, protože by zamrzla, takže si každý nabere vědro ze studny na vyčištění zubů. Trochu jsem se vyspal a ráno pokračujeme po snídani dál. První zastávkou je Laguna Rosa / Červené jezero /. Voda zde je opravdu červená, protože ji obarvilo velké množství železné rudy na dně. I zde žijí plameňáci a ten kontrast jejich růžových těl s červenou vodou a modrou oblohou snad ani není ze zdejší planety. Všichni stojíme s pusou dokořán a prostě nechápeme.

Je zde v okolí i několik sopek, takže další zastávkou jsou termální prameny. Ze země zde tryskají sirné výpary jako na Islandu. Nedaleko je další laguna, do které vyvěrá termální voda s teplotou 25 stupňů. Je to skvělé osvěžení se zde vykoupat, pouze je problém se při teplotě okolo nuly svléknout. To se již pohybujeme na hranici s Chile a Johan z Holandska zde vystupuje a pokračuje ve svojí cestě do Chile a náš džíp se vrací zpět do Uyuni. Byl to opravdu neskutečný zážitek a nikdy jsem netušil, že může mít poušť takové kouzlo. Tato cesta se mi zapíše hluboko do paměti a rozhodně doporučuji všem cestovatelům si vybrat

tuto nejdelší tedy 4 denní trasu. Po návratu do města Uyuni si dám dobré jídlo, projdu po městě a večer opět nasedám na autobus. Nočním spojem jedu do města Potosí. To bývalo v 17. století největším městem jižní Ameriky a žil zde tehdy neuvěřitelný milion obyvatel. Zdejší hora Cerro Rico / Bohatý kopec / byla plná stříbra. Španělští dobyvatelé sem svázeli po tisících indiány, aby pro ně dolovali stříbro. Když indiány těžkou prací vyvraždili, tak začali rubat sami. Touha po bohatství byla tak silná, že se z Potosí stalo průmyslové centrum celého kontinentu. Jenže postupně se stříbrné žíly vytěžily a výnosnost klesala. Nastal velký úpadek města a dnes zde žije pouze 180000 obyvatel. Těžba stříbra dosud neustala, ale pouze v malém měřítku. Já si samozřejmě nenechám ujít příležitost se také podívat do tohoto dolu. Z mého hotýlku se organizují výpravy, takže dostaneme hornické kombinézy, přilby se světlem a jedeme k šachtě. Hora je doslova provrtaná jako ementál. Vcházíme do jedné štoly a úzkou chodbou kopírujeme koleje. Chodba je široká asi 3 metry a výška 2-2,5 metru. Výztuhy tvoří dřevěné trámy a když vidím jak jsou popraskané, či někde dokonce chybí, tak mě napadají černé myšlenky, že se chodba musí právě dnes zavalit. Snad to počká do zítřka a postupujeme kilometr dovnitř hory. Na konci chodby je 6 horníků, kteří svými krumpáči a lopatami nakládají stříbrnou rudu do vozíků. Ty potom ručně tlačí ven po kolejích. Je zde velmi horko a potím se. Havíři zde přežívají jenom díky koce, kterou neustále žvýkají a pijí pivo a rum s kolou. Všichni jsme nakoupili pro ně tento alkohol a předali jako dárek. Chvilí si s nimi povídáme a průvodce nám vysvětluje detaily. Potom zajdeme do vedlejší prázdné štoly, kde průvodce provede malý výbuch dynamitem. No nejsem si zde zrovna jistý a jsem rád, když vycházíme na denní světlo. Přiznám se, že to byl tak silný emotivní zážitek a je mě skutečně líto těchto horníků. Za tuto dřinu si vydělají 20 USD za den a to mají tak na uživení rodiny. Už vůbec nechci domýšlet v jakých podmínkách se zde pracovalo před 300 lety. Jenže pracovních příležitostí zde dnes moc není, takže jsou horníci rádi i za tuto práci.

Po návratu ze šachty mě čeká další příjemné překvapení. Je oslava 470 let města. Na náměstí prochází veliký průvod místních obyvatel ve zdejších krojích či typických oděvech. Je to krásná přehlídka s hudbou a všude stánky s jídlem a pitím. Toulám se městem a fotografuji, když si mě stoupne před objektiv Vania. Je ze sousedního města a přijela na oslavu. Dáváme se do řeči a vysvětluje mě, z které části země je který kraj. Z jedné místní krčmy je slyšet muzika, tak se tam jdeme s Vaniou podívat. Dole je nějaké nálevna a většinou muži zde popíjejí pivo. Hudba však zní z patra, tak se tam jdeme podívat. Zde slaví místní honorace a je to uzavřená společnost. Jenže Vania je velmi aktivní a vtlačí nás dovnitř, že chce ukázat cestovatelům z Čech místní tradice. Okamžitě se stanu centrem dění a seznámím se se starostou a spoustou dalších významných lidí, které si samozřejmě nepamatuji. Když pak vyndám svůj fotoaparát s kamerou, tak se všichni napařují před objektivem. Zdejší hudba je taková dechová, mnoho trumpet a buben. Když však koupím muzikantům pivo, tak mě ochotně zahrají El Condor Pasa. Je to nádhera, jsem neustále v kole a učím se místní tanec, který je velmi jednoduchý, takže i já taneční analfabet jej zvládnou. Jenže piva se pije opravdu hodně a začínám ho cítit. Naštěstí s tmou se končí a pomalu se všichni rozcházejí. Vania má občas problém s rovnováhou, tak jí pomohu jít ulicí a dovedu k jejímu hotelu. Tam ji strčím dovnitř a rychle vyklidím pole a jdu do svého hotýlku. No dnešní den se opravdu vyvedl a jsem zase bohatší o zážitky. Druhý den si ještě projdu zbytek města a večer sedám na noční bus a jedu zpět do La Paz. Tam jsem brzy ráno a hned přisedám na další směr do Peru.

Hranici zde tvoří jezero Titi Taca a zde také vystoupím ve městě Copacabana. Je zde pěkná katedrála, z nedalekého kopce krásný výhled na moře, ale hlavně další den podnikám výlet lodí na ostrov Isla de Sol / Sluneční ostrov /. Tento ostrov byl posvátný pro Inky, kteří zde postavili chrám, kde uctívali Boha Slunce. Zachovaly se zde zbytky chrámu, který byl postaven pouze z kamenů skládaných do sebe. Na nádvoří je i zcela zachovalý kamenný stůl, na kterém se prováděly rituální oběti, při kterých se obětovaly mladé panny. Byl to krásný výlet a excelentní závěr návštěvy Bolívie. Já se přiznám, že jsem o této zemi moc nevěděl a naprosto mě překvapila. Poušť Atacama je absolutně nejkrásnější co jsem kdy viděl. A celá Bolívie, která leží z větší části na této planině je kouzelná. Takže odjíždím s krásnými zážitky a budu vzpomínat.

Peru

Peruánská republika má rozlohu 1 285 220 km² s 32,5 mil obyvatel. Historicky byla tato oblast středem incké říše, kterou v roce 1532 začal dobývat Francisco Pizarro s asi 200 vojáky a během 3 let dokázal naprosto zničit celou inckou civilizaci. Většinu země tvoří pohoří And a ekonomika stojí na těžbě nerostů: mědi, zlata, stříbra a železné rudy. Nemalou část příjmů samozřejmě tvoří turismus, protože historické památky incké civilizace jsou zde jedinečné.

Opět sedám na noční autobus a objíždíme jezero Titi Taca směrem do Peru a ráno vystupuji ve městě Puno. Peru je samozřejmě ekonomicky výše než Bolívie, takže musím chvíli chodit než najdu levný hotel. Ihned je znát rozdíl mezi Bolívií a sice v oblečení obyvatel. Ženy nosí jiné sukně a jiné klobouky. Také jídlo je dražší, ale mají lepší pivo Sol. Večer zajdu do restaurace, kde hudebníci hrají místní indiánskou hudbu. Tu naprosto zbožňuji a když slyším typický zvuk flétny, tak je to pro mě nejkrásnější kulturní zážitek. Tuto hudbu slyším velmi často, na ulici, v parku, na náměstích. Všude stojí 1,2,3 indiáni a hrají jejich hudbu. Několikrát je podpořím koupí CD.

Ráno jedu lodí na výlet na ostrovy Uros. To jsou ty známé rákosové ostrovy, na kterých žijí indiáni kmene Aymarů. Ti byli kdysi porobeni Inky a ti je tak utlačovali, že chudáci již neměli kde žít. Tak se rozhodli si postavit tyto plovoucí ostrovy a žít na nich. Naštěstí zde žijí i dnes a z jejich života se moc nezměnilo. Tyto ostrovy neustále opravují a zpevňují novým rákosem a pomocí lan jsou ostrovy ukotveny ke dnu. Muži tedy přes den rybaří nebo opravují ostrovy. Ženy se starají o děti a domácnost. Mají zde postavené jakési malé chatky pouze pro velikost postele, kde se spí. Vše ostatní se odehrává venku. Vaří se na ohništi v hliněných nádobách. Nutno říci, že zde není moc teplo, na slunci může být tak 15 stupňů a v noci kolem nuly. Do toho ta vlhkost od vody, takže žádná hitparáda. Dnes je samozřejmě jejich hlavním příjmem turismus. Každý den sem lodě přivezou desítky turistů, kteří se seznamují s jejich životem. Každý si pak chce koupit nějakou vyšivanou dečku či ubrus od místních žen. Ale není to žádné divadlo, aby se indiáni večer sbalili a jeli na břeh do svých domů. Prostě zde normálně žijí a ukazují svůj způsob života turistům. Mají zde rákosovou školu pro děti i restauraci kam se vozí turisté na oběd, kde se podává trucha – místní ryba podobná pstruhovi. Aymarů zde žije kolem 2000 a jsou to poslední potomci kdysi velkého indiánského kmene. Po obědě výlet pokračuje na další ostrov na jezeře. Ten je kamenný a jmenuje se Taquile. Zde žijí potomci Inků. Mají zde svoji komunitu a na rozdíl od Aymarů žijí

již značně civilizovaně. Bydlí v kamenných domech, živí se zemědělstvím, kdy na terasovitých políčkách pěstují vše pro svojí obživu. Jejich oblečení je rozdílné od Aymarů, opět jiný styl sukni i jiné barvy. Je to opět takový zbytek slavného indiánského kmene dosud nesmíchaný s evropskou civilizací.

Po návratu do města si zajdu na večeři a posedím v místním baru, kde si povídám s barmanem a poučuji ho o jejich pivu Sol. Také na něm je napsáno: cerveza pilsener tipo, pivo plzeňského typu. Dělán všude takovou osvětu našemu plzeňskému. Cestou do hotelu se zastavím v bankomatu pro další peníze na cestu. Jenže ráno z hrůzou zjistím, že nemám kartu. Buď jsem ji ztratil nebo spíše zapomněl odebrat z automatu. S tím již mám zkušenost a vím, že když se do určité krátké doby nevyzvedne, tak ji automat spolkne. Takže doufám, že bude uvnitř a také jsem rád, že je to bankomat přímo v bance. Vždy se totiž snažím vybírat pouze z bankomatů přímo v bance, kdyby se pak něco takového stalo, tak je to mnohem jednodušší, než hledat někoho od samostatného automatu někde na rohu ulice. Jdu tedy hned do banky a ptám se po kartě. Jenže do bankomatu má přístup pouze manažer a ten zde bude až odpoledne. Musím tedy počkat a čas využiji na prohlídku i vzdálenějšího okraje města. Lidí zde žijí opravdu chudě a skromně. Veškerý obchod probíhá na ulici a koupí se zde absolutně vše, každá ulice je plná stánků. Odpoledne se tedy vrátím do banky a manažer má již mojí kartu na stole. Po ověření totožnosti v pasu mě jí vydá a je vše OK. Jsem moc rád a mrzí mě moje roztržitost.

Dalším cílovým bodem mojí cesty je Cusco. To bylo královským městem slavné říše Inků. Ti si zde vybudovali město plné vzdělanosti a krásných staveb. Jenže bohužel do dnešního dne se zachovalo velice málo. Po příchodu Pizara a jeho vojáků začal velmi rychlý konec této říše. Všechno zlato a stříbro bylo vyrabováno a odvezeno do Španělska. Dnes tu stojí jen základy několika staveb a z chrámu bylo zbudováno muzeum Incké říše. Ostatní stavby byly zbourány a materiál použit na stavbu nových koloniálních domů. Po této stránce je ale Cusco opravdu krásné. Centrem náměstí jsou 2 velké katedrály a v okolí je několik dalších. Nikde jsem dosud neviděl v jednom městě tolik kostelů a katedrál pohromadě. Jsou krásně zdobené ukradeným zlatem Inků a i ostatní koloniální domy jsou udržované podle staré architektury. Všude jsou hlavně restaurace, hotely, hostely, obchody, cestovní agentury. Centrum je plné turistů a určitě je jich zde více než místních obyvatel. Vzhledem k velké nabídce levných hotelů jsou ceny opravdu příznivé a platím 5 USD za samostatný pokoj.

Po prohlídce města a blízkého okolí je čas vyrazit na zlatý hřeb návštěvy Peru. Jsou prakticky 2 možnosti jak se tam dostat. Nejjednodušší, nejrychlejší a samozřejmě nejdražší je jízda vlakem za 160 USD. Pěšky po Inca trail, což je pěší pochod 4 dny po staré Incké stezce. Ta se však musí dopředu zamluvit, protože je omezená kapacita. Nemohu zde dlouho čekat, takže zvítězí varianta 3. Mikrobusem jedu přes krásné hory 8 hodin a poslední část je opravdu adrenalinová. Pokračuje zde již jen prašná a rozmlácená cesta, občas s brody přes řeku, ale s krásnou a zelenou okolní přírodou. Vystupuji na konci této cesty, kde je i cílová stanice vlaku. Ten odsud vozí turisty do městečka Aqua Caliente / Teplá voda /. Jenže je to poměrně blízko a vlak stojí 30 USD, takže mnoho baťůžkářů jde pěšky. Já samozřejmě také a jsem trochu překvapen místní teplotou. Po zkušenostech z hor v Bolívii jsem trochu vybaven do zimy, ale zde je mnohem tepleji, takže postupně odkládám vše do batohu. Jdu jenom s malým fotografickým, protože velkou krosnu jsem si nechal v úschovně hotelu. Město Aqua Caliente jsou takové Karlovy Vary v Peru. Uprostřed protéká termální voda a kolem řeky je jakási kolonáda s hotely, restauracemi, obchody a všude

samozřejmě davy turistů. Já zde mám domluvené ubytování, takže si jenom odložím batoh a celý večer se procházím městečkem a také si musím zde koupit vstupenky na Machu Picchu. Má to krásnou atmosféru, zvláště když sem nevede žádná silnice. Jediný přístup do města je pouze železnicí.

Na slavné Machu Picchu vedou dvě trasy. Pro pohodlné, či líné, či nějak omezené či starší se nechá jet nahoru mikrobusey. Ještě za tmy zde stojí obrovská fronta turistů a čekají na autobusy, které neustále pendlují nahoru a dolů. Baťůžkáři většinou chodí pěšky po stezce. Podle informací trvá cesta nahoru 1,5 hodiny, takže nasadím svoje ostré tempo a po 50 minutách jsem nahoře. Tam musím ještě chvíli čekat, než se otevře vchod a s ostatním davem jsem vtlačen dovnitř. Je zataženo a mlha, takže skoro nic nevidím. Ale naštěstí mlha brzy mizí a vykukuje sluníčko. Okamžitě se pode mnou otevírá Machu Picchu v plné kráse. Je to taková obrovská strmá pláň plná zbytků indiánských staveb. Inkové uctívali boha Slunce a tak mu chtěli být co nejbližší. Město však nebylo královským městem. Náčelníci sem docházeli pouze vykonávat náboženské obřady. Jinak zde bylo centrum kultury a vzdělanosti. Jsou zde zbytky staveb chrámů i domů a asi nikdo z návštěvníků nepochopí, jak to zde mohli vybudovat. Všechny stavby jsou pouze ze skládaného kamene. Některé bloky váží až 3 tuny, ale hlavně jsou tak přesně opracované, že by to lépe neudělali ani dnešní moderní stroje. Ve spojích není nikde ani skulinka, kam by se třeba strčila střenka nože. Přitom Inkové neznali železo, ale pouze měď. Jak takhle měkkým kovem mohli opracovat tvrdou žulu je veliká záhada. Další věcí je, že tyto bloky musely vytěžit někde v údolí a tedy je dostat sem nahoru. Jsou to prostě věci, které nechápu, ale toto rozjímání nechám vědcům, kteří zde studují a pracují celý život. Objevování Machu Picchu totiž stále probíhá, protože ještě není celé odkryto a směrem dolů jsou vidět další ruiny zarostlé džunglí. Já si prostě užívám focení a stále hledám nejkrásnější výhledy. Běhám nahoru a dolů a mám asi nejsilnější fotografický orgasmus za několik let. Někdo potřebuje na prohlídku celý den, já však nechci studovat každý dům, proč zde stál a co se zde dělalo. Nasál jsem tuto neuvěřitelnou atmosféru a mohu se vrátit. V poledne seběhnu dolů, koupím si lístek na vlak a jedu zpět na stanici autobusu a po další dobrodružné jízdě jsem o půlnoci již zpět v Cuscu. Nádherný výlet a zážitek na celý život.

Mám jeden blázinec, protože ráno v 8 hodin již čekám na rohu na další autobus. Tentokrát jedu opačným směrem také do hor, ale poznat jinou indiánskou civilizaci. V Peru totiž byly desátky indiánských kmenů. Všechny ovládli Inkové a některé kmeny se k nim přidaly jako patolízalové a některé byly podrobeny násilím. Ukázkou takového kmene jsou Moaryové. Ti museli odvádět daně pro Inky ze svých terasovitých políček s kukuřicí. Ty jsou dodnes velmi zachovalé. Dalším místem je město Ollantaytambo, kde je zachovalý chrám a zbytky dalších staveb postavené na úpatí And. Po cestě zpět se ještě zastavíme ve vesničce Chincero, kde byl postaven údajně první kostel v Peru. Takže opět krásný výhled a poznání historie této krásné země.

Ráno nasedám do letadla, protože není drahé a autobus jede do Limy 12 hodin. Letadel lítá několik denně a jsou většinou plná turistů. V Limě na letišti nastává klasická situace. Okamžitě ke mně jako ke gringovi / Američanovi /běží několik taxíkářů a nabízejí služby. Všichni mají stejnou sazbu 50 solů, takže ihned spustím: „ Hele amigos já nejsem gringo a budu platit pouze lokální cenu a ta je 25 solů “ a automaticky srazím cenu na polovinu. Všichni se dohadují a nakonec odcházejí. Nevadí, mám dost času, něco si seženu. Jdu přes parkoviště, když zastaví černé auto a řidič se ptá z okénka: „kam jedeš? „Do Miraflores,“

odpovím, to je taková místní čtvrť, kde jsou hotely a kde jsem si také našel na netu levný hostel. V Limě jsou totiž hotely velmi drahé. „OK vezmu tě tam, jedu tím směrem. Bude to stát 20 Solů.“ Tak to je super a nasedám do auta. Řidič totiž již veze nějakou starší paní, tak si chce přivydělat. Je to asi neoficiální taxi. Do centra je to skutečně daleko a velmi hustá doprava. Trochu se přestávám divit té ceně za taxíky. Po 40 minutách jízdy vystoupím v Miraflores, je to taková moderní čtvrť, plná hotelů, restaurací, barů a shopping center. Nic moc pro mě, ale někde se musím ubytovat. Najdu uvedený levný hostel, kde jsem si zamluvil samostatný pokoj. Je to spíše takový větší dům v ulici a hlavně je zavřeno. Postávám kolem a snažím se zvonit či bouchat na dveře. Asi po 10 minutách se dveře otevrou a na mě kouká nějaká mladá holka, ale vypadá divně. „Ahoj mám tady rezervaci na pokoj,“ povídám. Ani neodpoví a jenom hodí hlavou, že mám jít dál. Vstoupíme do hlavního pokoje, kde je asi 10 postelí, na 3 někdo leží a nehýbá se. Dívka mě mlčky dovede do malého pokoje a otevře dveře. „Tady to je,“ houkne. Kouknu dovnitř a zhrozím se, smrad, postele špinavé, že by si tam ani pes nelehl. „To si děláš legraci? Za tohle chceš 15 dolarů? Tady to je jako pro psa nebo spíš prase,“ odpovím tvrdě. Koukám jí do očí a vidím nepřítomný pohled. Nejsem odborník na drogy, ale ta holka je určitě zfetovaná. Můj hlas slyšel asi její parťák, který se najednou přikolébal se stejným pohledem. No to jsem tedy vlezl do doupěte a mám se k odchodu. Na rohu ulice je kavárna s wifi, kam se usadím a na mobilu hledám něco jiného. Všechny hotely zde jsou za 40 USD, což se mě nechce platit. Nakonec objevím opět nějaký levný privát. Je to nedaleko, tak tam dojdu pěšky. Samostatný pokoj stojí 20 USD, tak zde zůstávám. Večer mě přijde na mobil od aplikace booking dotaz na hodnocení mnou bukováného předchozího hostelu. Nikdy to nevyplňuji, ale tentokrát jsem napsal pravdu ve smyslu prasečáku a drogového doupěte. Několikrát se mě dotazovali, zda nechci toto hodnocení přehodnotit, ale vždy jsem ho potvrdil.

Do centra Limy je to daleko, ale městská doprava zde jezdí stále, takže dostat se na Plaza de Armas není problém. V severní části náměstí je veliký prezidentský palác a před ním stojí čestná stráž v krásných historických vojenských kostýmech. Nejkrásnější stavbou je ale bezesporu katedrála. Má nádherně zdobený dřevěný strop a zlatý oltář. Je zde i hrobka Franciska Pizara. Tento dobyvatel si postavil vedle katedrály svůj palác, kde je dnes muzeum. Tento španělský válečník se v roce 1532 objevil v Peru s pouhými 40 muži a během velmi krátké chvíle dokázali vyrabovat všechny indiánské poklady, ale co je horší naprosto zničit celou inckou říši a vyvraždit její obyvatele. Lidská hamižnost tehdy skutečně neznala mezí a ve jménu Krista došlo k obrovské genocidě indiánů. Z jejich pokladů se prakticky nic nedochovalo, protože vše bylo odvezeno do Španělska a hlavně roztaveno. Jsou zde i dva krásné kláštery s úžasnou architekturou a odpoledne posedím v rohu náměstí, kde je obrovský stan a v něm přehlídka kulinářských výrobků z celé Peru. Jsou zde zastoupeny jednotlivé provincie a ženy navařily svoje speciality. Něco dávají zadarmo a něco se platí. Je to naprostá bomba a neustále obcházím s táckem a ochutnávám od každého trochu. Také je zde pečené morče, což je zdejší pochoutka. Nijak mě to nenadchlo, ale je to spíše psychická záležitost. Celou dobu zde hraje hudba a tančí dětský soubor. Naprostá nádhera a zpět do hostelu se vracím až za tmy. V této čtvrti je večer velmi živo a není zde problém s bezpečností. Tak zajdu do baru, kde se seznámím s Jessikou. Je to krásná a sympatická dívka, která zde čeká na kamarádku. Jenže ta nemohla přijít, tak si povídáme a popijíme pivo. Nakonec zajdeme do vedlejšího baru, kde se hraje salsa a opět se pokouším učit tyto kroky a opět bez bez nějakého progresu. Ale Jessika má se mnou

trpělivost a spíše se mě stále směje. Pracuje jako právnička a má již malé dítě a byl to s ní příjemný večer.

Pobřeží Pacifiku je odsud asi 5 km, takže se ráno projdu pěšky. U moře je skoro neustále zataženo. Lima je známá tím, že zde je velmi málo slunečných dnů. Říká se, že maximálně 1 do týdne. I když je teplo, tak slunce sem neprorazí. Oblačnost přicházející od oceánu se totiž zarazí na pobřeží a vysoké Andy ji nepustí dál. Tato bílá peřina pak přikryje celé pobřeží. Je zde několik pláží a o víkendu je zde plno. Já se projdu kolem pobřeží až k rybářskému přístavu a zde objevím skvělé rybářské restaurace. Pacifik je na rozdíl od Karibského moře bohatý na ryby, takže se zde vaří doslova vše. Mnoho druhů ryb, krevety, chobotnice, kalamáry. Já si dám mořskou směs všech druhů a bylo to určitě jedno z nejlepších mořských jídel co jsem kdy jedl.

Po 3 dnech v Limě je čas pokračovat, takže ráno stojím na terminálu a nasedám na linku do města Huaraz. Jakmile opustíme Limu začne se silnice proplétat horskými údolí a po 8 hodinách vystupuji v tomto horském městě. Je to takové středisko na výlety do okolního pohoří. Ihned si domluvím výlet na ledovec Pastoruni. Ten leží ve výšce 5400 m a i když nás opět busík doveze hodně vysoko, tak v této výšce šlapat 5 km k ledovci v dosti silném větru a zimě je opravdu vyčerpávající. Ale opět dělám krásné fotky ledovce, který leží na okraji jezera. Při zpáteční cestě zastavíme v údolí, kde rostou květiny puia raimone. I když květiny je asi špatný výraz. Jsou to obrovské koule z nichž rostou dlouhé úzké listy ve tvaru ostrého meče. Tato koule má v průměru až 3 metry a když se blíží do květu, tak ještě ze středu vyroste takový jako kmen do výšky až 7 metrů. Tento proces trvá 7 let a poté květina odkvete a odumře. Vůbec celé okolí zde v horách je pěkně zelené. Na rozdíl od suché Bolívie je zde velmi vlhko a často prší. Na svazích hor proto roste tráva a mnoho keřů odolných nízkým teplotám. Nadmořská výška je zde až přes 6000 m. Dalším výletem je trek k laguně 69. Nevím proč má tento zvláštní název, ale výstup nahoru trvá 5 hodin. Opět procházím krásnou a zelenou přírodou s protékajícími řekami. Nedaleko odsud je nejvyšší hora Peru Huarascán, kde v roce 1970 při zemětřesení zemřelo všech 15 českých horolezců.

Trochu mě tlačí čas, takže další zastávkou je Trujillo, které leží na pobřeží Pacifiku. Také zde je krásné opravené historické náměstí, ale hlavním důvodem je návštěva okolí města. Zde jsou zbytky města Ciudad de Moche, které bylo centrem indiánské civilizace Moche. Tento kmen zde žil v letech 200 – 800 a žilo zde 2500 obyvatel. Stavěli si chrámy ve tvaru pyramid a jako materiál používaly hliněné cihly pálené na slunci. Zde totiž je rovina a není zde žádný stavební kámen. Jsou zde zachovalé ruiny největší pyramidy, která byla vlastně takovým obrovským domem. Egyptské pyramidy jsou prakticky plné kamení a mají pouze několik vnitřních komnat. Zde byly pyramidy celé duté, takže to byla obrovská stavba, ve které se žilo. Dodnes jsou zde zbytky nástěnných maleb i keramiky. Kmen Moche byl později poroben jiným a od roku 800 nastal rozmach kmene Chimu Chan. Ten si nedaleko vybuodoval nové sídlo, protože zjistil, že hliněné cihly se vlivem deště rozpadají. Začali proto do hlíny přidávat slámu na zpevnění staveb. Rekonstruované zbytky města jsou zde další atrakcí. Takže Peru neznamená jenom říši Inků, ta přišla později, když si tyto ostatní indiánské kmene podrobili od roku 1400. Smutné je, že přirozeným vývojem se zde vše budovalo několik staletí. Pak však přišli Evropané a během krátké chvíle vše zničili. Trochu mě to připomíná naši „pohádku“ o komunistech.

Ekvádorská republika má rozlohu 283 561 km² s 16,3 mil obyvatel. Země má vlastní zásoby ropy a rozvinuté zemědělství, kdy největší část tvoří pěstování banánů. Je zde velmi pestrá příroda od rozsáhlé Amazonie s původními indiánskými obyvateli, hory, sopky a dlouhé pláže na březích Pacifiku. Ecuador znamená španělsky rovník, který prochází nedaleko hlavního města Quita. To patří se svojí historickou architekturou mezi nejkrásnější města Jižní Ameriky.

Autobus z Trujilla jede po silnici kopírující pobřeží Pacifiku. Vyjíždíme ráno v 6 hodin a čeká mě cesta 18 hodin do Ekvádoru. Autobus je velmi pohodlný i s občerstvením. Protože jsem z oboru dopravy, tak znám naše evropské předpisy. U nás se 2 řidiči musejí střídat po 4 hodinách jízdy a při výměně musejí zastavit a mít 15 minut přestávku. Je mě proto záhadou, že pořád jedeme, 5,6,7,8,9 hodin stále bez zastávky. Víím, že tam jsou 2 řidiči, ale snad zde nejedou poprvé. Až před ekvádorskou hranicí se zastaví po 12 hodinách jízdy. Řidiči tankují a cestující se protahují. Dám se do hovoru s řidičem, protože mě to zajímá. „Tady je to stejné, také se střídáme po 4 hodinách, akorát nezastavujeme. Vyměníme se za jízdy,“ odpovídá s klidem. Zbývajících 6 hodin již za tmy pokračujeme do ekvádorského Guayaquilu. Zde je největší autobusový terminál jaký jsem kdy viděl. Obrovská hala jako velké letiště má 3 patra a do všech jezdí autobusy. Uprostřed jsou obchody a restaurace. Autobusy se zde proplétají jeden za druhým a linky vedou doslova všude. Tím myslím i do jiných států. Vidím linku do Buenos Aires či do Santiaga de Chile. To jsou neskutečné vzdálenosti. Moje první cesta vždy vede k bankomatu si vybrat místní měnu a zde jsem opravdu netušil, že mají americké dolary. Tak alespoň se to bude dobře počítat. Na hranicích jsem dostal leták, že místní taxíky musí mít vždy zapnutý taxametr a vnitřní video kameru, kvůli bezpečnosti cestujících. Skutečně hned první taxi z nádraží do centra má vše fungující a jsou velmi seriózní. Řidič mě doveze do levného hotelu, který se mě však nezdá tak levný, tak najdu ve stejné ulici ještě levnější.

Ekvádor patří mezi bohatší státy jižní Ameriky, má také vlastní zásoby ropy. Guayaquil je druhé největší město Ekvádoru a je velmi moderní. Při procházce města mě zaujal plakát na koncert známého portorikánského zpěváka Romea Santose. Jeho hudbou je bachata, která převažuje v Dominikánské republice, ale všichni latinos milují bachatu. Koncert je právě dnes večer, takže pátrám po vstupenkách. Ty koupím zde na hlavní třídě a tak se těším na nový zážitek. Koncert je na fotbalovém stadionu, kam musím jet taxi. Již za tmy se stadion pomalu plní a má mít kapacitu asi 40000 diváků. Stojím na tribuně proti jevišti, takže je to dost daleko, přes celou plochu hřiště. Atmosféra houstne a místní fanoušci a hlavně fanynky se již nemůžou dočkat. Jakmile se rozsvítí světla na jevišti a Romeo Santos spustí první slova písně začne něco neuvěřitelného. Celý stadion křičí a píská a pak začne zpívat. Všichni znají perfektně texty a ještě k tomu jsou latinos velmi muzikální, takže i krásně zpívají. Takže slyším krásný chorál 40000 latinos, ale z hudby zpěváka neslyším skoro nic. Skutečně jenom občas zaslechnu nějaký hluboký tón bubnu či basy a to je vše. Takže koncert byl krásný zážitek, ale Romeo měl prostě smůlu, asi by si měl pořídit silnější aparaturu, ale překřičet 40000 latinos asi není jednoduché i pro silné zesilovače. Po koncertě nastává klasická tlačení u vchodů, tak jsem rychle vyběhl ven, abych stihl najít taxi a nemusel se zde zdržovat.

Čas se krátí, tak musím přejet 8 hodin opět busem do hlavního města Quita. To leží v

takovém obrovském údolí a kolem dokola jsou vysoké štíty hor, vlastně sopek, protože Ekvádor má dodnes mnoho aktivních sopek. Z autobusu jsem viděl sopku Cotopaxi, která je nejvyšší a také nejznámější. Quito je určitě jedno z nejkrásnějších měst jižní Ameriky. Nikde jinde jsem totiž neviděl tolik kostelů pohromadě. Snad jen v Cuscu jich bylo podobně. Ale zde jsou všechny vyzdobeny neuvěřitelným množstvím zlata. Zlatý je samozřejmě oltář, ale i strop, stěny, sloupy. Jsou toho prostě tuny. Všechno zlato je samozřejmě ukradeno od indiánů a je škoda, že se tyto jejich tepané skvosty nedochovaly. Mezi všemi těmi kostely a katedrálami jsou krásné koloniální domy, kláštery, prezidentský palác a samozřejmě obchody a hotely. Ale vše je urbanisticky sladěné a nic nenarušuje historickou architekturu. Jednoznačně krásné město se vším všudy. Také proto je zde mnoho turistů, ale převážně z jižní Ameriky.

Ekvádor znamená španělsky rovník a ten prochází nedaleko Quita. Jedu necelou hodinu autobusem na tento bod, kde z něj udělali turistickou atrakci. Rovník je zde vyznačen silnou žlutou čarou a probíhá středem památníku či dokonce i kostela. V informačním centru se zde ukazují takové fyzikální věci jako třeba rotace vody v umyvadle. Vlivem koliozní síly se totiž voda u výpustě roztáčí na severní polokouli proti směru ručiček a na jižní po směru. Stejně je to i s hurikány, které se točí na každé polokouli jinak.

Do odletu mě zbývá poslední den, tak jej využiji k výšlapu nad město. Nejdříve mě vyveze lanovka na kopec nad městem a pak pokračuji ve výšlapu 3 hodiny na vrchol. Vyhaslá sopka Pichincha má výšku 4784 m a kupodivu jsem ji zmákl bez problémů. Přeci jenom ta aklimatizace na velké výšky je znát a dnes nemám nejmenší problém. Sedím na vrcholu sopky a mám pod sebou neskutečný pohled. Quito se rozprostírá přes celé dlouhatánské údolí. Nad městem je pruh modré oblohy a nad ní jako odříznutý pravitkem obrovský bílý oblak. Něco takového jsem nikdy neviděl a uvádí mě to v úžas. Sedím a kochám se tou nádherou, jenže musím stihnout poslední lanovku dolů, tak nemám moc času. Od stanice lanovky jedu taxíkem a ptám se řidiče na cestu na letiště. Letím velmi brzy a tak potřebuji vyrazit asi v 5:00, protože letiště je poměrně daleko a autobus takhle brzy nejede. „OK já tě tam vezmu, vezu totiž již 2 Kubánce, tak pojedete pohromadě,“ přesvědčuje mě řidič. Jsem tedy rád i proto, že jsem usmlouval menší cenu jako spolujízdu. Večer si ještě užiji noční život, protože jsem na poslední 2 noci změnil hotel. V této čtvrti je mnoho restaurací a barů, tak se i dobře najím a dal jsem si opravdu super hovězí steak za dobrou cenu.

Je 5:00 ráno a já stojím před hotelem, ona je to spíše taková velická vila, takže žádný hotel s lokaji. Postávám s krosnou u nohou a čekám, jenže je 5:15 a taxi nikde. Vykukuji na rohu a o 2 bloky dál je nějaká hlavní silnice a po ní občas přejede i taxi. Již se rozednívá, takže to je vidět. Vezmu tedy krosnu na záda a jdu tam. Zde čekám, až pojedou nějaký taxík a zrovna nic nejede. Stojím zde asi 8 minut, když jedou 2 motorky. Na křižovatce zastaví a rozhlíží se. Nevěnuji jim pozornost, protože se rozjedou a pokračují, jenže blízko mě zastaví. Podle postavy nějaký mladík sedící vzadu sleze z motorky a jde někam dozadu za mě, asi tam bydlí, napadá mě. Dál vyhlížím do dále na taxi, když vidím, že i druhý mladík slézá a ten jde přímo proti mně. Asi 3 metry přede mnou vytasí velký kuchyňský nůž. Když ho spatřím, chci rychle shodit krosnu, abych se mohl bránit. Jenže ouha, najednou padám na záda. Ten první mě za ní totiž strhl na zem. Ležím na zemi a nemohu se nijak z krosny uvolnit, takže jsem jako přibitý k zemi. Ten co byl za mnou rychle přeskočil a bere do ruky za mojím ledvinku. Tu mám okolo pasu a v ní to nejdůležitější, pas, peníze, karty, telefon. Jakmile za

ní trhne, tak plastová přezka povolí. Rychle po ní hmatnu levou rukou a pevně ji držím. Nyní nastává trochu komická situace. Jeden mladík drží oběma rukama mojí ledvinku a snaží se jí vytrhnout. Já ji držím pevně svoji levačkou a nepustím. Ať se snaží jak chce, tak mu ji prostě nedám. Jenže nemám šanci se uvolnit z krosny. Tak jenom sleduji druhého s nožem a mám připravené nohy na obranu. Ale on nic nedělá, jenom stojí a čeká, až kolega přemůže mojí levačku a vytrhne svojí kořist. Kdyby s tím nožem útočil, tak by to bylo horší. Asi bych si těžko chtěl nechat pořezat šlachy. Přitom by stačilo mě šlehnout po ruce, pokud bych tedy se netrefil nohou na obranu. Jenže on skutečně nic nedělá a jenom čeká a drží se z dosahu mých nohou. Tahle přetahovaná trvá několik minut, těžko se to odhaduje, když najednou slyším další motorku. Ta zastavuje těsně vedle mě a já uvidím velikou postavu, jak běží ke mně. V tom ten, který držel mojí ledvinku ji pouští a oba se rychle vrací ke svým řidičům a naskakují na motorky. Řidiči již túrují motory a rychle se rozjedou. Třetí motorkář se nade mnou sklání a ptá se: „Je ti něco? Udělali ti něco?“ „Ne jsem v pohodě,“ pomalu se vyvlíknou z té proklaté krosny a vstávám. Jsem celý zvalený od prachu, ale jinak nic. Ledvinku stále držím v ruce, takže se vlastně nic nestalo. Trochu se opráším a mávám na první taxi. Poděkuji motorkáři za pomoc, byl to opravdu nějaký pořízek tak 190 cm. Nasedám do taxíku a jedeme na letiště. Teprve nyní se mě trochu začnou třást kolena, protože si uvědomím, že to vůbec nemuselo takhle dopadnout. Stačilo, aby ten hoch měl víc síly a ledvinku mě vzal nebo aby ten druhý s tím nožem něco opravdu dělal. Podle postav to byli nějakí chuligáni možná 15-17 let. Měli přilby, takže jsem je neviděl, ale podle tenkých nohou to žádní borci nebyli. Kdybych neměl krosnu, tak bych si s nimi určitě poradil. Jenže to je kdyby, opět pro mě veliké ponaučení. Motorkáři přeci toto dělají, jak jsem mohl být tak naivní. Proč jsem si nekryl záda? Mnoho otázek a jednoduchá odpověď. Stále musím být ve střehu a sledovat okolí, nejsem doma v Pelhřimově. „V tuhle dobu od 3 hodin v noci do rozednění se děje nejvíce přepadení, to je zde v Quitu normální,“ uzavírá vše taxikář a zastavuje před letištní halou. Naštěstí si vždy dávám rezervu, takže i přes toto zdržení letadlo stíhám.

Kolumbie

Zpáteční letenku mám do Cali, což je kolumbijské město na jihu. To se honosí jako město, kde se tancuje nejlepší salsa na světě a kde se také salsou žije. Já jako „odborník“ na salsu tvrdím, že nejlepší salsa se tancuje na Kubě, ale pojďme se o tom přesvědčit. Přistávám v Cali a busíkem jedu asi 30 minut do města. Najdu levný hotel a ptám se, kde mohu vidět dobrou salsu. „Všude tady kolem se večer tančí,“ z ní jednoduchá odpověď recepčního. Odpoledne si tedy ještě projdu centrum města. Jsou zde 2 kostely a nábřeží s parkem kolem řeky, jinak nic extra. Cali je samozřejmě obrovské město s 3 miliony obyvatel a doprava je zde opravdu hustá. Někam cestovat městským autobusem je o nervy a úpal. Ve vozech je totiž neskutečné horko. Večer tedy vyrazím do ulice a jdu podle hudby. Někde zní moderní elektronická hudba, to přecházím bez povšimnutí. Podívám se do 2 barů s latinskou muzikou. Opět všichni nádherně tančí, ale tu salsu tancují nějak jinak. Je to jiný styl, zde se tancuje do strany, kdežto na Kubě dozadu a dopředu. No nemohu si pomoci, ale po vědeckém rozboru a 3 pivech jsem usoudil, že nejlepší salsa se tancuje kde? No přeci na KUBĚ.

Pak mě již čeká přesun letadlem do Medellinu, kde jsem opět klasicky podroben

rentgenu u antidrogas. Jenže tentokrát se celníkům něco nezdá. Stále koukají do monitoru a radí se. Jeden odejde a přivede dalšího, opět se radí a dojdou pro dalšího a opět se radí. „Co jsi jedl?“ ptají se mě. „Měl sem tady na letišti oběd, hovězí a bylo děsně tvrdé. Potřeboval jsem utratit poslední peníze,“ odpovídám po pravdě. „Tak to bude asi ono,“ odpoví vedoucí a mávne rukou směrem k východu. Asi si patrně mysleli, že jsem spolykal kilogram kokainu.

Venezuela

V noci jsem zpět v marině na Sněhurce a šťastný, že vše dobře dopadlo, ale hlavně bohatší o mnoho zážitků. Je mě krásně a jsem spokojen s touto výpravou.

Druhý den mám štěstí, protože se v marině Redonda uvolnilo místo, takže tam chci hned přejet. Odvazují se od mola a přitahují kotvu, která je po 3 měsících zarytá hluboko v bahně. Jenže, když ji vytáhnu a zařadím rychlost, tak nikam nejedu. Prostě motor se točí a nic. Napadají mě černé myšlenky, že nemám propeler – vrtuli. Slyšel jsem totiž příběh, že někomu zde ukradli pod vodou vrtuli. Nechce se mi ale věřit, že by moje vrtule šla po tolika letech pod vodou nějak jednoduše sundat. Beru si tedy masku a šnorchl a skáču do vody. Ta je zde samozřejmě špinavá a vidím tak na 20 cm. Ale naštěstí vrtule je na svém místě, pouze neskutečně zarostlá. Je to spíše veliká koule. Špachtlí ji trochu očistím a pak již pomalu pokračuji do druhé Mariny hned za rohem. Tam mě harbourmaster Fredy pomůže vyvázat k molu a je vše OK. Tuto marinu mám raději, protože je zde i bazén. Chodím několikrát denně do vody, protože je zde obrovské vedro bez větru. Dělat potom něco na lodi jsou doslova galeje.

Jenže já si sbalím svojí krosnu a opět se vydám na letiště. Tentokrát takovou složitou cestou domů. Barcelona, Caracas, Maracaibo/nocleh/ Panama, Punta Cana, Frankfurt, Praha. Bylo to dlouhé, únavné, ale relativně levné a jsem doma na vánoce a zůstanu až do konce června a budu dosti pracovat.

2016

Je 9.července a já jsem opět na pražském letišti se svojí krosnou plnou náhradních dílů. Tentokrát letím do Madridu a odsud přímo Caracas a Barcelona. Jenže v Madridu mám problém. Nějaká slečna mě nechce odbavit, protože nemám zpáteční letenku a nejsem rezident Venezuely. „Já jsem majitelem jachty, ta stojí ve Venezuele a já se tam nyní vracím, zde jsou všechny moje doklady od lodě, tady jsou doklady z mariny i od venezuelských celníků,“ přesvědčuji ji, ale ona má svoje předpisy a prostě mě neodbaví. „OK tak já se už s tebou nebudu dohadovat, chci mluvit s manažerem!“ trvám na svém. Zavolá tedy nějakou starší dámu a té to vysvětlují znovu. Kroutí hlavou, protože takové papíry určitě nikdy neviděla. Nakonec se jde ještě někam zeptat a nakonec mě nechá odbavit. Tak to by bylo, ale bylo to o fous, ještě že si vždy dávám dostatečnou časovou rezervu a uvidíme co mě čeká za velkou louží. Do Caracasu přilétám v 16:20 a mám to přesně 2 hodiny na předsednutí. Jenže tuto letenku jsem si již koupil sám jako vnitrostátní, tedy koupila mě jí agentka Keigla z mariny a musím se rychle přesunout na druhý národní terminál. Jenže ouha, celník si mě vybral na kontrolu. Musím otevřít krosnu plnou dílů. „Co je toto, kolik to stojí? Co je toto kolik to stojí?“ ptá se pořád dokola. „Tohle je náhradní díl na mojí jachtu,

stojí to 5 dolarů. Tohle je taky náhradní díl na mojí jachtu a stojí to 5 dolarů," odpovídám u všeho stejně, protože vím jaké jsou zde ceny. Jenže celník si něco znamená a pak povídá: „Ok tak to je součet 90 dolarů a z toho ti vypočítám clo.“ „Kolik to bude?“ ptám se nevrle. Chvilí počítá a pak vyhodí cenu 20 dolarů. „Dobrá tady jsou a já pospíchám, musím na druhé letadlo," povídám. „To se musí platit jenom kartou, hotově to nejde a začne vypisovat nějaký formulář. Potom čekám dobu než se karta načte a konečně je hotovo. Jsem propuštěn a sprintuji z haly ven. Tam se mě vnucuje jeden naháněč, zda chci někam odvézt. „Kde je tady druhý terminál, letím do Barcelony?" ptám se. On rychle popadne vozík, na něj hodí mojí těžkou krosnu a společně běžíme asi půl kilometru. Rychle najdu přepážku na odbavení a chci vstupenku. „Přepážka je zavřená, již tě neodbavím," suše mě sdělí tlustá baba. Další letadlo letí až zítra večer ve stejnou dobu a je plné a dnes již neletí ani jiná společnost. Co teď, to je tedy komplikace, kvůli pitomému celníkovi. Naháněč je stále se mnou, protože vidí, že mám problém, tak cítí peníze. „Hele které letadlo letí zítra ráno do Barcelony?" rozhlížím se po hale. Je zde neskutečný zmatek, obrovské fronty u každé přepážky a všichni křičí nebo se různě dohadují. Vecpu se k první přepážce: „do Barcelony je zítra plno," slyším odpověď. „Hele amigo, tamhle si sedni a počkej, já ti letenku seženu," povídá mě naháněč. Tak tedy čekám a asi za půl hodiny přiběhne a chce můj pas. „Ten ti nedám, napiš si moje iniciály na papír," diktují mu jméno. Za chvíli se vrátí a chce 30 dolarů na letenku. Nevěřím mu, tak jdu s ním a cpeme se přes dav dopředu. Tam mě dívka podává letenku. Jenže zde se zase nedá platit dolary, ale pouze místní měnou. Víím, že letenka mě stála 20 dolarů, tak dám naháněčovi těch 30, ten je sbalí do kapsy a vytáhne z druhé Bolivary. Zaplatí jimi letenku a jsme oba spokojení. Já mám letenku a on si vydělal asi 10 dolarů, což je pro Venezuelance dost peněz. Letím ráno v 8 hodin, takže musím zde být v 6:00. „Hele amigo znám zde dobrou posadu," a vede mě na konec haly. Zde je malý stánek, kde mají plakát nějakého hotelu za dobrou cenu i s dopravou na letiště. Jenže ještě nemám rozměněné peníze a to je problém. Naháněč přivede nějakého veksláka, jenže já nevím jaký je kurs. Byl jsem půl roku pryč a to se určitě dost změnil. „Amigo jaký máš kurs?" ptám se. Vekslák vysadí nějakou cenu a já se mu vysměji: „hele to zkoušej na někoho jiného, já Venezuelu znám, nejsem zde poprvé," a vyhodím dost vyšší cenu. Chvilí se dohadujeme, až se někde sejdeme a já si vyměním 40 dolarů. Kupodivu později zjistím, že mě zase tak moc neobral. Mohu tedy zaplatit hotel a ještě mám dost na útratu. Za chvíli mě posadí do auta a to mě veze do posady. Je černá noc a vůbec nevím, kde jsme. Jsem trochu nervózní a čekám, kam mě řidič odveze. Jedeme docela dlouho a zastavíme až na pobřeží, kde jsou hotely. Zde vystoupím, dostanu klíč od pokoje a nahlásím, že musím být ráno v 6 zpět na letišti. Na recepci si koupím 2 piva a jdu na pokoj. Jsem rád, že jsem zde a snad v bezpečí, hotel vypadá slušně.

Po 2 pivech spím dobře a mobil mě vzbudí právě včas. Za chvíli je dole řidič a za svítání se vracíme na letiště. Opět si vystojím frontu na odbavení a potom si konečně mohu dát v klidu snídani a nasednout do letadla. V poledne jsem již zpátky na Sněhurce v marině Redonda. Přivítám se s Manfredem a Erikou a jdeme na společný oběd. Těším se na nové zprávy z Venezuely a také na kokádu. To je nápoj z kokosu, na který jsme vždy společně chodili. Je to rozmixovaná dužina kokosu společně s kokosovou vodou a pak se přidá led. Takže je to takové smoothies, ale naprosto přírodní a nikdy jsem nepil nic lepšího. Místní si tam vždy přidávají ještě cukr, proto jsou také tak tlustí. Já ho piji vždy bez cukru a odnesu si ještě 3 půllitrové kelímky na loď. Někdy vůbec nic nejím, jenom piji kokádu. V jednom

stánku jsem se bavil s majitelem a ten mě povídal o zdraví prospěšném kokosu. Kokosová voda se prý může používat jako infuze přímo do krve. Tvrdil mě, že se to dělalo za válek, kdy nebyly léky a ve Venezuele se to bohužel dělá i dnes, protože jim chybí infuze. Později jsem si to googloval a skutečně se to dělalo. Jestli to občas dělají i dnes ve Venezuele nevím, ale asi je to možné. Já jsem tedy za svůj pobyt zde do sebe nalil hektolitry kokády a skutečně jsem se cítil takový svěží a vyčištěný. Stal se z toho pro mě rituál. Ráno v 10 hodin na kokádu na snídani, půl litru na ex zde a 2 kelímky sebou na loď do lednice a dvě pet láhve samotné kokosové vody na pití přes den. Je pravdou, že nikde jinde jsem se již nesešel s tak výbornou kokádou jako tady a v mnoha okolních zemích ji vůbec neznají.

Někde jsem četl, že Maracaibo je krásné město ležící u velikého zálivu a tak jsem se rozhodl tam jet podívat. Letenky jsou zde opravdu levné a zpáteční mě stojí 40 USD. Jenže musím přestupovat v Caracasu, tak si tam udělám 2 dny volna a ještě si ho lépe prohlédnu. Objevil jsem tam lanovku na vysoký kopec odkud je krásný výhled na město. Prošel jsem si celé centrum, prohlédl budovu parlamentu. Centrum Caracasu je poměrně pěkné a moderní. Velmi moderní je i metro, kde mě posledně okradli. Nyní si již dávám pozor a moje kapsy jsou zapnuté na zip. Ovšem okraje města jsou ukázkou bídy a utrpení. Na kopcích jsou vystaveny malé cihlové domky, ve kterých se žije opravdu nuzně. Kdo nemusí, tak tam nechodí, protože to je životu nebezpečné. Minulý rok bylo ve Venezuele 22 000 vražd, což je obrovské číslo a velká část je právě z takových míst jako zde. Proto je také Venezuela jedna z nejnebezpečnějších zemí na světě. Překonává ji pouze Afghánistán a Írák, ale tam je to způsobeno válkou.

Po 2 dnech v Caracasu budu brzy ráno pokračovat do Maracaiba. Jenže musím být v 5:00 na letišti a to je trochu problém. Z letiště do centra jsem jel autobusem, ale ten nyní nepojede. Bydlím v levném hotelu za 5 dolarů a tak se ptám na taxi. „To není problém, přijď sem ráno na recepci a já ti ho zavolám, mají stanoviště odsud nedaleko,“ odpovídá recepční. Ráno ve 4:15 jsem již na recepci a tento muž volá na dispečink taxíků: „za chvíli tady bude, počkáš u dveří a až přijede, tak rychle utíkej do auta,“ vysvětluje. Hotel totiž stojí asi 50 metrů od silnice a nedá se k němu zajet, je zde jenom taková pěší ulice se zábranami proti autům. Během chvilky se na rohu objeví světla a nápis TAXI. Recepční vykukuje ze dveří, pak je rychle otevře a strčí mě na ulici: „utíkej rychle amigo!“ volá za mnou. Na nic nečekám a běžím k autu. Mám jenom malý batoh, tak to není problém. Řidič již otevírá dveře a já naskakuji dovnitř. Jednu nohu mám ještě venku a řidič již povoluje spojku a auto se s pískotem gum rozjíždí. Rychle zabouchnu dveře a to již uhaníme po hlavní silnici. „Ahoj amigo, co to bylo za akci?“ ptám se řidiče. „V tuto hodinu je celé město nebezpečné, za každým rohem může někdo číhat s revolverem,“ odpoví řidič. Blížíme se ke křižovatce, kde nám svítí červená. On jenom lehce zpomalí a rozhlédne se, pak dupne na plyn a prolétneme křižovatku na červenou. Stejným způsobem se to opakuje na ostatních, když mě později vysvětluje: „zastavit zde v noci na křižovatce je nebezpečné. Zastavíš a přiběhne k tobě někdo s pistolí, když budeš mít štěstí, tak tě vyhodí ven a ukradne auto. Když ho mít nebudeš, tak tě zastřelí a auto ti neukradne, ale již si ho vezme jako tvou pozůstalost.“

Tak to je skutečně jako v americkém filmu, jenže tady to není podle nějakého scénáře, zde je to krutý život. Kriminalita zde dosáhla tak obrovského stupně, že se úplně vymyká kontrole bezpečnostních složek. Ono se zde totiž vymyká kontrole asi vše. Na letišti je opět veliký zmatek, obrovské množství lidí, kteří se neustále dohadují a překřikují. Já to nechápu, když mám letenku, tak se dojdu odbavit a je to. Ale oni stále stojí před přepážkou a něčeho

se domáhají. Nebudu se tím zatěžovat, jsem rád, že jsem v pořádku na letišti a dám si snídani. Po hodině letu vystupuji v Maracaibu a zde se situace opakuje. Opět plná hala lidí a křik a zmatek. Další zmatek při čekání na taxi, tak se domluví s jedním Venezueláncem, že pojedeme spolu a podělíme se o jízdné. Řidič to nechápe, že já cizinec chci jet společně s místním. „Hele amigo já nejsem Amerikános a pro mě je rozdíl, jestli zaplatím za taxi 10 nebo 5 dolarů,“ odpovím mu.

Maracaibo je velmi rozlehlé město takového amerického stylu, kdysi asi bylo moderní s širokými ulicemi a moderními domy. Po letech je ale vidět úpadek všeho jako v ostatních městech. Centrum má hezký kostel a pár koloniálních domů v okolí promenády, jinak nic moc. Všichni ale mluví o veliké slavnosti: defilé námořnictva. Zítřejší je totiž nějaké výročí námořnictva a v zálivu bude veliká vojenská přehlídka, které se zúčastní i prezident Maduro. Protože mě lodě samozřejmě zajímají, tak se půjdu podívat. Jenže ouha, nejdříve šlapu dlouhou cestu kolem nábřeží a když dojdu ke vstupu přes nějaký park, tak tam je asi 2 km dlouhá fronta. Asi z důvodu bezpečnosti prezidenta se prochází přes vojáky kontrolované stanoviště s rentgenovým rámem. Jenže ten je jenom jeden a na takové množství lidí to absolutně nemůže stačit. Logickým výpočtem odhadnu, že bych zde stál takové 2 hodiny, což nemíním podstupovat. Tolik zase Maura nemiluji. Ale je zde mnoho stánkařů, tak si dám alespoň snídani z čerstvých ovocných džusů. Moje obvyklá kombinace jeden litr džusu mango, banán, ananas mě zasytí na půl dne. Pomalou procházkou jdu zpět a prohlédnu si zbývající místa v centru. Brzy ráno pak jedu taxíkem na letiště a přesun do Barcelony je jednoduchý, protože v Caracasu pouze přestoupím a mohu pokračovat dál.

Večer jsem již na Sněhurce a jsem pozván od Eriky s Manfredem na večeři na jejich loď. Celý večer mě vyprávějí svoje zážitky z cesty Jižní Amerikou. Oni měli plán projet celý kontinent s autem, které jsem jim pomáhal kupovat. Když jsem jim potom pustil všechny díly českých Trabantů, kteří zde jeli před dvěma roky, tak byli naprosto uneseni. V podstatě jeli přesně jejich trasou dolů na jih do Patagonie, ale na rozdíl od českých cestovatelů se oni ještě vrátili zpět na sever až do Venezuely, takže ta cesta byla skoro jednou tak delší. Samozřejmě měli lepší auto 4x4, ale i tak je to pro mě také veliký výkon a mají můj veliký respekt. S autem neměli naštěstí žádné velké problémy, ale cesta se na něm samozřejmě podepsala. Já jsem totiž začal také o tom přemýšlet. Mohl bych od nich to auto koupit a udělat prakticky druhé kolečko jako oni. Jenže při představě, že budu muset sám celé odřít mě to brzy přešlo. Obzvláště, když Manfred vypravoval, jak třeba v nekonečných argentinských pampách jeli 3 dny po šotolinové silnici bez žádné civilizace a jediné zatáčky..

Kolumbie

Já samozřejmě chci také procestovat celý kontinent, ale udělám to jinak. Keigla mě koupí letenku do Kolumbie a 1.srpna letím do Bogoty. Zde jsem ještě nebyl, takže ji potřebuji prozkoumat. Z letiště se nechá jet do centra městkou dopravou zvanou metro. Jsou to dlouhé kloubové autobusy, které mají celkem 3 vozy. Jsou tedy neskutečně dlouhé a jezdí i po speciální oddělené silnici. Centrum Bogoty má hezkou historickou zástavbu. Na náměstí je krásná katedrála a všude kolem španělské koloniální domy. V nich jsou většinou restaurace a hotely a zdejší ceny mě poměrně překvapily svojí drahotou. Dlouhou dobu jsem tedy hledal levný hotel za 20 EUR, ale nakonec samozřejmě našel. Celý jeden den mě zabere prohlídka a další den vyrážím lanovkou na kopec Monserath. Je odsud krásný výhled

na celé město, které je samozřejmě obrovské a má 7 milionů obyvatel. Vedle historického centra je čtvrť obchodní, kde jsou výškové budovy obchodních společností. V jedné z nich je i muzeum smaragdů. Ty jsou velkým vývozním artiklem Kolumbie. Mohu zde vidět mnoho druhů těchto zelených kamenů i způsob jejich těžby či opracování. Hned ve vedlejší budově je také muzeum zlata. Zde jsou zase vystavené zlaté předměty z předkolumbovské doby, kdy je ještě indiáni mohli mít a zdobit se s nimi. Později bohužel o všechno přišli.

Catedrale de Sol znamená Solná katedrála a ta leží asi 50 km od Bogoty. Je to solný důl, kde v prázdných vytěžených štolách vybudovali podzemní katedrálu a několik malých kaplí. Část dolu je stále v provozu a sůl se těží dál a v opuštěných chodbách se nyní prochází každý den stovky turistů. Z Bogoty je to totiž krásný výlet po železnici. Je jediná v zemi a zůstala zde jako turistická atrakce. Součástí jízdenky je návštěva katedrály a oběd. Již při vstupu do dolu jsou zajímavě nasvícené jednotlivé solné žíly. Chodba se pak rozšíří do jednotlivých kaplí, kde jsou vytesané kříže. Samotná katedrála je asi 60 metrů dlouhá a 25 vysoká. Je zde výborná akustika a pořádají se zde kromě náboženských obřadů také koncerty. Opravdu velmi zajímavé a krásný výlet. Jinak Bogota leží v nadmořské výšce 2600 metrů a je zde opravdu chladno. Každý den musím chodit ve větrovce, protože vzduch ještě ochlazuje silný vítr. Život v Bogotě je stejný jako v ostatních jihoamerických hlavních městech. Jsou zde čtvrtě bohatých a čtvrtě střední třídy. Ty jsou většinou hlídané vlastní ochrankou a kromě rezidentů tam nikoho nepustí. V chudších čtvrtích žijí milióny obyvatel a ulice jsou jedno velké tržiště. Uživit se zde není úplně jednoduché a většina obyvatel si chce vydělat na jídlo a bydlení. Na ostatní věci ani moc nepřemýšlejí, to je něco jako vzdálený sen.

Já nyní řeším jak dál a mám jasný směr do Ekvádoru. Jenže když poletím odsud do hlavního města Quita, tak se zase budu vracet busem zpět, protože chci začít návštěvu Ekvádoru v Amazonii. Místní letenky z Bogoty jsou levné, takže přeletím do města Neiva, to leží na přechodu hor do nížiny směrem k Ekvádoru, asi 800 km od Bogoty. Odtud chci pokračovat busem na hranice Ekvádoru, protože tímto směrem se dostanu co nejbližší k Amazonii. Z letiště Neiva se přesunu na autobusový terminál. Nejdříve chci zjistit možnosti dalšího spojení a také přemýšlím zde možná chvíli zůstat a prozkoumat okolí. Mezi davu lidí se téměř srazím s krásnou dívkou: „Holá como estás, jak se máš? Ty jsi odsud? Je zde něco zajímavého? Cestuji do Ekvádoru a mohu se tady chvíli zdržet a prozkoumat okolí,“ ptám se Rosy. Ta je velmi milá a stále se směje. Má neskutečně krásné oči, takové šikmé jako nějaká asiátka, černé vlasy a nádherně bílé zuby. Ne že bych se zamiloval na první pohled, ale je mě velmi sympatická. Začneme si povídat a v podstatě mě přesvědčí, že den, dva, tři zde zůstat nebude od věci. „Já bydlím kousek odsud v Palermu, je to malá vesnice a blízko jsou hezké termální prameny,“ radí mě. Palermo je přece v Itálii, přemýšlím, ale proč by nemohlo být i zde. Jedeme tedy společně malým busíkem do „vesnice“ Palermo. Jenže zdejší měřítka o vesnici jsou naprosto odlišná od našich. Tato „vesnice“ má 10000 obyvatel, tedy pouze o třetinu méně než můj rodný Pelhřimov, který je pro mě již docela větší město. Ubytuji se místním hotýlku a jdeme s Rosou na prohlídku vesnice a na večeři. Druhý den mě vezme na výlet k termálním pramenům, kde jsou přírodní jezírka na koupání a krásný výhled na okolí. V dálce jsou vidět vysoké hory, ale takové suché kamenité. Zde je také poměrně sucho a pouze v období dešťů se vše zazelená, jinak je zde také vše vyprahlé. Letní teploty 40 stupňů zde nejsou výjimkou.

„Já jsem zde v Palermu studovala colegio / střední školu / a potom jsem různě pracovala

co bylo. Jenže zde moc práce není. Dělal jsem chůvu dětí, prodávala v obchodě. Chtěla jsem studovat vysokou školu, jenže moji rodiče jsou chudí a většina studentů se zde o sebe musí postarat samo. Jela jsem do Bogoty, kde jsem bydlela u sestřenice, což bylo dobré. Pracovala jsem jako operátorka v telefonní ústředně. Ráno jsem vstávala v 5 hodin a jela do práce. V 16 hodin jsem se dostala zpět do bytu, stihla jsem si akorát něco uvařit a od 18 hodin začínala škola do 22 hod. Když jsem se dostala domů, tak něco málo sníst a při tom se zkusit učit. O půlnoci jsem již byla mrtvá a chtěla se vyspat. Peníze, které jsem si vydělala byly pouze na školu, jídlo a byt, který jsem platila sestřenici. Udělala jsem první semestr a když jsem měla zaplatit druhý, tak jsem přišla o práci. Aby toho nebylo málo, tak sestřenice se rozhodla se odstěhovat z Bogoty a tím jsem přišla i o bydlení. Vrátila jsem se tedy teď domů a hledám si nějakou práci a chci se vrátit opět studovat," končí Rosa svoje vyprávění. Je to docela smutný příběh, ale takových zde jsou tisíce, či spíše sta tisíce. Ono se zde uživit není opravdu jednoduché. Dá se uživit ve smyslu se najíst, ale kdo pomýšlí trochu víc jako třeba studium, či si pořídit vlastní dům apod je veliký problém. Proto také žije většina rodin pohromadě a pomáhají si. Dnes mám práci já, tak ti dám najíst a zítra mě to ty oplatíš. Je to jednoduché pravidlo a také určitá veliká soudržnost rodin zde. Rodiče Rosy jsou již staří a nemohou pracovat. Mají určitý malý příjem, protože otec si dokázal pořídit 2 malé domy. V jednom žijí a druhý pronajímají. Ale to je tak na jídlo a ostatní věci jsou již problém, takže na léky není, k lékaři se nechodí, auto je naprostý přepych. Nějaký sociální systém v těchto zemích neexistuje. Ten kdo pracuje si musí ušetřit na stáří nebo se o něj musí starat rodina, děti. Jakési sociální zabezpečení mají pouze státní zaměstnanci, policie, vojáci, učitelé, lékaři a úředníci.

Rosa se narodila v kolumbijské Amazonii a v 8 letech se přestěhovali sem. Tam nebyla žádná práce a perspektiva. Proto já jí také říkám indiánka, protože ty její oči ve mně evokují Nšo-či z Vinetou. Toho ona samozřejmě nezná, ale na slovo indiánka je silně alergická. Pro ně jsou totiž indiáni něco jako u nás cikáni. Já se jí snažím vysvětlit, že pro nás slovo indián znamená něco krásného exotického a stejně si myslím, že její táta musí být nějaký indián, protože je naprosto odlišná od svých sourozenců, má 2 bratry a sestru.

„Hele indiánko, nechceš jet se mnou do Ekvádoru? Jsi taková sympatická, tak mě můžeš doprovodit mezi svoje předky. Chci jet navštívit indiány v Ekvádoru na Amazonce," ptám se Rosy. Ta na mě mračí ty svoje krásné oči, za tu indiánku: „Mám teď čas, tak bych i mohla, ale nemám žádné peníze a nebudeš mě říkat indiánko!" vrčí na mě. „Peníze nepotřebuješ, na autobus mám, hotel se platí většinou za pokoj a na jídlo toho asi moc nesníš při svojí výšce 153 cm," odpovím. Večer jdeme k Rose sbalit věci, když vidím jak si připravuje gulmu a podobné nesmysly, tak jí vyvedu z omylu. „Hele potřebuješ 2 trička, šortky, kalhoty, mikinu, tyhle ostatní blbosti nech tady," pomáhám jí sbalit její malý batoh.

Ráno nasedáme na busík směrem k hranici. Ten musíme ještě dvakrát vyměnit a navečer jsme konečně na hranicích s Ekvádorem. Zde se ubytujeme a jdeme na večeři a ve vedlejším baru tančíme bachatu. Ta mě již poměrně jde a líbí se mi. Horší je to se salsou, tu Rosa samozřejmě umí, ale zase ten divný kolumbijský styl do stran a ten mě moc nevyhovuje. Ale byl to příjemný večer a i výběr hotelu není problém. Když řeknu zde budeme spát, protože je to levné, tak vůbec neprotestuje a nemá s tím problém.

Ekvádor

Ráno tedy přejedeme dalším busíkem hranici do Ekvádoru, Rosa cestuje pouze na jejich občanku a to platí pro všechny země Jižní Ameriky a je to vlastně její první cesta mimo Kolumbii. Za hranicí je trochu větší město, kde se ptám na terminálu kudy se dostaneme do Amazonie. „Za půl hodiny jede autobus do Cyuabeno, to je přírodní rezervace a výborné místo na poznávání Amazonie,“ odpoví mě žena za přepážkou a tak si hned koupím lístky. Po 3 hodinách vystupujeme v tomto parku a hned na zastávce se ptám francouzské dvojice, která právě odsud odjíždí, na ubytování. Je zde několik cenových kategorií, ale doporučuji mě jeden resort. Však také již za mnou stojí David, který zde dělá manažera a nabízí se: „cena je 60 USD na den na osobu, ale je to včetně jídla a výletů.“ To se mě zdá docela dost, ale nic levnějšího zde není a později zjistím, že to opravdu nebylo drahé. Následujeme tedy Davida asi kilometr do džungle, kde stojí na dřevěných kůlech krásné bungalovy. Každý má svojí koupelnu a moskytiéru nad postelí. Dřevěnými lávkami jsou všechny spojené a stejný přístup je do hlavní chatrče, kde je jídelna. Je to praktické opatření na období dešťů, kdy může řeka vystoupat až o 2 metry. Nyní je v normálu a protéká 20 metrů odsud. Ihned si bereme kanoi a jedeme se porozhlédnout po řece. Ta je z obou stran lemovaná džunglí neskutečných tvarů a všech odstínů zelené. V korunách stromů již zahlédneme i opice a tuším, že se mě zde bude líbit. Užívám si řeku a přemýšlím, kdy jsem byl naposledy na řece v Čechách. Kdysi jsme jezdili s partou kamarádů pravidelně na Vltavu, ale to snad již bude 10 let. Při návratu zavelím: „hele indiánko, teď mě ukaž jak umíš plavat.“ Ta po mě šlehe očima, ale bez problémů skočí do vody. Styl samozřejmě nic moc, něco mezi prsa a čubička. Nikdo jí nikdy nic neučil, ale celé mládí vyrůstala u řeky, kde jiná zábava nebyla, takže ve vodě trávila celé dětství a vody se nebojí. Při soumraku máme večeři a pak nastává nádherný koncert džungle. Tisíce možných živočichů vydává tisíce zvuků. Ale i při této hudbě se mě podaří usnout.

Ráno po snídani se všichni řadíme u kanoi. Je nás zde 10 a cestou ještě budeme někoho přibírat. Dnes jedeme poměrně daleko s motorovou kanoi. Řeka se různě klikatí a snad v každé zatáčce musíme zpomalit a pozorovat ptáky, opice, lenochoda. Na velkém jezeře žijí i růžoví delfíni, ti se nám ale dnes neukázali. Po 3 hodinách jízdy vystupujeme na břeh v komunitě Siona. To je indiánský kmen žijící zde stovky let a i dnes žijí poměrně stejným způsobem obživy. Mladá dívka dojde za chýši, kde na políčku vykope juku. Ta se oloupe a nastrouhá na struhadle vyrobeném z plechu, kdy se do něj hřebíkem probíjí otvory, které svými otřepy dělají struhadlo. Z vláken listů palmy je vyrobená taková jakási ponožka, do které se nasype tato nastrouhaná hmota. Dívka tento balík pověsí horní částí za trám v chýši a do spodní zasune klacek, kterým otáčí. Tím utahuje tuto ponožku z palmových vláken a tím dochází k lisování jukové strouhanky. Je to takový primitivní lis. Ale s každou otáčkou vytéká z juky voda a při dokonalém utažení je hmota opravdu suchá jako prášek. Tento prášek dívka nasype na plech na ohništi. Rukou vše rozhrne na takovou velkou placku jako je pizza a takto si upeče jukový chléb. Jeho chuť je taková trochu žadná, ale můžeme si to vylepšit rybou, zeleninou nebo rozvařeným mangem, což je v podstatě marmeláda. Tento způsob obživy se zde dědí po generace a v tomto směru se moc nezměnilo. Je však pravdou, že již nosí normální šaty, muži šortky. Již nemají obyčejné chatrče, ale dřevěné domy napájené generátorem. Je to komunita kde žijí všichni dohromady a pomáhají si. Přístup sem je pouze po řece, takže mají také motorové kánoe. Ale žijí vyloženě z darů řeky a džungle. Všude kolem vesnice se na okraji džungle pěstují zemědělské plodiny a na stromech roste mnoho druhů ovoce. Bylo to velmi zajímavé a poučné a při zpáteční cestě

ještě stihneme západ slunce nad jezerem a za úplné tmy se vracíme do bungalovů. Cestou ještě uvidíme několik kajmanů, kteří právě v noci vyrážejí na lov a jsou k nalezení pouze pomocí baterky, která ozáří jejich hlídkující oči.

Večer jsem se seznámil v restauraci s Gerdou z Německa. Je to učitelka z Brém a cestuje sama po Ekvádoru. Vzala si půl roku dovolenou a chce se učit španělsky a cestovat po Jižní Americe a začíná Ekvádorem. Dnes přijela z Quita, kde byla 3 týdny v kurzu španělštiny. Gerda spí v sousedním bungalovu a já ráno při svítání poslouchám takovou divnou řeč: „Scheisse,scheisse,“ což mě nejdříve nesezne, ale pak se zaposlouchám do němčiny. Vyjdu tedy ven a volám: „Gerdo jsi OK? Stalo se něco?“ a slyším vzlykání. Vejdu tedy dovnitř a Gerda sedí na posteli a brečí. „Někdo mě v noci vykradl, chybí mě foťák, měla jsem ho tady na stolku. Naštěstí peněženku s kartou a pasem jsem měla pod polštářem,“ vysvětluje s brekotem. Trochu ji uchlácholím, že to není takové neštěstí, obzvláště když měla všechny fotky stažené do tabletu, který má také. Ale dojdu pro manažera Davida, aby si to prošetřil. Ale uvědomil jsem si, že se toto mohlo stát i mě. Měl jsem celou dobu svojí mnohem dražší zrcadlovku i velkou kameru položenou na stole s ostatními věcmi. Zloděj musel znát situaci a vědět, že je Gerda sama. Ke mě si asi netroufl, protože jsme dva a přeci jenom ta pravděpodobnost probuzení je asi větší.

Po chvíli se ale stala i mě velká nepříjemnost. Šel jsem zpět do bungalovu si udělat ranní hygienu. Prkna na podlaze již byla v koupelně trochu prohnílá a já jsem jedním okamžikem stoupl pravou nohou celou váhou na jedno prkno. To pode mnou prasklo a aniž bych stačil jakkoliv zareagovat, tak jsem se propadl dolů. Zachytil jsem se až levou nohou, která zůstala na podlaze a pravá noha byla až po rozkrok v díře. Rosa se nejdříve začala válet smíchy, ale když viděla, že mě do smíchu není mě musela pomoci nahoru. Pravá noha je celá odřená, naštěstí jen povrchově. Ulomené prkno se doslova ustříhlo, takže tam nezůstala žádná velká tříska nebo nedej bože hřebík. Neumím si představit si tam natrhnout tepnu, co bych asi dělal v téhle pustině. Není mě do smíchu a pajdám na snídani, kde to ukazují Davidovi, ale ten se nemůže smíchy udržet. Noha je okamžitě celá modrá probarvená červenými odřeninami. „Hele Davide moc se nesměj, kdybych byl americký turista, tak bych tě okamžitě žaloval o náhradu 10000 USD, jenže já jsem Checo tak mě zařídíš akorát větší porci k večeři, včera jsem se moc nenajedl a i tak hladový jsem se propadl podlahou,“ vysvětluji Davidovi.

Dnes pojedeme opět kánoí na druhou stranu řeky a opět vidíme krásnou přírodu. Dokonce můžeme pozorovat dvě říční vydry při milostných námluvách. Potom chytáme piraně a i já nerybář nějakou chytím, ty ale pouštíme zpět. Horší je že večer je v plánu výlet noční džunglí. Noha mě opravdu bolí, ale musím to zvládnout. Za tmy vylézá mnoho druhů nočních motýlů, housenek, brouků a do toho ten skvělý noční koncert. Průvodce naší skupinu chvíli vodí džunglí a potom nařídí zhasnout baterky a zkusit se orientovat a najít cestu zpět. Nikdo nemáme šanci a každý ukazuje jiným směrem. Ztratit se zde, tak asi nevím kam bych došel.

Po 3 nocích zde se ráno sbalíme a jdeme na autobus a pokračujeme v cestování. Až na tu nepříjemnost s nohou to bylo opravdu skvělé a za dobrou cenu. Gerda zde zůstala o 2 dny déle a potom psala, že při zpáteční cestě autobusem usnula a někdo jí z tašky ukradl i ten tablet se všemi fotkami. Tolik se rozzlobila, že ukončila cestu a vrátila se do Německa a prý se do Jižní Ameriky nikdy nevrátí. Měla opravdu smůlu, ale asi se měla naučit si hlídat svoje věci a mohla mít daleko více pozitivních zážitků z cestování zde.

My s Rosou pokračujeme až do města Coca. Veliká řeka zde protékající je rovněž součástí Amazonky. Všechny řeky zde se proplétají krajinou s tropickou džunglí a napájejí Amazonku. I zde je možnost několika výletů a já zvolím Opičí ostrov. Motorovou loďkou plujeme s průvodcem Angelem na Opičí ostrov, kde žije se svojí rodinou. Jeho manželka je Němka, která zde zůstala. Mají 3 děti a žijí na tomto ostrově sami. Je zde přírodní rezervace a oni jsou strážci. I když Claudie se spíše věnuje dětem a domácnosti. Celé naší skupině připraví oběd, což je místní ryba z řeky upečená v listu palmy. Příloha juka a zelenina a něco tak dobrého jsem již dlouho neměl. Ale hlavním programem výletu je pozorování opic, kterých je zde opravdu mnoho. Jenže sledovat a fotografovat opice v korunách 20 metrů vysokých stromů není nic jednoduchého. Je to volná příroda a ne zoologická zahrada. Na malé mýtině má Angelo i malou léčivou zahrádku. Ukazuje na co se jaká bylina používá a co léčí. Velmi zajímavé a poučné, jenže si bohužel nic nezapamatuji. Rosa mnoho těchto bylin zná, ale také neví jak je používat. Druhý den ještě podnikneme výlet na velké jezero, kde žije mnoho druhů ptáků a večer za tmy opět vidíme kajmany, ale tentokrát opravdu velké kusy kolem 3 metry. Jenže vše nám zhatil tropický liják, takže jsme v loďce dokonale promokli a celí zmrzli se vracíme do města do hotelu.

Další den pokračujeme opět busem do města Baños. To leží v horách ve výšce kolem 1300 metrů. Je zde tedy příjemné klima a okolní kopce či vlastně bývalé sopky dotváří krásné panoráma. Baños znamená lázně a jméno města je tedy odvozeno od zdejších termálních lázní. Je zde mnoho turistů, protože je to taková populární destinace v Ekvádoru. Tomu odpovídá i nabídka atrakcí a výletů. „Jé já bych chtěla na tohle,“ ukazuje Rosa na zipline s názvem Adrenalinový park. „No tomu se nebudu bránit ani já,“ odpovím a jdeme si koupit výlet. Je to hned za městem a po krátkém školení dostaneme popruhy a ochranou přilbu. Rosa jde první a rozjede se zavěšená pod ocelovým lanem přes údolí. Délka je asi 1 km a největší výška 60 metrů. Takhle překonáme několik úrovní, až se dostaneme na skálu nad řekou. Odtud vede lávkový most na protější skálu. Rosa to přeběhne jako veverka, ale já se opravdu bojím. Most se houpá jako blázen a pode mnou je v hloubce asi 20 metrů řeka plná peřejí. No křečovitě se držím lana a pomalu přendávám nohy. Dělam hrdinský křečovitý úsměv a Rosa se válí smíchy po zemi. Nakonec ještě musíme vyšplhat po skále nahoru a je konec. No opravdu adrenalin jak se patří. Druhý den si dáme rafting, i když ten nebyl extra divoký. Poslední den výlet na kolech a šlapat do okolních kopců na hezkou vyhlídku bylo opravdu náročné, ale stálo to za to. Také se zde nabízí výlet na sopku Cotopaxi, jenže je to dost drahé. To musím vymyslet nějak jinak a levněji. Pojedeme autobusem do Quita a ten jede nedaleko. Tam se určitě dá vystoupit a tam si nějak poradíme. Já jsem na zimu relativně připraven, mám termo prádlo a větrovku. Jenže Rosa nemá nic, ta zimu nezná, pouze tu lehkou z Bogoty. Koupíme v levném obchodě teplé kamaše a bundu s mikinou a rukavice. Čepice mám dvě, tak to se podělíme.

Ještě za tmy nasedáme do prvního autobusu a po pěti hodinách vystupujeme na dálnici. Řidič zde bez problémů zastaví, určitě nejsme první. Najednou se k nám po nájezdu řítí někdo s džípem. „Hola amigos, chcete na Cotopaxi? Jsem Manuel a dělám zde průvodce,“ hned se nabízí. Domlouvám tedy podrobnosti a cenu. Je to skutečně za polovinu částky nabízené v Baños. Nejdříve se však musíme obléknout do spodního prádla. Již zde je cítit trochu chlad. Pak si dáme ze zásob lehkou snídani a již jedeme do kopce nahoru. Nejdříve projedeme hlídaným vjezdem do parku, kde se platí poplatek. Pak nás Manuel vozí po rozlehlém národním parku Cotopaxi, jehož součástí je i malé jezero. Okolo něj vede stezka a

po obejití je Rosa dokonale promrzlá. Již nyní se pohybujeme ve výšce 3000 metrů a bude hůř. Stoupáme stále nahoru a ve stínu v zatačkách jsou zbytky sněhu. Manuel zastavuje a Rosa poprvé v životě vidí sníh. Pak pokračujeme na parkoviště ve výšce 4200 metrů. Jenže zde fouká tak silný vítr, že nám chce vyvrátit otevřené dveře od auta. To je tedy síla, že mám i já problém udělat krok. Rosa se celá klepe zimou, tak jí ještě přidám svojí košili, ale i tak není v tom větru schopná udělat krok a jenom klepe zuby. Chce se vrátit zpět do auta, kde na sebe ještě přisune batoh. Já zkusím jít s Manuelem nahoru, ale také to nevidím dobře. V tom větru se skutečně nedá udělat pořádný krok. Do toho se přidává vysoká výška a nemohu dýchat. Stezka vede odsud do horské chaty ve výšce 4864 metrů a vůbec si nejsem jistý, zda to zvládnu. Naštěstí po chvilce se stezka schová za malou skálu, takže vítr trochu poleví. Manuel jde lehce jako na procházku, zato já melu z posledního. Prostě nemohu dýchat, je to stejné jako v Bolívii. Ale král Miroslav nikdy neutíká z rozehrané bitvy, takže se pomalu šourám nahoru. Je zde i několik dalších turistů a všichni vypadají podobně chcípale jako já. No po 1,5 hodině trápení jsem to zvládl a Manuel na mě čeká v chatě a popíjí teplou čokoládu. Já si jí dám také, protože musím dočerpát energii na zpáteční cestu. Ale dolů je to vždy jednodušší, takže to nebyl již problém. Rosa v autě je zmrzlá na kost a těší se stejně jako já dolů do tepla. Jakmile sjedeme zpět dolů na 2000 metrů je zde krásně teplo, svítí sluníčku a dáme si v bufetu teplou polévku a ještě se můžeme vyfotit s krásně nasvícenou sopkou. Nahoře totiž bylo vše v mracích. Cotopaxi je s výškou 5897 metrů nejvyšší a samozřejmě nejznámější sopkou v Ekvádoru. Na samotný vrchol se pořádají expedice, ale nyní jsou zakázané kvůli zvýšené vulkanické činnosti.

K večeru zastavíme na dálnici autobus do Quita a z terminálu ještě musíme městskou dopravou do centra. Tam jsme již za tmy, ale vím že zde určitě nějaký hotýlek bez problémů seženeme. Quito již znám z podzimní návštěvy, takže se zde nechci moc zdržovat, ale navštívíme krásný prezidentský palác. Tam se musíme objednat na určitou hodinu a předložit doklady pro evidenci. Je to vše zdarma a ještě na závěr dostaneme společnou fotografii z nádvoří paláce. Je to krásná stavba s historickým nábytkem, obrazy i ozdobnými zlatými předměty. Po této prohlídce chci vzít ještě Rosu na vyhlídku na město se sochou panny Marie. Jdeme tam samozřejmě pěšky a na táhlém schodišti na nás začnou štěkat dva psi, takoví pouliční voříšci. Jenom si je hlídám od těla a občas se po nich oženu, jenže ten štěkot přivolal dalšího a již pořádného psa neurčité rasy. Ten opravdu cení svoje tesáky jako vzteklý vlk. Stoupnu si před Rosu a jsem připraven ho napálit nohou jakmile se přiblíží. Jenže Rosa je veliký milovník a ochránce zvířat a tak si hloupě stoupne přede mě, aby bránila psa a otočí se k němu zády. Ten na nic nečeká a zaútočí jí na zadek. Okamžitě Rosu odstrčím a startuji na psa a kopu nohama, jenže ten je velmi rychlý a stále se uhýbá. Oba menší ještě zvyšují svůj štěkot a to asi upozornilo majitele velkého psa. Najednou se otevřely dveře z blízkého domu a nějaký muž odvolal toho velkého psa a ten ho naštěstí poslechl a zaběhl do domu. Když jsem začal na majitele křičet, tak zavřel dveře a zmizel. Oba menší voříšci také utekli, takže je klid, pouze Rosa brečí. Kontroluji jí džíny a ty naštěstí nejsou roztržené, odhrnu je dolů a na pravé pěstce má obtisklé tesáky, ale naštěstí se nepodařilo prokousnout kůži, takže jsou to jenom modré otisky zubů. Tak to bylo o fous a protože zde psů pobíhá velmi hodně, tak si hned ulomím z nějakého keře prut a s tím pak odháním i další psy. Všeobecně v celé Jižní i Střední Americe pobíhá po ulicích mnoho toulavých psů, takže si budu muset dávat větší pozor.

Z terminálu norte / sever / pokračujeme dalším spojem do města Otavalo. Silnice

lemuje několik vulkánů a pod nimi jsou jezera. Je to zde opravdu krásná část Ekvádoru. Prakticky jedna sopka střídá druhou a všechny jsou pořádně vysoké až do 4000 metrů. V okolí města Otavalo je několik zajímavých míst a ještě dnes odpoledne stihneme dojet taxíkem na vrchol nad městem, kde je malý park s dravými ptáky. Místní ornitolog zde předvádí mnoho vycvičených druhů včetně orlů a v kleci můžeme vidět i největšího ptáka tohoto kontinentu a sice kondora. Další den si dáme celodenní trek okolo jezera Mojanda. Jsme zde úplně sami a po pěšině obcházíme celé jezero. Svítí sluníčko, ale díky nadmořské výšce 3000 metrů je poměrně chladno. Však zde již také nic moc neroste, pouze tráva na svazích a občas nějaký keř.

Při večerní procházce městem mě zaujala nabídka jedné agentury zajišťující pobyt v nedaleké indiánské komunitě. To si ihned domluvíme a ráno nás vyzvedá řidič před hotelem. Jedeme asi 50 km do hor do malé vesnice. Zde žijí potomci původních indiánů Morojos, kteří mluví jazykem kečua a pouze mladší umějí španělsky. Sice již žijí ve zděných domech a většina se živí zemědělstvím. Celý kmen pracuje dohromady a o vše se dělí, tedy jakési zemědělské družstvo. Pěstují kukuřici, brambory a chovají dobytek. Mají zde školu a malý obchod. My jsme ubytovaní u rodiny Carlose. Jejich dům má dvě místnosti, velkou kuchyň a pokoj. Celý život se odehrává v kuchyni a pouze na noc se přesunou do pokoje, kde spí všichni pohromadě na zemi. Carlos má již dospělou dceru a ta je vdaná. Manželka mu umřela, tak má nyní druhou, s kterou má 3 krásná děvčátka ve věku 5 – 9 let. Jsou velmi roztomilá a vzali jsme je na procházku po vesnici. Chci si to vše vyfotit, tak nás doprovázejí a v obchodě jsme jim nakoupili sladkosti. Jsou celé umouněné, zaprášené, ale veselé a šťastné. Je zde totiž velmi sucho a hodně se práší. Po této procházce jsme na zahradě, kde je malý dřevěný domek pro návštěvy, tedy spíše pro turisty. Carlos jej zde postavil pro vylepšení příjmů rodiny. Carlosova matka je velmi stará, dost neurčitého věku a sedí na zemi za domem a obírá kukuřici. Přisednu si k ní a pomáhám jí. Jenže kečuánsky neumím ani slovo, tak se snažím alespoň nějaké naučit. Jediné co si však zapamatuji je jenom její jméno Tatankapi. Večer se všichni sesedneme u velikého stolu v kuchyni. Juanta uvařila skvělou zeleninovou polévku a potom máme kuře s rýží a platanos. Kuře bylo pečené v troubě s nějakým místním kořením a bylo skvělé. Carlos je veliký muzikant a má svojí kapelu. On hraje na všechny druhy fléten a tak předvádí svoje umění. Tuhle indiánskou muziku mohu poslouchat až do rána, protože ji prostě miluji. Byl to krásný večer a krásné poznání milých lidí a pro mě nové kultury. Juanta odpoledne prala venku ručně v takovém žlabu. Jinak se stará o zahrádku a děti. Mají samozřejmě elektřinu, ale ta je pouze na svícení a vaření. Žijí nesmírně skromně a ani slůvkem nenaznačili, že by si stěžovali. Žijí zde v horách a do města jedou jednou za rok na oslavu úrody. Nepotřebují žádné civilizační moderní věci, mají jedny šaty a nejsou hlady a to jim stačí. Ale jejich oči jsou tak čisté, bez záště, podvodů, nezajímá je politika. Žijí z úrody do úrody, od úplňku do úplňku. S velikou pokorou odjíždím z této vesnice.

Každou sobotu se v Otavalu konají trhy, na náměstí vyrostou stánky s uměním místních indiánů. Je zde naprosto všechno, vlněné čepice, šály, ponča, polštáře, deky, obrazy, keramika, vyřezávané umění, ale i běžné oblečení, boty apod. Za městem je pak velmi zajímavý trh dobytka. Farmáři zde prodávají i nakupují vše co je potřeba. Od krmiva, přes koňská sedla po živá kuřata, králíky, morčata, krocany, prasata, kozy, ovce, krávy i koně. Je to obrovský mumraj místních, kteří zde obchodují. Všude jsou stánky s domácí zabijačkou, která nevypadá zrovna vábně. Ale je to trochu i pro místní svátek, kdy se zde sejdou,

popovídají i uzavřou nějaký obchod. Otavalo bylo pro nás krásnou zastávkou na cestě po Ekvádoru.

Dalším cílem je Puerto Lopez, městečko ležící na břehu Pacifiku. To se ale musíme vrátit do Quita a tam nasednout na noční spoj a 8 hodin jet k pobřeží oceánu. Tam ještě přisedneme a v 11 hodin dopoledne jsme zde. Je srpen a to je právě správná doba na pozorování velryb – kepokaků. Ti sem připlouvají na páření, takže se těším, že konečně uvidím tyto krasavce oceánů. Hned druhý den plujeme motorovým katamaránem na pozorování. Nejdříve však zastavíme na ostrově Plata / Stříbrný /, který byl takto pojmenován po velikém množství ptačího trusu, jenž z dálky z moře působí stříbrnou barvou. Žijí zde velké kolonie volavek a fregatek a při procházce je můžeme pozorovat v jejich hnízdištích. U pláže také plave asi 20 velikých karet, ale to se již všichni těšíme na velryby. Je trochu vítr, který zvedá vlny, takže Rosa odpadla a má mořskou nemoc a leží na lavici. Zato já si užívám, jsem na horní palubě a nevím co dříve, zda fotit nebo točit. Jakmile se někde objeví kepokak, tak kapitán okamžitě zamíří na toto místo. Pokud máme štěstí, tak se právě namlouvající dvojice převaluje na hladině. Pokud nemají náladu, tak zase zmizí v hluboké tmě, aby se zase vynořili o kus dále. Takže je to taková hra na honěnou, ale jsem spokojen. Mám nafoceno mnoho fotografií a z těch se určitě něco pěkného vybere. Pozdě odpoledne se vracíme do přístavu a jakmile Rosa vystoupí na břeh, tak ožije a je jí zase dobře. Je zde hezká pláž lemovaná restauracemi a hotýlky. Před takovou malou, ale hezkou restaurací se dáme do řeči s číšníkem. Je to mladík z Kolumbie z Cali. Takže jsou s Rosou okamžitě kamarádi a jdeme tedy na večeři. Majitel je také velmi sympatický a po dobré večeři začíná škola salsy. Všichni tvrdí, že mě ji bez problémů naučí, ale to mě neznají. Oba se střídají ve vysvětlování a snaží se mě rozpohybovat. Samozřejmě se jim to nepodařilo, ale je pravdou, že tato taškařice upoutala pozornost mnoha lidí procházejících kolem a po chvíli byla původně prázdná restaurace plná hostů. Zastavil se i Johan z Německa, typický Árijec a i ten byl vyzván k tanci. Když jsem viděl i já jeho prkennost a neohrabanost, tak jsem si říkal, že no tom ještě nejsem nejhůř. „Vidíš, to jsme my Evropani, nemáme rytmus, jsme jako dřevění. Ale zase máme něco jiného a to bude asi intelligence,“ uzavírám tento krásný večer s majitelem baru. To ne že bych nějak podceňoval Latinos, ale přeci jenom úroveň vzdělání je zde asi dost rozdílná.

Další den mě zlákal výlet do džungle na koni. Nejdříve jedeme autem do blízkých hor. Tady je malá vesnice, pár dřevěných domků. Všichni zde mají malé finky /statky/, kde pěstují zeleninu, banány apod. Někteří jako Juan si přilepšují pořádáním výletů na koni. Osedlá nám 2 koníky, kteří jsou ale takového menšího vzrůstu. Rosa na koni seděla naposledy jako malá holka, ale strach nemá. Jenže Juan jde při nás a vede mého koně za ohlávku. „Hele Juane, proč si také nevezmeš svého koně, já nechci jet takhle pomalu. Já chci trochu cvalu, rápido, rozumíš?“ Juan se usmívá a naskočí na koně k Rose a okamžitě ho pobídne. Vyrážíme dopředu a já si užívám jízdu, jenže po chvíli cesta skončí a najedeme na úzkou pěšinu v džungli a tam se již musí opravdu krokem. Juan sesedne a začne nám vysvětlovat tajemství džungle. Ve výšce nad námi rostou grapefruity, jenže není šance pro ně vylézt. Ale Juan je zkušený a mačetou utne z jiného stromu rovný prut snad 8 metrů dlouhý a tím srazí plody na zem. Máme tedy skvělé grepy, pak máme banány, kokosový ořech a několik dalších neznámých druhů ovoce. Zkrátka, kdo se umí v džungli pohybovat, tak hlady nezemře. Také mě Juan utnul větev bambusu a z té vytéká čistá osvěžující voda. Několik hodin se takto touláme džunglí a vylezeme i dutým kmenem obrovského stromu až

do koruny ve výšce snad 20 metrů. Při návratu pak vede stezka prudkým svahem dolů a to se přiznám, že mám vždy na koni trochu strach. Juan jede první s Rosou a znající terén sjedou do údolí. Můj koník se drží za nimi a já se ze všech sil držím, abych nepřepadl dopředu. Je to obrovský sešup, kdybych byl na lyžích, tak řeknu dost dobrá černá sjezdovka. No dopadlo to dobře, udržel jsem se v sedle, ale bylo to na hraně. Po návratu do vesnice jdeme k Juanovi na oběd. Ten žije pouze s matkou a ta zatím navařila skvělou polévku a rybu s rýží a platanos. To je v podstatě všude stejné menu, ryba nebo kuře s rýží, ale každá hospodyňka to udělá jinak, svým vlastním receptem. Při obědě si povídáme a já se ptám Juana, proč zde žije sám v horách: „Víš já mám rád přírodu, džungli. Je tady svěží vzduch, krásně se dýchá. Mám svoje políčko a nedokázal bych žít dole ve městě. Potřebuji k životu zelené stromy, ty jsou pro mě energií k životu. Mám tento dům a obživu okolo, co víc potřebuješ? Nemám žádnou ženu, protože ty chtějí jenom pohodlí, bydlet ve městě a koukat na televizi a nakupovat hadry. To jsem radši zde sám, než se s nějakou dohadovat,“ odpovídá Juan.

Byl to opět krásný výlet a poznání místního života v horách. Po několika dnech zde u pobřeží Pacifiku tedy pokračujeme dál a po šesti hodinách busem vysedáme ve městě Guyaguill. Ten již znám a tady se také rozloučím s Rosou. Ta je samozřejmě smutná, protože měla krásný výlet a poznala novou zemi. I mě s ní bylo příjemně a dost jsem se i zdokonalil ve španělštině. Jenže již dál chci pokračovat sám, protože další cesta již bude finančně náročnější. Rosa se tedy vrací autobusem zpět do Kolumbie a já si koupím letenku do Chile. V Ekvádoru jsem byl celý měsíc a procestoval to co jsem chtěl vidět. Je to krásná země, kde lze vidět naprosto všechno. Rovinatou Amazonii, hory, sopky, horská jezera i pláže u Pacifiku. Přejezdy autobusem nejsou nijak dramatické a po pěti hodinách spatříte opět nový ráz krajiny. Doprava je skvělá a stále něco jezdí. Platí se zde dolary, takže se to jednoduše počítá a není zde draho. Oběd v místní jídelně lze pořídit za 5 dolarů, hotel za 10. Já jsem si všude kupoval smažené banány, na ulicích stojí prodejci, kteří je zde grilují a pak se posypou sýrem, také jsem ochutnal morče, což mě zase moc nenadchlo. Také mě zaujala jedna věc, banánů je zde všude mnoho na plantážích a platil jsem na silnici hned vedle plantáže 1 dolar za kilo. U nás v supermarketech přes půl zeměkoule si můžete koupit stejné banány za stejnou cenu, to mě tedy hlava nebere.

Je poslední noc v Ekvádoru, já mám koupenou jednosměrnou letenku do Santiaga de Chile a přemýšlím co s tím. Ze zkušenosti již vím, že bude problém na letišti a nepustí mě do letadla bez zpáteční letenky. Jenže přeci nebudu utrácet za zpáteční let, když se nebudu vracet? Už to mám a to co mě napadlo mě vyřeší další cestování. Hledám v mobilu letenku od Keigly z Venezuely do Kolumbie. Mám ji poslanou emailem jako přílohu a ta je v textovém formátu, tedy není v pdf a texták se přeci nechá jednoduše přepsat. Na internetu si najdu leteckou společnost létající z Chile do Argentiny a opíšu si vše důležité, kódy letišť, číslo letu apod. Pak jenom v mojí letence přepíšu datum a odlet ze Santiaga a přílet do Buenos Aires. Doplním číslo letu a je hotovo. Vše ostatní tam nechám, protože to jsou takové ty kecy o zavazadlech, být na letišti 3 hodiny před odletem apod, vše ve španělštině. Uložím si tuto novou letenku a uvidíme ráno jak to dopadne. Letiště zde je blízko centra, takže taxi stojí jen 8 dolarů a zamířím k přepážce na odbavení. Podám pas a hezká slečna jej napíše do terminálu: „Nemáte zpáteční letenku? Jak budete pokračovat z Chile?“ ptá se. „Zde mám letenku ze Santiaga do Buenos Aires,“ podávám jí mobil s otevřeným souborem. Slečna si to prohlíží a po chvilce začne něco ťukat do počítače. Začínám být nervózní,

protože si asi ověřuje tuto letenku, což určitě lze. „V pořádku, zde máte palubní lístek a šťastnou cestu,“ vrací mi pas. Tak to jsem si oddechl, asi napsala do terminálu jenom číslo mojí pokračující letenky, které jsem si vymyslel a to bylo všechno. S úsměvem tedy odcházím od přepážky a pokračuji do odletové haly. „Hola señor, můžete jít se mnou?“ přistupuje ke mně policista. Koukám co se děje, přeci mě nezavrou kvůli padělané letence, jenže policista má na uniformě nápis ANTIDROGAS. Takže opět kontrola a opět mě vše přehrabe a stírá mi z rukou pach po drogách. Tak toho se nebojím a po chvílce již mohu nasednout do letadla.

Chile

Chilská republika má rozlohu 756 626 km² a 18 mil obyvatel. Je to v podstatě jakási nudle v délce 4 329 km kopírující pobřeží Pacifiku od severu k jihu. Součástí je i Velikonoční ostrov se známými sochami Moai. Chile je jedním z největších vývozců mědi a vína. V zemědělství je soběstačné, přestože velká část země na severu tvoří poušť Antiplano, které patří mezi nejsušší místa na světě. Chilská ekonomika patří mezi nejprogresivnější ze všech států Jižní Ameriky. Pro jachtaře patří určitě jižní část země Patagonie k nejkrásnějším místům na světě.

Let trval 6 hodin a v podstatě jsme kopírovali pobřeží Pacifiku. Jižní Amerika je obrovská a toto pobřeží je skoro rovné od severu až k jihu, teprve na konci se začne členit v Patagonii. Odpoledne vysedám na letišti, kde si vyměním pár dolarů, protože bankomat mě nefunguje a autobusem jedu do centra. Vždy v centru bez problémů najdu levné ubytování, jenže zde to je jinak. Již na první pohled z autobusu je vidět vyspělost Chile. Ta je svojí ekonomikou nejlepší v celém kontinentu, řekl bych takový kousek Evropy v Americe. Stojím tedy v centru a procházím, přes krásné náměstí s katedrálou, ale neprohližím si památky. Brouzdám přilehlé uličky a připadám si jako v Praze. Všude moderní obchody, restaurace, kanceláře, občas hotel, ale moje veliká krosna se již pronáší a mám toho dost. Horší je, že se již stmívá a mám nejvyšší čas někam zapadnout. Nastupuje tedy přítel internet a najdu si levný hostel, který slibuje samostatný pokoj, ale není to v centru. Taxíkem tam tedy dojedu a pokoj samozřejmě nemají, pouze volnou postel v hromadném pokoji. To již ze zkušenosti moc nevyhledávám, protože vím jak to tam chodívá. Ale nedá se nic dělat, jednu noc to musím vydržet. Dostanu volnou postel ve třetí palandě nad sebou. Na rohu je peruánská restaurace, takže si tam dám večeři. Je to obyčejná, žádná turistická a ceny mě překvapují, jsou dražší než u nás a samozřejmě 2x dražší než v Ekvádoru. Ale porce to byla obrovská, spíše pro 2 osoby. V hostelu jsou zde samozřejmě všichni mladí cestovatelé, kteří se takto druží a diskutují. To mě nevadí, ale rád v klidu usínám a to tady nepůjde. Stále někdo něco mele a když o půlnoci je konečně klid a usnu, tak ve 4 hodiny ráno se vrací nějakí 2 mladíci na pokoj a jsou dosti rozveseleni. Jenže všichni pak znovu usnou, ale já ani náhodou. No do rána to vydržím a pak si jdu hledat něco jiného.

Ráno tedy najdu jiný hostel se samostatným pokojem a blíže centra. Někdy jdu pěšky nebo použiji metro. To je zde moderní jako v Praze. Od rána pobíhám po všech bankomatech a snažím se vybrat místní pesos. Jenže všude mě bankomaty odmítají. Jsem z toho zoufalý, tak se chci zeptat v přímo v bance. Jenže ouha, v Santiagu pracují všechny banky od 8:30 do 12:00 hod. To tedy mají skvělou pracovní dobu, co dělají každé odpoledne

netuším. Já lomcuji dveřmi u banky, protože netuším, že je již zavřeno, když mě upozorní ostraha. „Hele amigo, já nemohu vybrat peníze z bankomatu, tak jsem se chtěl zeptat, kde je problém?“ „A máš na kartě peníze?“ ptá se mě sekuriťák. „Samozřejmě, že mám, ale obešel jsem již asi 10 automatů a nic,“ vysvětluji a ukazuji mu ve zdejší bankomatu, že to nefunguje. „Tady musíš zadat ještě druh karty, jestli je místní nebo cizí,“ ukazuje mě na obrazovku. No jo to bude ono, oni zde mají kromě klasických příkazů ještě jeden řádek. Tomu jsem moc nerozuměl a tam se musí zadat, zda je karta z cizí země. To jsem ještě nikde neviděl, takže zase jsem trochu chytřejší. Peníze jsem dostal a jsem rád, že již vím jak na to. Pamatuji se při první návštěvě Brazílie, tak tam zase měli PIN na 6 čísel. Nejdříve jsem také nevěděl co s tím a pak jsem je začal doplňovat nulami a fungovalo to.

Santiago de Chile leží v rovině na úpatí Kordiller. V dále tedy svítí bílá sněhová pokrývka vrcholů hor a zde je příjemně teplo. Za den projdu historické centrum i s vyhlídkou z malé pevnosti, odkud je krásný výhled na město. Večer jsem se zastavil u malého krámků, kde visí nápis Checo. Paní Florenc zde prodává jabloneckou bižuterii a několikrát byla v Čechách kvůli obchodu. Také je zajímavé, že jakmile někomu řeknu, že jsem Checo, tak všichni ukazují jak strkají psací pero do náprsní kapsy. Několik měsíců přede mnou zde totiž byl na návštěvě náš prezident Klaus a asi většina zná ono populární video, kdy na tiskové konferenci „zcela nezištně a nenápadně“ ukradl psací pero ze stolu a strčil si jej do náprsní kapsy saka. Chilané se tím dodnes velmi baví a vždy mě tímto gestem zdraví.

Ze Santiaga je to asi hodina busíkem do blízkých hor. Tam si udělám jednodenní výlet a chodím po kopcích. Obloha je jako vymetená, svítí sluníčko, tak stoupám do kopce, který však nemá konce. Je to neuvěřitelná dálka a převýšení. Kolem je čistá příroda, v údolí se pasou se krávy a jinak nikde nikdo. Piji vodu z horské říčky a užívám si této samoty. Nakonec se vykašlu na nějaký daleký vrchol, lehnu si do suché trávy a pozoruji na modrém nebi kondory. Ti zde krouží 3-4 a jsou to majestátní dravci. K večeru se vracím do údolí do malé vesnice, kde chci počkat na autobus. Našlapal jsem tak 20 km a byl to krásný trek. Autobus stále nejede, tak se pokouším stopovat. Po chvílce mě zastaví Antonio, je to inženýr pracující na hydroelektrárně v horách a nyní se vrací domů do Santiaga. Povídáme si o všem možném a zaujal mě jeho názor: „Víš Pinochet byl diktátor a měl na svědomí mnoho životů, to je jasné. Ale na druhé straně, on nepustil k moci komunisty a to co zde nyní vidíš je jeho zásluha,“ ukazuje všude kolem na rozvinutou ekonomiku. Musím s ním souhlasit, protože opravdu si zde připadám jako doma. Na vesnicích je samozřejmě trochu chudě, ale města jsou výstavní, stejně jako u nás.

Chilské víno je poslední dobou velmi známé a zdejší vinaři si vybudovali dobré renomé. Všude kolem Santiaga jsou prakticky jenom vinice. Je zde poměrně sucho a právě ta malá vláha je asi dostačující pro hrozny. Jedu se tedy podívat kousek za město do prvního vinařství. Na rozlehlých vinicích pěstují mnoho druhů révy a do jejich rozlehlých sklepů se vejdou tisíce sudů. Součástí návštěvy je také ochutnávka, ale jak již víte moje znalosti vína jsou na úrovni školáka a v posledních letech jsem přestal pít alkohol úplně. Víno jsem zde ochutnal, ale připadá mě stejné jako všude jinde. Takže v místním obchodě si rozhodně žádné nekoupím, také kam bych jej dal v krosně? Večer ještě navštívím v centru v místním divadle taneční večer. Je to vystoupení tanečního souboru, kdy je možno vidět všechny druhy tanců v lidových krojích ze všech oblastí země. A protože součástí Chile je i Velikonoční ostrov, tak závěr večera patřil indiánským tancům z tohoto ostrova. Bylo to krásné a poučné.

Vaiparaiso je město na břehu Pacifiku pouhé 2 hodiny jízdy ze Santiaga. To je známé svými terasovitými barevnými domky vystavěných na svazích města a po kolejích jezdí do kopce takové železniční vagóny, které jsou postavené úhlově se svahem, takže jedete do kopce a podlaha vagónu je stále vodorovná.. Z vrchu je krásný výhled na záliv s přístavem, ale je pravda, že dost často je právě celý záliv zahalen do mlhy. Prohlídka města je zajímavá, ale zjišťuji, že zdržovat se zde déle nemá cenu. Na severu města je taková moderní čtvrť s pláží a restauracemi a to mě nezajímá. Koupím si tedy lístek a večer sedám na autobus. Pojedu 16 hodin a mám z toho obavu. Jenže později si budu dávat jiné dálky v autobusu. Krom toho je Chile taková dlouhá nudle a měří od severu k jihu 3000 km, takže vzdálenosti jsou zde obrovské.

Cestu jsem zvládl bez problémů a vystupuji ve městě Puerto Varas, které leží na břehu velkého jezera. Všude kolem je zemědělská půda kde se pase dobytek. V létě se zde kempuje, rybaří, městečko je krásné a jezdí sem mnoho turistů, jenže nyní je ještě brzy, je druhá polovina září a to teprve zde končí zima. Levný hotel mě stojí 15 dolarů a je to takový pokoj s jedním lůžkem a před ním půl metru místa. Jinak nikde nic a hlavně zde není topení. To si později zvykám všude, že zde je v zimě opravdu chladno, v noci kolem nuly a přes den do 10 stupňů, ale topení zde moc nevedou. Občas jsou někde na centrální chodbě kamna na dřevo, kde se večer zatopí. Je to dobré tak usušit si ručník, nabrat do sebe trochu tepla a rychle skočit do postele. Trochu jsem s tím bojoval, protože byl zásadní problém, třeba usušit si ručník po sprše. V těchto levných hotelech většinou musím používat svůj a když se večer vysprchuji, tak není šance jej do rána usušit. Musím jej tedy dát mokrý do krosny a večer celý zatuchlý opět použít. Stejně je to s praním, pokud si vyperu ponožky nebo tričko, tak není šance to usušit. A to je právě ta romantika cestování.

Zde za jezerem v dáli je doménou sopka Osorno, která září s bílou čepicí sněhu. Tam si udělám výlet, kdy jedeme nejdříve do přírodního parku s divokou řekou. Ta protéká přes velké peřeje, občas nějaké jezírko. Všude kolem krásná příroda podobného typu jako u nás. Potom vyjedeme na sopku a zde uvidím poprvé v Jižní Americe lyžařský svah. Jsou zde 4 lanovky a upravené lyžařské tratě, avšak vůbec se to nedá srovnávat se svahy v Alpách. Zdejší kopec je takový pozvolný, takže spíše taková modrá sjezdovka, ale poměrně dlouhá a místní lyžaři si to zde užívají. Sezóna se chýlí ke konci a brzy bude po sněhu. Ten zůstane přes léto pouze na samém vrcholu sopky.

Pouze hodina jízdy je do města Puerto Montt, které již leží na pobřeží Pacifiku. Je to již velké město a zde není možné si nevšimnout německých nápisů: Bäckerei, Autohaus...V celém Chile žije mnoho emigrantů z celého světa a mnoho i z Německa. Právě odtud přišla v 19. století silná vlna přistěhovalců. Ti dostali od zdejší vlády pozemky, aby pomohli nastartovat ekonomiku. Němci sem přinesli svojí pracovitost i technologie a začalo se jim zde dařit. Právě zde v Puerto Montt je asi největší koncentrace Němců. Jen při procházení městem odhaduji, že třetina budov má německé majitele. Jednak podle nápisů i jednak podle stylu či architektury. Však také další den jedu na výlet na ostrov Chloe a právě průvodce dělá potomek německých emigrantů z oblasti Stuttgartu. Ale je již 4. generace zde v Chile a německy umí pouze Guten Tag.

Ostrov Chloe je největším v Chile a je krásně barevný. Všude jsou pastviny či políčka s brambory a obilím. Lesy jsou většinou listnaté, občas nějaká borovice. Ve městě Castro vidím po dlouhé době tuleně. Ti zde žijí v zátoce a když se vrací rybáři se svými úlovky, tak již zde čekají na jejich dobroty či přebytky. Je vidět, že Pacifik je i zde na ryby bohatý,

protože stánky na tržnici se prohýbají pod vrstvou ryb. Také je zde postaven největší kostel na světě z cypřišového dřeva. Mnoho místních původních domů je stavěno právě z tohoto dřeva, protože je velmi odolné na zdejší klima. Ve zdejší německé kavárně jsem si dal skvělé capucino a večer se vracíme zpět do Puerto Montt.

Toto město je vlastně bránou do Patagonie, protože na jih odsud již začínají světoznámé fjordy. Bylo by krásné mít zde Sněhurku a všechny proplout. Jenže musím pokračovat po souši, tak přemýšlím jak dál. Na autobusovém terminálu jsem si našel linku na jih do Puerto Natales. Jízdenka stojí 40 dolarů, ale trvá to neskutečných 36 hodin. To je tedy síla, ale začínám se s tím pomalu smiřovat. Večer ještě zkouším internet, když objevím místní letenku odsud z blízkého letiště do Punta Arenas, který leží jen 3 hodiny jízdy od Puerto Natales a letenka stojí 45 dolarů. Vůbec neváhám a hned ji kupuji. Další den volna ještě využiji k prohlídce města a nazítří ráno jsem na letišti.

Jakmile odstartujeme tak neodlepím hlavu od okénka, protože pod námi jsou již krásné fjordy. Moře se zařezává hluboko do pevniny a ta je celá zahalená sněhem, občas i moře je zamrzlé. Po 2 hodinách letu hned přeseďám na autobus a pokračuji do města Puerto Natales. To je takovým výchozím bodem k návštěvě přírodního parku Torres del Paine. Město je zatím takové mrtvé, protože zde je jenom pár turistů. Příroda ještě spí a hlavní sezóna začíná za měsíc. To se sem pak všichni nahnou a pro místní začínají žně. Já si tedy v klidu najdu hotel blízko terminálu a světe div se. Majitelka hotelu má sestru vdanou v Pardubicích. Druhý den si projdu městečko a hlavně zjišťuji kudy a kam. Je zde množství turistických tras a mnoho treků. Jenže na několikadenní trek nejsem vybaven, nemám stan ani spacák. To se zde nechá půjčit, ale abych sám tahal takovou výbavu se mě nechce a hlavně je ještě zima. Takže druhý den jedu na výlet malým busíkem. Projíždíme krásnou přírodou, která sice ještě spí, ale i tak je co obdivovat. Horské velikány v dálce, divoké řeky s vodopády, suchou pampu i řídce rostlé stromy. V jedné části jsou stromy celé shořelé a zůstaly z nich jenom pahýly. Trochu začínám tušit, protože jsem to četl na internetu, když průvodce vypráví: „Celý park byl porostlý těmito stromy, jenže před třemi lety zde jeden nezodpovědný turista, to je slušné slovo prostě to byl nějaký idiot, kempoval a od jeho vaříče chytl les a shořely skoro všechny stromy zde v tomto parku. Jsou to desítky hektarů, tráva se již obnovila, ale stromy jsou mrtvé. Tato škoda se nedá nijak nahradit. Tento trouba byl z České republiky,“ končí vyprávění průvodce a já se modlím, aby se neptal kdo je odkud, hanbou se propadám. Víím, že tehdy byl tento pachatel zadržen a skončil ve vězení, ale jak to s ním potom dopadlo jsem již nepátral. Je zde velmi sucho a obnova nových stromů bude trvat desítky let. Na závěr výletu jdeme pěšky asi 5 km k ledovci. Ten se pomalu posouvá do malé mořské zátoky a z protější skály je to nádherný pohled.

Další den jedu již samostatně zpět do parku a tentokrát chci podniknout výstup na Tres Torres / Tři věže/. Je to zde velmi populární výšlap k těmto krásným skálám tyčícími se nad jezerem. Je zde mnoho dalších možností treků v okolí a může se celý park obejít za 5 dnů a kempovat v tábořištích. Také se zde nechá přespat v hotelu, ale ty jsou velmi drahé, takže volím klasickou jednodenní túru. Spolu se mnou zde vystupují i tři dívky, takže se vydáváme společně, ale po chvíli mě začíná otravovat jejich pomalé tempo, takže vyrážím dopředu a užívám si sám a věnuji se focení. Po ránu je zde chladno a teplota je lehce nad nulou, ale sluníčko začíná pomalu hřát a já musím odkládat jednotlivé vrstvy oblečení. Nejdříve se musím přiblížit k samotné hoře asi 3 km a potom začínám stoupat po pěšině. Nejdříve je všude suchá tráva, ale ta je brzy nahrazena jen kamením a skálou. Občas je v nějaké

proláklině zarostlý strom, ty jsou však nějaké suché a ještě mají zimní pauzu. Celkem mě trvá výstup nahoru 6 hodin a ta poslední byla opravdu perná. Stoupání je velmi prudké a pěšina se vine jako had nahoru. Poslední metry jsou fascinující, musím přelézt několik skalnatých bloků a najednou se přede mnou otevře nádherný pohled. Pode mnou je zelenomodré jezero a za ním stojí majestátní 3 vysoké špičaté skály. Počasí je dnes naprosto ukázkové a na nebi není jediný mráček a tuhle kulisu jsem přesně potřeboval. Okamžitě vyndávám svojí techniku a hodinu skáču ze skály na skálu a hledám nejlepší záběry. Tím jak slunce pomalu běží po obloze, tak se neustále mění stíny skal a já jsem jako u vytržení. Prostě několikanásobný fotografický orgasmus. Také jsem rád, že jsem zde první a nikdo mě neruší záběry. Nemám totiž rád fotografie krásné přírody s nějakými turisty. Takže toho využívám a teprve, když se sem vydrápou další cestovatelé, si mohu v klidu sednout, vyhřívat se na slunci a dát si svačinu. Zde v Patagonii je určitě mnoho krásných míst, která by stála za návštěvu. Jenže je moc brzy, je ještě zima na kempování, příroda ještě spí a věřím, že když zde vše rozkvetne, tak to musí být úžasné. Ale také jsou zde tisíce turistů a takovéto záběry bych absolutně neměl šanci udělat. Takže vždy jde o nějaký kompromis, já jsem naprosto spokojen s tím co vidím a hodinu si zde relaxuji. Pak se pomalu vydám na cestu dolů a potkám již malou výpravu asi 8 turistů, kteří s kompletní výbavou na kempování se vydávají do tábořiště. Přiznám se, že když vidím jejich obrovské a těžké krosny, tak si dost dobře neumím představit se s tím vším tahat na zádech několik dnů. Nebude to však trvat dlouho a také si to vyzkouším. Do této doby však mám k takovému lidem obrovský respekt, protože to musí být velmi vysilující. Sestup dolů byl jen 3 hodiny a mám dost času k odjezdu autobusu. Stoupnu si k bráně parku, kde je zastávka a zkusím stopovat a během 20 minut mě zastaví mladý pár z Anglie. Mají auto z půjčovny a jedou přímo do Puerto Natales. Takže se s předstihem dostanu do hotelu a mám skvělý čas si najít nějakou restauraci k večeři. Vaří se zde úplně všechno a hodně také jehněčí. V mnoha restauracích je veliké ohniště a z něj jsou zakotvené šikmé ocelové pruty jako by ve tvaru indiánského týpí. Na ně se pak napíchne celé jehně, ale rozevře půlkami od sebe, takže spíš vypadá jako motýl na rožni. Uprostřed na ohništi se topí dřevem a tím se pomalu maso několik hodin opéká. Potom se podává klasicky s bramborem nebo rýží. Několikrát jsem to vyzkoušel a je to jako se vším, někdy to bylo vynikající a jindy to nestálo za nic.

Další den jedu na výlet lodí k ledovci Serrano. Z přístavu je to asi 40 mil a proplouváme úzkým fjordem a z okolních skal padají malé vodopády horských řek. Je trochu protivítr a vlny občas vynesou vodní tříšť až na horní vyhlídkovou palubu. Po 3 hodinách zakotvíme u malého mola a přes malý horský hřeben se dostaneme k zátocce, ta je plná malých ledovcových ker a na konci se majestátně tyčí ledovec Serrano. Dosud jsem nikdy nebyl takhle blízko k ledovci a mám ho jako na dlani. Těsně u hladiny jsou obrovské pukliny ledu a ten se občas sesune do vody. Krásný pohled a opět krásné focení. Na zpáteční cestě jsme se zastavili v malé zátocce, kde stojí ovčí farma. Její součástí je veliká jídelna, kde dostaneme oběd, právě také asado, tedy jehněčí maso. Zde bylo výborné, ale zjistil jsem, že je třeba si vybírat kousky masa. To maso, které je blízko kůže je prostě cítit tím jejím lojem. Po občerstvení jsme opět na lodi a já se dám do řeči s kapitánem Maicem: „ Nyní začíná sezóna a toto je teprve druhý letošní výlet. Později jezdím i s větší lodí, podle počtu turistů. V létě zde bývají silné větry, klidně zde fouká až 60 uzlů. To pak bývá problém se k ledovci dostat. Musím kličkovat fjordem a hledat místa s menším větrem. Někdy musím čekat třeba 2 hodiny, než vítr trochu poleví. Dnes to bylo v pohodě a větry začnou až v listopadu.“

Jsme tedy bez zdržení a právě včas zpět v přístavu odkud je to asi kilometr pěšky na centrální náměstí. Zde totiž právě začala oslava výročí Chile. Je zde postavené pódium, kde tančí ženy v místních lidových krojích. Zajímavé je, že velmi chladno a se zapadajícím sluncem se teplota blíží k nule a tyto ženy mají u šatů krátké rukávy. Však také po skončení ukázky se všechny balí do teplých bund. Potom zde hraje hudba a všude jsou stánky s občerstvením. Griluje se maso, mořské plody i je zde mnoho sladkostí. Je pravdou, že asi v chladnu se jí více sladkého, asi jako u nás.

Takže mám splněno a viděl jsem vše co jsem chtěl. Rozloučím se s milou paní domácí a ráno nastupuji na autobus směr Punta Arenas, což jsou jen 3 hodiny jízdy. Jenže navazující spoj jede již brzy ráno, takže zde musím přespat. Alespoň si ještě prohlédnu i toto již poměrně větší město. Jenže toho zde zase tolik není a hlavně je zataženo. Měl jsem trochu problém si koupit lístek. Nemám již skoro žádné chilské pesos, protože odjízdim ze země a terminál nechce vzít mojí kartu. Běhám tedy po městě a hledám bankomat, jenže ani zde nepochodím. Myslel jsem, že jsem již vychytil problém se zdejšími automaty, ale zde zase mají asi něco jiného. Až pátý bankomat mě dal požadovaný obnos a s tím se vracím do kanceláře, kde si koupím lístek na ranní spoj.

Argentina

Argentinská republika má rozlohu 2 780 400 km² a 44,5 mil obyvatel. Dělá si také nárok na část Antarktidy, kde má svoje stanice a dodnes neuznala porážku ve válce s Británií o Falklandské ostrovy. Přes velké ekonomické problémy v minulosti je druhou nejsilnější ekonomikou v Jižní Americe, která je založena na přírodním bohatství a zemědělství. Je zde mnoho přírodních krás, které lákají turisty z celého světa. Z města Ushuaia v Ohňové zemi na jihu se vyplouvá na Antarktidu.

Ten odjíždí v 6 hodin a nejdříve objíždíme veliký mořský záliv a po 3 hodinách jsme na břehu Magallhaesova průlivu. Ten je pojmenovaný po tomto portugalském mořeplavci, který jeho objevením zkrátil plavbu do Pacifiku a nemusel se již obeplouvat obávaný Mys Horn. My se i s autobusem nalodíme na trajekt a na druhý břeh je to pouze 30 minut plavby. Zde jsme však již na ostrově s názvem Ohňová země. Tento název se ujal právě od Magallhaese, který viděl na březích ohně, u kterých se hřáli místní indiánští obyvatelé. Po další hodině jsme na hranicích s Argentinou a já za sebou nechávám další zemi z tohoto krásného kontinentu.

Ushuaia je krásné město a nejjižnější bod na zeměkouli, kam se nechá dojet po silnici. Pod tímto městem je již jen několik chilských ostrůvků a Mys Horn a pak již jenom Antarktida. Ushuaia leží na břehu Bieglova kanálu a město je vystavěno ve stráni. Neustále tedy od moře stoupáte do kopce a stále máte krásný výhled na záliv a ostatní ostrovy. Je zde neskutečně drahé, jsem z toho v šoku a snad 3 hodiny chodím sem a tam a hledám rozumné ubytování. Nakonec zůstanu v malém hotýlku, kde platím 30 dolarů a recepční mě ubezpečuje, že za 2 týdny začíná hlavní sezóna a to pak sehnat ve městě pokoj pod 50 dolarů je nemožné. Také jídlo v restauracích stojí kolem 15-20 dolarů, pivo 4 dolary. Recepční je z Bolívie, ale žije již 20 let v Argentině. Zde je prý stejně jako většina místních kvůli práci. Je zde velmi drahé, ale současně jsou zde i vysoké platy. Mnohdy dvojnásobné

vůči zbytku země. Poradím se tedy co zde mohu vidět a hned druhý den ráno jedu malým busíkem do parku Tierra del Fuego. To je samozřejmě nejjižněji položený přírodní park na světě a je to stejné jako v Chile. Příroda ještě spí, ale i tak jsou zde nádherné výhledy na záliv i na horské špičky obalené sněhem. Zde je již více turistů a i také místní sem vyrazí o víkendech.

Další den jedu výletní lodí po okolních ostrovech. Nejdříve zastavujeme u malého skalnatého ostrůvku, na kterém žije kolonie lachtanů. Hlavní samec je obrovský kus a je rozvalen na skále jako statný býk. Kormidelník s lodí najede velmi blízko skále, takže máme možnost si je dobře prohlížet i fotit, ale současně jsme i po větru a ten přináší obrovský zápach. Někteří jedinci, samozřejmě většinou ženy se na palubě otáčejí a dělají škleby a utíkají na druhou stranu. No alespoň mám více prostoru na filmování. Na dalším ostrově je zase obrovské hejno kormoránů a ti neustále startují a přistávají jako malé rakety. Na dalším ostrově si vystupujeme a musíme přejít přes vysoký hřeben. Za ním je v úžlabině zbytek indiánského obydlí. Je zde již jenom pár základních kamenů, které byly navrstveny do stěn a na střeše byly natažené tulení kůže. I dnes zde fouká silný vítr a občas máme každý problém s rovnováhou. Žít zde celý rok v tomto kdysi nehostinném místě bylo asi velmi těžké.

Vše o tehdejší indiánské civilizaci jsem se dozvěděl i v místním muzeu. Nejsmutnější je, že všichni původní indiáni byli vyhubeni a dnes žije zde v nedaleké vesnici poslední indiánská žena. Je již velmi stará a je poslední z přímých potomků těchto původních obyvatel. Opět se tedy bílý dobyvatel postaral o kompletní vymazání národa z lidských dějin. V muzeu je také vše o historii dobývání Antarktidy. Však z Ushuaia začnou brzy vyplouvat turistické lodě na Antarktidu. Studoval jsem v místních agenturách jejich nabídky. Jedná se většinou o asi 10-ti denní plavby, kdy se na Antarktidě navštíví několik základen a samozřejmě se také pozoruje místní příroda. Takový nejlevnější výlet stojí kolem 6000 dolarů, k tomu si přičtete další výdaje zde v Ushuaia plus letenku sem a asi se pod 8000 dolarů nedostanete. Ale určitě to musí být krásné vidět Antarktidu a vlastně každý den si říkám, jak by bylo skvělé zde mít svůj Sněhurku a proplout si tuto nádhernou Patagonii i s výletem na Antarktidu. No však ještě není doufám konec mého ho cestování a třeba se sem za pár let vrátím.

Dalším cílem je pro mě argentinská část Patagonie a opět mám volbu busem 12 hodin nebo o málo dražší letadlo a 2 hodiny letu. Z letadla mám opět možnost vidět zasněžené horské štíty a mezi nimi se klikatící hluboké fjordy. Tentokrát přistávám ve městě Calafate. To je vyloženě turistické, samé restaurace, obchody, hotely, hostely. Nabídka je zde veliká a turistů zatím málo, takže výběr veliký a ceny zatím ještě přijatelné.

Hned ráno jedu busem do 40 km vzdáleného parku. Ten leží v oblasti několika jezer a v jednom z horských průsmyků se pomalu sune ledovec Perito Moreno. Ten je dlouhý 50 km a je to největší ledovec zde na argentinské straně. Nejdříve jej objíždíme lodí a prohlížíme si jeho majestátnost. Jeho výška nad vodou je přes 20 metrů a když se někdy odloupne kus ledu do vody, tak to můžou být pořádné vlny. Já jsem si zaplatil i výlet po ledovci, což znamená, že na břehu dostaneme školení a každý si připne na boty ocelové mačky. Máme dvouhodinovou túru po ledovci, kdy překračujeme všechny možné tvary a prohlubně. Nikdy jsem nevěřil, jak je ledovec členitý. Vítr a slunce a mráz dokázal vytvořit neskutečné tvary a opět mám štěstí na sluníčko. To zbarvuje ledovec do modravé barvy a z každého úhlu se barva trochu mění. Fotím si každou skulinu a hledám nejlepší paprsky v barevném spektru. Jsem opět unesen tou krásou barev, stínů a tvarů. Na závěr výpravy dostaneme každý

sklenici s whiskou a do ní kus ledovce. Před západem slunce ještě můžeme pozorovat ledovec z protějšího blízkého břehu, odkud jej máme jako na dlani. Zapadající slunce opět dokreslí svými paprsky tu pestrost přírody. Bohužel stejně jako všude i zde se vlivem oteplování ledovec zmenšuje a každý rok je menší o cca 2 km, které zmizí nenávratně v jezeře. Celá tato masa se pomalu sune údolím až asi jednou celá zmizí.

Já jsem velmi akční a nemám rád nějaké čekání na místě. Proto hned ráno opět sedám na bus a jedu 3 hodiny do městečka El Chanten. To je spíše větší vesnice ležící na úpatí skalního masívu. I zde je samozřejmě vše vybudované pro turisty a mě se podařilo najít velmi levný penzion. Je zde několik tras na výšlapy, takže si nechám od pana domácího poradit a ráno se vydám k jezeru Los Tres. Vyrážím již v 7 hodin ráno, protože mám před sebou asi 8 hodin nahoru. Nejdříve vystoupám na návrší nad vesnicí, odkud ji mám jako na dlani. Pak mě pěšina vede lesem, jsou to jakési malé asi do 5-ti metrů zakrslé stromy. Vypadají jako borovice, ale jsou velmi suché. Asi až s prvním deštěm se trochu zazelenají. První zastávku mám u jezera Madre a již zde se mě otvírá výhled na mohutný vrchol el Chanten. Pokračuji dál krásným údolím s malou řekou. Až zde vše rozkvetne, tak to bude asi nádhera. Pak mě již čeká poslední stoupání a to je opravdu pořádné. Musím překonat výškový kilometr a občas musím na skalách lézt po čtyřech. Ale jsem nahoře a přede mnou je opět nádherný pohled. Malé jezírko je však ještě zamrzlé, takže se v něm neodráží okolní skály. Ty se za ním tyčí jako 3 věže, proto se také jmenuje los Tres. Je zde již jeden mladý pár a po mě ještě dorazí Ingrid, ta je ze Švýcarska a potkali jsme se již na ledovci. Uděláme si tedy navzájem fotografie a v 17 hodin se vydáváme společně na sestup, abychom to zvládli do setmění. Do vesnice skutečně dorazíme se zapadajícím sluncem a já toho mám dost. Bylo to celkem 25 km a moje nohy to dostatečně dávají najevo. U cesty je otevřený bar, kde mají točené pivo. Zastavím se na jedno a protože je happy hour, tak dostanu rovnou dvě. Je výborně vychlazené a pustím tam skoro obě na ex. Tak mě zasytily, že ani nemám hlad a těším se do postele. Takže si jenom v obchodě koupím svačinu na další den a jdu do penzionu.

Ráno opět vstávám časně a tentokrát se vydám druhým směrem a mířím stejně dlouhou trasou k jezeru Torre. To leží přímo pod skalní stěnou hory El Chanten. Opět krásný trek, krásná panenská příroda a tentokrát ještě doplněná ledovcem, který je na konci jezera. Velmi se mě zde líbila ochrana přírody. Je zde mnoho odpočívadel s odpadkovými koši a chemickými WC. Všechny cedule nabádají k ochraně přírody a varují před kontaminací třeba obyčejnou močí. Je asi pravdou, že když zde jsou potom v sezóně tisíce turistů a každý by se vymočil do jezera, tak to asi s ekosystémem zamává. Takže Patagonie v obou státech jak v Chile, tak i zde v Argentině na mě zanechala nádherné vzpomínky. Je to opravdu krásná oblast na světě a asi by se sem chtělo vrátit v létě, až se příroda probudí a ukáže svoje barvy. Já jsem samozřejmě velice rád, že jsem viděl to co jsem viděl, protože každé roční období má svoje specifika.

Vracím se busem zpátky 3 hodiny do města Calafate a zde si počkám na terminále na další spoj. Jenže tentokrát to bude nářez. Již opustím Patagonii a pojedu napříč celou Argentinou až k pobřeží Pacifiku. To se podle mapy hezky naplánuje, ale skutečnost je, že mě čeká dosavadní rekord v autobusu. Chci jet až na poloostrov Valdez a to znamená 36 hodin jízdy. No co nějak to dopadne, jedeme směrem jiho-východ, to znamená, že po pravici mám vysoké hory Patagonie a po levici pampu. To jsou neskutečně rozlehlé oblasti porostlé suchou trávou. Jsou to většinou pastviny, ale pro veliké sucho zde nic moc neroste.

Farmáři zde chovají ovce a ty potřebují veliké plochy. Tam co jednou něco sežerou trvá celý rok, než se tráva obnoví. Taková pastvina je třeba 20 km dlouhá a žije na ní malé stádo ovcí. Je to ohraničené dráty, aby ovce neutekly a když se vykrmí, tak je farmáři nebo spíše místní gaučové na koních pochytají a prodají na maso. Silnice je zde naprosto přímá a možná po hodině jízdy musí řidič malinko cuknout volantem. Naprosto jednotvárné a vzpomínám si na Manfreda, jak zde jel 3 dny po prašné cestě. My jedeme oklikou po hladké asfaltce a druhý den odpoledne jsme ve městě Rio Gallegos již na pobřeží Atlantiku. Tady je vlastně konečná této linky, ale já si jenom přesednu do dalšího autobusu a pokračuji dál již kolem pobřeží oceánu na sever. Čas v autobuse trávím jednoduše, poslouchám muziku z mobilu nebo tam mám pár filmů, které ale koukám pořád dokola. Na noc si šlehnu prášek na spaní a pak se mě podaří i na 5 hodin spát. Autobusy jsou opravdu moderní s toaletou a občerstvením. Jezdí zde stevard a roznáší jídlo na tácku jako v letadle. No prostě se to dá, protože vím, že na mě na konci čekají nové zážitky a nové dobrodružství. Je to v podstatě jako na jachtě, ale tam je to horší v tom, že se to houpe a pluje děsně pomalu. Ale na konci mě pak čeká něco nového a zajímavého.

Po 36 hodinách na cestě tedy vysedám ve městě Puerto Madryn. To již podle názvu leží na břehu Atlantiku a je to na Argentinu malé město s 75 000 obyvateli. Město je moderní a malecon, tedy nábřeží je krásné, plné restaurací, barů, obchodů. Naprosto stejná úroveň jako u nás. Je zde mnoho cestovních agentur a všechny nabízejí výlety na velryby. To byl hlavní důvod méj zastávky zde. Takže se zde procházím a porovnávám si ceny, abych našel tu nejlevnější. Před výlohou jedné se se mnou dá do řeči Angelo: „Hola amigo, ještě jsem zde neměl žádného turistu z Čech, tak ti dám slevu.“ Takže si začneme povídat a nakonec si pláceme a já držím v ruce poukaz na zítřejší výlet. „Hele Miro, co budeš teď dělat? Máš rád kolo?“ ptá se Angelo. Tohle je můj bicykl, můžeš si ho půjčit a udělat si hezký výlet tady podél nábřeží až tamhle k majáku. Já jsem zde do 6 hodin večer, tak do té doby mě ho vrať zpět,“ ukazuje na svoje kolo. Jsem samozřejmě rád a bez jakékoliv záruky nebo zálohy si беру jeho kolo a vyrážím na silnici. Cyklistů je zde více a je to asi oblíbená trasa a po hodině jsem u majáku, odkud je krásný výhled na poloostrov Valdes. Při zpáteční cestě jsem se zastavil i v jiné agentuře, kde pro změnu nabízejí šnorchlování s lachtany. To mě velmi láká, takže se domlouvám na pozítří, ovšem za podmínky, že bude více zájemců. Zatím jsem sám, protože hlavní sezóna ještě nezačala a také ne každý se chce máchat ve studené vodě, ta zde má kolem 11 stupňů. Ale jsme domluveni, že mě budou volat do penzionu. Navečer vrátím Angelovi kolo a ten jej ani nejde zkontrolovat, stačí když mu řeknu, že stojí venku ve stojanu. Angelo je Ital a jeho předci sem do Argentiny přišli v 19. století. Tak jako v Chile je mnoho Němců, tak v Argentině je mnoho Italů.

Druhý den tedy jedu busíkem na poloostrov Valdes, který je celý přírodní rezervací. Je to rozsáhlá opět suchá pampa, kde žije volně mnoho zvířet, zajáci, vikuně. Naší první zastávkou je malá kolonie tučňáků magellanských, jsou vysokí asi 40 cm a volně se vyhřívají na slunci. Vůbec se nebojí a stojím od nich snad 1 metr, ale samozřejmě se na ně nesmí sahat. Ale na focení jsou to krásné modely. Z dalšího návrší sledujeme pod námi na kamenitém břehu se rozvalující se rypouše slonů. Ti tam leží jako mrtvolky a pouze občas se některý pohne. Poslední kolonií jsou lachtani hřívnatí a i ti se v klidu vyhřívají na kamenech.

Po této ukázce zdejší fauny máme volno na oběd a v malém přístavu jsou na to připravené restaurace. Já si dám svoje oblíbené krevety a ty zdejší byli největší co jsem kdy jedl. Pak je již čas na slibovaný výlet na velryby. Zdejší pobřeží je velmi mělké, v podstatě

jsou všude kolem ploché pláže a při odlivu se pláže odkryjí třeba 300 m do dálky. Proto lodě nemohou stát někde u mola, ale jsou vytažovány podvalníky na břeh. Je to takový specifický podvozek, na kterém stojí loď. Po ocelovém schodišti na loď nastoupí pasažéři a kolový traktor začne podvozek tlačit po pláži do moře. V okamžiku, kdy se loď zhoupne na vodě, kapitán nastartuje motor a vypluje z podvozku pryč na volné moře. Traktorista poté vyjede zpět na suchou pláž a čeká, až se loď opět vrátí. Pak je postup samozřejmě opačný. Takže jsme s lodí již v zálivu a kapitán hledá velryby jižní. Ty sem připlouvají v období září – listopad z Antarktidy a jižního Atlantiku. Tam se vykrmovaly a sem se připlouvají pářit nebo i rodit mláďata počatá z předešlého roku. Je tedy zajímavé jak jednotliví samci bojují o volnou samici. Občas se různě odstrkují od sebe a na hlavě jsou vidět i krvavé šrámy. Pokud nějaký samec získá samici pro sebe, tak spolu plují zálivem a různě se otáčejí a samec se dost předvádí. Občas je nějaká samice i s mládětem a právě zde se má již osamostatnit a vracet dolů na jih za potravou se bude již jako samostatná mladá velryba. Všichni na palubě jsme nadšení z těchto krásných zvířat. Občas se některá přiblíží opravdu velmi blízko, ale jinak kapitán dodržuje předepsanou bezpečnou vzdálenost odstupů 50 m. Po 2 hodinách jsme všichni namlsaní z fotografování a vracíme se zpět na pláž ke svému podvalníku a posléze busem do Puerto Madryn. Ale k večeru cítím, že na mě něco leze, klasické příznaky chřipky. Celou noc smrkám a je mě mizerně. Jsem tedy rád, že mě nevolají na šnorchlování, protože v tomto stavu se máchat ve studené vodě bych opravdu nemusel. Druhý den si tedy dám pauzu a jsem celý den v posteli. Pouze na jídlo si dojdu na nedaleké autobusové nádraží, kde je několik levných bufetů a také si koupím lístek na další den ráno.

Další den tedy trpím v autobuse, pořád smrkám a mám menší teplotu. Ani v noci to nebylo lepší a vůbec jsem nespál. Celou cestu již jedeme kolem zelených pastvin, kde se pasou oni známí argentinstí býčci. Jenže je dost pod mrakem a viditelnost špatná. Ráno jsme již na předměstí Buenos Aires. Toto hlavní město má 3 miliony obyvatel a je velmi moderní. V centru jsou krásné domy z 19. století na jejichž výstavbě se podíleli francouzští a italské architekti. Podobnost s Paříží je tedy víc než veliká. Tomu odpovídají i ceny a připadám si jako v Praze. Na večeri jsem se zastavil v restauraci, kde nabízejí právě argentinské steaky. Moc jsem toho za poslední 2 dny nesnědl a již se mě konečně ulevuje, takže cítím, že dobrá večeře mě dost posílí. Dám si tedy místní steak s bramborem a musím říci, že byl opravdu dobrý a značně mě pozvedl náladu. Bohužel byl i poslední „dobrý“ který jsem zde měl.

Druhý den se procházím po nábřeží, které ohraničuje Rio de la Plata /Stříbrnou řeku/. Ta zde tvoří širokou deltu do Atlantiku. Je zde několik marin s luxusními jachtami a místním jachtařským klubem právě probíhají jachtařské závody dětí. Docela malí špunti se prohánějí po zálivu v loďkách a odpoledne je vystřídají dospěláci. Nikdy jsem s takovou plachetnicou nejel a ze břehu to vypadá jednoduše, ale určitě bych nemohl konkurovat trénovaným závodníkům. Obzvláště, když nemají namontovaný autopilot. Další den si projedu město vyhlídkovým autobusem. Ty bývají ve většině velkých měst a je to velmi výhodné. Jezdí v pravidelných linkách dokola a může se nastupovat a vystupovat na všech oficiálních zastávkách. Každý si tedy vystoupí u místa svého zájmu a po prohlídce může pokračovat na další místo. Takto si projedu skoro celé město a je opravdu krásné a celý další den věnuji čtvrti Boca. Ta je centrem kultury a umění a úzké uličky jsou lemovány barevnými domy. V jednom je galerie, ve druhém prodejna suvenýrů, ve třetím restaurace, ale hlavně všude se hraje a tančí tango. Před restauracemi na chodníku tančí dvojice v klasických kostýmech z

30. let a lákají turisty dovnitř. Všude se griluje maso a voní to všemi směry. Na okraji čtvrtě je vklíněn mezi domy i slavný stadion Boca Junior. Z něj vzešlo mnoho národních fotbalových hvězd a samozřejmě tou největší je Maradona. Při prohlídce stadionu tedy navštívím i malé muzeum, kde jsou vystaveny všechny poháry, dresy i fotografie hráčů.

Tak trochu přemýšlím o relativně nedávné historii. V roce 2002 vyvrcholila v Argentině ekonomická krize a nastal státní bankrot. Já si dost dobře nedovedu představit co to v praxi znamená, ale dnes po relativně málo letech zde všechno funguje. Všechny instituce, obchody, firmy jsou otevřené, lidé chodí do práce, po práci do parků, večer do restaurací.... Když to porovnám s Venezuelou, tak tam jsou skutečně firmy zavřené, obchody poloprázdné nebo i zavřené. Tady si však připadám jako v Evropě, vše je v normálu a vše funguje.

Uruguay

Uruguayská východní republika má rozlohu 176 220 km² a pouze 3,5 mil obyvatel. Údajně je to nejstabilnější demokracie, nejmenší korupce a nejbezpečnější země v Jižní Americe. Bývá označována za nejevropštější zdejší zemi a 87 % obyvatel se hlásí k evropskému původu. V roce 2009 poskytla jako první země na světě každému žákovi základní školy přenosný osobní počítač. Jako první země světa legalizovala marihuanu.

Po klasických 3 dnech v hlavním městě je tedy čas pokračovat dál a já stojím na lodním terminálu, odkud pojedou hodinu trajektem na druhý břeh zálivu. Tam vystupuji ve městě Colonia v Uruguay. Je to malé městečko, které je díky staré koloniální architektuře zapsané v UNESCO. Je zde opravená pevnost se starými děly, muniční sklad, nemocnice i celá čtvrť koloniálních domů z 18. století.

Uruguay je relativně malý zemědělský stát a do hlavního města Montevideo je to pouze 2 hodiny jízdy. Centru vévodí stavba Palacio Salvo z roku 1925, kdy byla se svými 100 metry jednou z nejvyšších staveb Jižní Ameriky. I zde je znát silný vliv francouzské architektury. Montevideo má 1,5 milionu obyvatel a jeho přístavem prochází veškeré zboží. Tento přístav se proslavil během 2. světové války, kdy sem připlul německý křižník Admiral Graf Spee na opravu. Uruguay byla tehdy neutrální stát a nechali zde kapitána zakotvit pouze na 48 hodin, což je běžné dle námořního práva. Jenže v ústí řeky Rio de la Plata do oceánu již čekalo anglické válečné loďstvo a jakmile křižník vyplul zpět na moře byl zde nedaleko břehu potopen.

Já se zastavím blízko přístavu na tržnici. V podstatě mě sem zavála vůně z mnoha grilů. Je zde postaveno několik velikých grilů s komínem a každý tento gril je obestaven takovým kruhovým barem. Sedím tedy na barové židli a přede mnou se na grilu opékají všechny lahůdky: párky, klobásy a mnoho druhů masa. Opět si tedy poručím ten pravý steak, ale tentokrát jsem hodně zklamán. Samá flaksa, že to žvýkám jako gumu, no velebnosti hnus fijalovej.

Paraguay

Paraguay má rozlohu 406 750 km² a 7,2 mil obyvatel. Je druhým nejchudším státem Jižní Ameriky a ekonomika je závislá pouze na zemědělství. Energetika je ze 100 % pokryta

ze dvou vodních elektráren Itapui a Yacyretá. Protože nemá přístup k moři, tak je ekonomika závislá především na obchodu se sousedními zeměmi Brazílií a Argentinou.

Po 2 dnech zde opět sedím v autobuse a tentokrát mě čeká 26 hodin do Paraguay a hlavního města Asunción. Cesta však vede nejdříve do Argentiny a pak teprve do Paraguay. Již po přejezdu hranic je vidět obrovský ekonomický rozdíl, je to jako přejet od nás na Ukrajinu. V Asunciónu žije 700 000 obyvatel a zdejší úroveň ekonomiky bych srovnal asi s Bolívií. Autobusy staré, omlácené, všude na ulicích krámky s trhovci, ale pro mě samozřejmě značně levněji, což jsem rád. V Asunciónu není nic moc k vidění a po jednodenní prohlídce jsem opět na terminálu a pojedou po tzv Misionářské cestě. V 17. století sem totiž přišli jezuité ze Španělska a začali zde zakládat misie, kde se snažili převychovávat místní indiány na křesťanskou víru. Protože to dělali pomalu a nenásilnou formou, tak se jim to začalo časem poměrně dařit a časem zde dosáhli značného vlivu a moci. Jenže to se přestalo líbit španělskému králi a tento jezuitský řád zakázal a zabavil jim všechnen majetek. Z této doby zde však zůstaly zbytky krásných staveb a já se zastavím u té nejznámější a to je misie Trinidad. V rozsáhlém areálu jsou ruiny z červených pálených cihel a ve své době to zde muselo vypadat jako město z jiného vesmíru. Centrem samozřejmě byla kaple, ale všude kolem byly ubytovny, dílny, stáje, prostě kompletní zděné městečko, které bylo jakýmsi státem ve státě. Velmi zajímavá zastávka a pro milovníky této historie je zde takových misí několik.

Já nasedám na odpolední busík a asi po půl hodině přistupuje parta 8 turistů, které odhaduji na Středoevropany. „Hele pusť mě k oknu, ty jsi tam seděl posledně,“ slyším již češtinu. Je to malý zájezd s cestovní kanceláří, kdy projíždějí také několik zemí. Začali v Peru, Bolívie, Paraguay, Brazílie a z Ria se budou vracet domů. Jsou všichni skoro v důchodcovském věku a proto mě překvapuje, že se vydali na poměrně dobrodružnou výpravu. Ale mají sebou mladého průvodce, který vládne španělštinou a všechno zařizuje. Ale určitě zajímavější zájezd, než ležet v hotelu u pláže a popíjet mojito. Je to příjemné se přepnout do rodného jazyka a zbytek cesty uteče jako voda. To již vysedáme na trojmezí Paraguay, Argentina, Brazílie. Oni pokračují hned na brazilskou stranu, ale já zde chci ještě den zůstat. Zjistil jsem, že je zde na Paragvajské straně vodopád Monday a ten bych chtěl vidět. Bydlím hned vedle terminálu a večer jsem se zastavil v kadeřnictví, kde jsem si nechal objet mašinkou svojí pleš a na ulici si dám výborný kebab, který dělá Jesuf z Libanonu. Žije zde již 30 let a je zde spokojený. V Libanonu jsem byl, tak je potěšen, že znám jeho rodnou zem a povídáme si o všem a samozřejmě také o politice. „Hele Jesufe, jak se ti žije zde mezi křesťany,“ ptám se, protože právě nyní začíná u nás v Evropě nabírat na otáčkách islámská migrace. „Já jsem zde úplně bez problémů, mám svojí práci, rodinu, nemám žádný problém. Ale řeknu ti na rovinu, kdyby nás zde bylo více, tak se zde určitě najde někdo, kdo bude pobuřovat a agitovat a dělat problémy. V davu je síla a jakmile jsou islamisté pohromadě, tak snadno podléhají autoritě. Já již ne, jsem zde dlouho, ale věřím, že s mladými budete mít velké problémy,“ končí Jesuf svůj výklad. Není co dodat, snad si to ti naši politici uvědomí dříve než bude pozdě.

Ráno tedy musím taxíkem několik kilometrů za město k vodopádům Monday. Ty leží na stejnojmenné řece a voda padá z výšky 40 metrů. Nejsou moc známé, protože blízkost vodopádů Iquazů je samozřejmě zastíní, ale já jsem rád za tuto zastávku. Odpoledne jsem zpět na terminálu a dám si k jídlu pollo milanese /milánské kuře/ a jsem překvapen,

protože to je výborný kuřecí řízek se skvělým bramborovým salátem.

Brazílie

Brazílská federativní republika má rozlohu 8 511 970 km² a žije zde 210 mil obyvatel, což pro oba ukazatele je 5. největší země světa. Je to jediná země kontinentu, kde se hovoří portugalsky. Je největším vývozcem kávy na světě a sever země pokrývá nejrozsáhlejší deštný prales světa Amazonie, odkud se však také bohužel vyváží obrovské množství dřeva. Pro jachtaře je atlantické pobřeží velmi pestré s mnoha zátokami a přístavy. Přihlášení lze udělat samostatně, ale bohužel je celá oblast také poměrně nebezpečná, jak na kotvě tak na břehu.

Město Ciudad del Este leží přímo na hranicích a tu tvoří řeka Paraná. Autobusy zde jezdí pořád, tak nasedám směrem Brazílie. Černý řidič jede jako šílenec a po přejetí mostu čekám, že bude zastavovat na celnici. Já totiž jako turista potřebuji si dát do pasu výstupní razítko z Paraguay a vstupní do Brazílie. Jenže místňáci zde jezdí asi v nějakém volném režimu, takže řidič to propálí celnici a již uhání po silnici. Když ho nyní zastavím, tak budu muset šlapat zpět i s krosnou a to se mě nechce. Nechám tomu tedy volný průběh, ještě se nestalo, aby to nějak nedopadlo. Po chvíli vysedám na terminále ve městě Iquazú. Zkousím hledat levné ubytování, ale zde jsou v okolí pouze drahé hotely. Víím, že nedaleko je ubytovaná i ona česká výprava, takže se soumrakem se k nim přidám. Průvodce Jirka se ptá na vodopády Monday, protože o nich také nevěděl, takže jsem mu je doporučil. Máme tedy český večer, sedíme na terase a popijíme piva a vyprávíme si svoje zážitky.

Druhý den jedu busem k vodopádům zde na brazilské straně. Hned u zastávky je ptačí zoo, takže zajdu nejdříve tam. Jsou zde ve voliérách i na volné ploše snad všichni ptáci z brazilské džungle, takže si opět užívám focení. Zdržel jsem se zde snad jen půl hodinky a pospíchám ke vchodu do parku. Jenže co mě čeká u vchodu mě naprosto dostane. Fronta k pokladnám je tak obrovská, že zde stojím 2 hodiny. Tak to je jednoznačně můj rekord. Jenže přeci to nevzdám a nepůjdu pryč, vodopády prostě musím vidět. Další rozčarování mě čeká za vstupem. K vodopádům je to ještě asi 8 kilometrů parkem a turisty tam vozí autobusy. Nevím jestli jich mají málo nebo co, ale čekám další hodinu na autobus. Tak to tedy byl nářez, návštěvníků zde musí být deseti tisíce. Jeden souvislý proud jde po stezce s vyhlídkou na vodopády a druhý souvislý proud jde v protisměru. Jsem z toho dost nervózní, obzvlášť když každý druhý má v ruce ten klacek na mobil a všichni si dělají selfie. Různě se tedy proplétám a protlačuji, abych mohl také něco vyfotit. U největšího vodopádu je postavená dřevěná lávka, která vede co nejbliže k němu a na to jsem již opravdu neměl sílu. Všichni stojí namačkaní jako sardinky a pomalu se sunou s klacky nad hlavou po lávce. Je krásný slunečný den a udělal jsem mnoho krásných záběrů, ale z těch davů jsem prostě na infarkt. No jsem rád, že to mám za sebou a vracím se k večeru busíkem zpět do hotelu. Česká výprava na tom byla stejně a všichni sedíme unavení u pivka. Také oni mají na zítřek v plánu jet na vodopády ještě na argentinskou stranu. Řeka Iquazú totiž tvoří hranici mezi Brazílií a Argentinou. Takže se domluvíím s Jirkou a přidám se k nim. Brzy ráno ještě za tmy nasedáme do mikrobusu a nejdříve přejíždíme hranici zpět do Argentiny. Tady musíme všichni vystoupit a Argentinští úředníci každého zkontrolují a orazítkují pas. Takže přemýšlím, až se budeme vracet tak dostanu i to moje chybějící razítko pro vstup do Brazílie.

Vstup na vodopády z Argentinské strany je bez problémů, bez fronty a vstup je hned

blízko řeky. Je zde několik tras a také zde jezdí vláček na nejvzdálenější vodopád. Vše je v naprostém klidu a návštěvníci se zde rozprchnou, takže si opravdu užívám vodopády Iquazú. Řekl bych, že z této strany jsou i hezčí a hlavně je jich zde více. Je zde několik říčních ramen a každému stojí v toku skála, přes kterou padá voda dolů. Iquazú nemají žádný světový rekord ve výšce, ale jsou údajně se 170 samostatnými vodopády nejrozsáhlejšími vodopády světa. Celý den si tedy užívám tento přírodní skvost a již za tmy se vracíme do Brazílie. Na argentinské hranici opět řádná kontrola a pak se ptám našeho brazilského průvodce, jestli budeme stavět i na brazilské straně: „tam ne, tam se to nekontroluje a můžeme klidně projet.“ Vysvětlím mu tedy svůj problém s razítkem a on nechá ochotně zastavit na brazilské celnici a vede mě k okénku. Jenže zde je docela fronta a pracuje pouze jeden úředník. „Hele Miro tady si musíš vystát frontu na razítko a potom si někoho stopni, my na tebe zde nemůžeme čekat celý autobus,“ Autobus tedy odjede a já čekám půl hodiny na vstupní razítko, které bez problému dostanu. Že mě chybí ještě výstupní z Paraguay již neřeším, tam se stejně asi již nikdy nevrátím. Ono v podstatě nejde o samotné razítko, ale o výsledný systém. Vše je dnes v počítačích a to znamená, že já budu v Paraguay vedený jako nějaký imigrant, protože jsem nikdy oficiálně neopustil zemi.

Ráno odjíždí česká výprava do Ria a já mám ještě v plánu návštěvu hydroelektrárny Itaipu. Ta je postavená na řece Paraná a tvoří hranici mezi Brazílií a Paraguay. Je to obrovské vodní dílo, které zabránilo obrovským záplavám po proudu směrem k městu Iquazú a hlavně je velkým zdrojem energie. Ta se dělí poměrem 70% pro Brazílii a 30% pro Paraguay. Má celkem 20 turbín a podle výkonu je největší na světě. Součástí prohlídky je muzeum o výstavbě i projížďka autobusem přes hráz. Je to neskutečné dílo, nikdy jsem nic tak velkého neviděl. Odpoledne se vracím zpět a to se již začíná zatahovat a večer silně prší.

Ráno také v dešti přejezdu taxíkem na hlavní terminál a když nasedám do dálkového autobusu, tak již padají doslova provazy deště. Tak to jsem měl tedy kliku, že to počkalo a mohl jsem si vše prohlédnout s modrým nebem a sluníčkem. Dalších 24 hodin trávím v autobusu a ráno nás již opět vítá slunce v Rio de Janeiro, městě olympiády před dvěma měsíci. Já jsem měl cukání se sem jet podívat na olympiádu, ale když jsem si představil, ty davy lidí, drahé hotely a zmatek a vše dohromady, tak si raději prohlédnu božské Rio nyní v klidu a za poloviční peníze. Opět jsem sehnal levný penzion přímo v centru a mám dokonce pro sebe celý apartmán za 15 dolarů. Bydlím přímo kousek od hlavní třídy kde to večer doslova žije. Všechny restaurace a bary jsou plné a hlavně všude zní samba. Tak jako je Havana městem salsy, tak je Rio městem samby. Však se zde také v únoru koná světoznámý karneval, kdy zní samba snad ze všech ulic. Pro mě je to ale hudba taková fádni. Ono je sice hezké se dívat na krásné sexy tanečnice, jak se vlní v rytmu samby. Jenže je to pořád dokola a stejné. Já jsem se chvíli snažil přijít na ten rytmus, ale tam kde se zde tančí samba, tak je to jenom takové kroucení v bocích do rytmu. To salsa to je prostě tanec s kroky a krásnými pohyby, samba mě prostě nenadchla. Ale samozřejmě ta atmosféra je nádherná, všude se pije pivo z velkých lahví 0,8 l. Na ně mají speciální polystyrénové obaly, aby pivo neteplalo. Jídlo je zde všeho druhu, ale nejzajímavější je churrascaria. To jsou speciální restaurace, kde se zaplatí bufetové menu. Já jsem byl v obyčejné a platil jsem 30 dolarů, ale jsou zde i za 100. Uvnitř restaurace je ohniště a na něm jsou položeny takové meče s napíchnutým masem. U pultu si každý nabere přílohu brambory, kukuřici, rýži, juku, zeleninu a potom číšníci chodí kolem stolů s jednotlivými druhy masa a podle přání vám nabídnou plátek na talíř. Můžete tedy sníst kolik chcete a ochutnat co chcete. Je to zajímavé a velmi dobré, ale

stačilo mě to jednou. Já tolik masa nesním a plátek kuřecího se zeleninou a jukou si mohu dát ve vedlejší restauraci za 10 dolarů.

Jsem tedy v Božském Riu, prý v nejkrásnějším městě světa. Hned ráno se vydám na Cugar Caine / Cukrovou homoli/, kam se musí jet lanovkou. Jsou to 2 kopce a na každé je stanice lanovky. Z první homole je krásný výhled na město i mořský záliv s kotvištěm jachet a opět si zde představuji svojí Sněhurku. Jenže než se dostanu na druhou vyšší homoli, tak od moře přijde mlha a vše dokonale zahalí. Mám tedy smůlu a odsud již nic neuvidím. Cestou zpět jdu pěšky kolem zátoky, což je dost daleko, ale mám času dost. Je to vlastně dlouhá pláž, kde se lidé procházejí, někdo se koupe. Jsou zde malé stánky s kokosy, takže snad každý kilometr si koupím kokos a piji chladnou kokosovou vodu. Kokosy miluji a mohu toho vypít hektolitry. Již jsem se trochu rozkoukal v místní městské dopravě a další den jedu na světoznámou pláž Copacabana. Takhle se vlastně jmenuje celá zdejší čtvrť. Nevím co na tom kdo obdivuje, já z principu pláže nemám moc rád, jenom písek a písek. Zdejší pláž je hluboká asi 150 m k moři, kde jsou na lehátkách vyvalení turisté a potom je silnice a za ní budovy hotelů a obchodů a restaurací. Na všech reklamních prospektech se zde po pláži procházejí krásné štíhlé brazilské dívky ve svůdných tangách. Já ať se dívám, jak se dívám, tak jsou zde většinou vybledlí turisté z Evropy a místní krásky mají zadky jako stodola. No ale sednu si k místnímu stánku, dám si pivo a krevety a kochám se. Jenže kochání mě moc nevydrží, tak jdu na konec pláže, kde je malá skála a odsud alespoň mohu udělat několik fotek. Potom pokračuji k pevnosti Forte Copacabana. Ta je postavená na malém skalnatém poloostrovu a měla chránit celý záliv. Je zde obrovské dělo od německé firmy Krupp a dnes je zde v celém objektu muzeum.

Největším symbolem města je samozřejmě socha Ježíše. Tam se nechá dojet po silnici nebo horským zubatým vláčkem. Vzhledem k velikému zájmu se však musí kupovat lístky s předstihem. Já jsem si je koupil včera a dnes tedy stojím na nástupišti s desítkami dalších turistů. Vláček šplhá do kopce hustým lesem a občas je vidět panoramatický výhled na město. Z vrchní stanice vyšlapu ještě mnoho schodů k samotné soše a tam nastává opět klasika. Davy turistů s klacky na selfie mezi sebou šermují a tlačí se a tlačí. Já se procpu k zábradlí, abych si vyfotil město, potom ještě Ježíše a pádím odsud pryč. Ano výhled je nádherný, celé město je jako na dlani, ale nemám důvod se tady zdržovat. Vlakem sjedu zpět do města a udělám si velkou procházku centrem. To je opravdu krásné, je hezká budova městského divadla, jedna čtvrť je místem umělců a je velmi barevná, jsou zde domy pokreslené graffiti, ale velmi vkusně. Také zde na ulicích leží dost bezdomovců. Ale nikoho neobtěžují, prostě si tady leží a nikomu nevadí. Přes náměstí zde vede dlouhý římský vodovod. Je to stavba podobná jako v Římě a přiváděla vodu z okolních horských pramenů do města. Hned za ním stojí katedrála Sv. Sebastiana. To je velmi moderní stavba z betonu a skla ve tvaru kužele. Další den se chci podívat na stadion Maracanã. To je největší fotbalový stadion světa, jenže ouha, je pro návštěvníky zavřený. Ne jenom dnes, ale stále, což nechápu a je to škoda, určitě by zde měli tisíce zájemců o prohlídku. Udělám si tedy alespoň fotku z venku a přesunu se k Sambodromu. To jsou tribuny postavené kolem ulice, kudy prochází onen slavný karneval. Bylo by asi zajímavé to vidět, ale vydržet se celý den dívat na podobné tanečníky a poslouchat stejnou hudbu, no nevím. Již jsem viděl několik karnevalů v Karibiku a bylo to zajímavé, ale tak na 2 hodiny a dost. Dnes je zde na Sambodromu nějak živo a ptám se co se děje. Připravuje se zde večerní koncert a mnoho pomocníků zde staví zábrany a ostatní zázemí. Jenže to prý bude moderní elektronická

hudba, takže nic pro mě. Procházím se celou touto čtvrtí a je vidět, že jsem již pryč z centra. Domy jsou chudší, oprýskané, obchody obyčejné, všude postávající místňáci po mě pokukují, ale nezaznamenávám nějaké nepřátelské úmysly. Také jsem se chtěl jet podívat do Favely, tedy známé chudinské čtvrti. Jenže je to stejné jako všude, můžeš tam teoreticky jít sám, ale bez ničeho, bez peněz, kamery apod. Pouze staré tričko a šortky, jakmile ukážeš foťák, tak o něj určitě přijdeš za prvním rohem. A to já když někam jdu, tak vždy s technikou v ruce připraven na každý záběr.

Odpoledne se tedy přesunu zpět do centra, kde je nově postavená velmi futuristická budova olympijského muzea. Jenže je tam tak obrovská fronta u vstupu, že to odmítám absolvovat. Projdu si tedy zde vše dokola a protože je dnes sobota, tak večer jdu poslouchat sambu do místních barů v blízkosti mého ubytování a ještě předtím si poslechnu na náměstí vystoupení asi 50-ti bubeníků. Ti mají bubny všech druhů a bubnují krásné rytmy. Je to takový spontánní koncert, kdy procházejí ulicemi a bubnují. Také se přiznám, že se díky svojí španělštině poměrně dobře dorozumím. Portugalština má mnoho výrazů podobných a když se mluví pomalu, stačím si mnoho věcí domyslet, takže zde s komunikací nemám zásadní problém.

Jiný problém mě však čeká ráno. Je neděle a já jsem klasicky v 7 hodin vzhůru a plánuji co budu dělat. Vypadá to na krásný jasný den, takže si vezmu batoh s technikou a chci si po ránu projít ještě znovu centrum města a fotit při ranním slunci a doufám, že také zde nebude mnoho lidí, kteří by kazili moje záběry. Jakmile vyjdu na ulici tak koukám a nikde nikdo. Je 8 hodin ráno a všichni ještě asi vyspávají, takže jdu směrem k divadlu. To si skutečně mohu nafotit bez lidí, ale i tady na hlavní třídě není vůbec nikdo. Ani tramvaje nejezdí, jediné auto nejede. Je to trochu strašidelné jako po nějaké smrtelné epidemii, město duchů. Jdu tedy dál, když jsem skoro u rohu jedné budovy. Najednou slyším jak prudce zastavuje černý automobil s černými neprůhlednými skly. Zastavil tak 15 metrů přede mnou a stojí. Najednou ve mně začne blikat varovná kontrolka, proč tady zastavil? Zastavím také a na nic nečekám, otočím se a rychle běžím zpět asi 20 metrů za roh. V tom slyším jak auto začíná couvat, je to takový specifický zvuk zpátečky. Já stojím za rohem a poslouchám a jsem schovaný za takovým sloupem. Auto nacouvalo do křižovatky a již popředu vjede do ulice, kde stojím. Jenže za sloupem mě přehlédli a asi si mysleli, že jsem zaběhl za další roh. Rychle tedy popojeli k rohu a zde se rozhlížejí. Odsud mě mohou vidět, tak na nic nečekám a vyběhnu z úkrytu a vracím se zpět za roh, odkud jsem přiběhl. V tom opět slyším, jak auto prudce otáčí a rozjíždí se. Okamžitě přeběhnu na druhou stranu ulice a tam je naštěstí moderní budova, která má jakési podloubí. Tedy přes chodník je přesazený strop na koncích podepřený velkými sloupy. Opět se schovám za jeden sloup a to již černé auto vyjíždí zpoza rohu. Nikde mě nevidí, tak jedou k dalšímu rohu, kam zahrnou. Čekám co bude dál a je dobře, že jsem zde chvíli zůstal, protože po chvílce se auto opět vynoří a tentokrát jede za druhý roh. Pak se však již neukázalo a asi vzdali tuto honičku. Ale přiznám se, že mě není do zpěvu. Nevím kolik sedělo v autě chuligánů, ale jejich úmysl byl jasný. Čekám zde ještě asi 20 min a když se zdá, že je vzduch čistý, tak pokračuji dál. To je však již 10 hodin a v dáli vidím jet první tramvaj. Nastoupím do ní a přesunu se k nábřeží, kde již stánkaři rozbalují svojí nabídku s občerstvením a zde se budu již cítit bezpečně.

Celkem jsem zůstal v Riu 5 dnů a to je tak akorát na prohlídku a poznání. Je skutečně krásné, samozřejmě pokud se někdo pohybuje pouze v centru. Pokud se někdo odváží trochu dál, tak pozná klasický život chudých Brazilců a těch je zde samozřejmě většina. Rio

má 8 milionů obyvatel a pouze menšina žije nad hranicí průměrného platu.

Brazílie je ohromná, je to pátá největší země světa. Takže cestovat zde můžete několik týdnů či měsíců. Také se mě líbí přístup brazilské vlády na vízovou povinnost. Brazílie má jednoduchý systém jak ty na mě, tak já na tebe. Takže země, která od Brazilců požaduje vstupní víza, tak požaduje Brazílie víza i od jejich občanů. V praxi to znamená, že Brazilci mohou cestovat do většiny zemí volně bez víz, ale třeba do USA musí mít víza. Proto také Američané potřebují víza do Brazílie. Takže kupodivu Amíků zde moc není, protože vyřizovat víza je vždy trochu „vopruz“.

Já tedy přemýšlím co dál a mám trochu problém s časem. Zase se zde nemohu tolik zdržovat, protože musím do konce roku vyplout se Sněhurkou z Venezuely. To je ve všech státech stejné a je určitý časový limit, jak dlouho se tam může stát s lodí. Při překročení tohoto limitu, pak vládní úřady požadují zaplacení daně DPH. Takže se musím již začít pomalu vracet na sever. Když jsem byl na Amazonce, tak mě mrzelo, že jsem nedoplul až do Manaus, města v srdci džungle a Amazonie. Takže se budu přes Manaus vracet do Venezuely nyní. Koupím si letenku, vnitrostátní lety nejsou drahé a po šesti hodinách přistávám opět v Amazonii. Manaus je miliónové město a leží na břehu Amazonky a kolem dokola je neproniknutelná džungle. Jediná silnice vede na sever a druhá přes řeku na jih, ale ta je sjízdná pouze občas v suchém období. Všechno se sem tedy dopravuje po řece lodí nebo letecky. Manaus bylo v 19. století jedno z nejbohatších měst. V té době zde vládli kaučukoví baroni, kteří těžili kaučuk ze zdejší džungle a vyváželi do celého světa. Z doby jejich vlády zde zůstala nádherná stavba opery. Tu si zde postavili jako centrum kultury města. Později se však objevila ropa a ta dostala přednost před dražším kaučukem a baroni zbankrotovali.

Dnes se odsud z amazonské džungle bohužel vyváží ve velkém dřevo a také mnoho nerostů. Jinak je Manaus opravdu velmi zajímavé město. Veškerý obchodní život se točí kolem řeky. Ve zdejších přístavu se neustále nakládají a vykládají lodě či nastupují pasažéři. Lodě plují proti proudu směrem ke kolumbijské hranici a nebo po proudu směrem k Atlantiku. Moje první myšlenka byla pokračovat odsud do Kolumbie právě lodí proti proudu. Taková loď pluje 8-10 dnů, podle síly protiproudu. Jenže to není žádný výletní parník. Do podpalubí se naloží náklad a na palubě jsou cestující. Ti leží v hamakách a stravuje se společně v lodní kuchyni. Když jsem zde v přístavu vše pozoroval a poté i mluvil s místními námořníky, tak jsem to vzdal. Jsem sám, to znamená neustále si hlídat věci, když budu spát, tak bude krosna ležet někde pode mnou bez dozoru. Jídlo z lodní kuchyně určitě nebude žádná sláva. Ne že bych se tomu bránil, ale určitě bude hrozit nějaký střevní problém. To potom ležet s křečemi v břiše v hamace a trpět a počítat kolik dnů zbývá do konce by byl asi očištěc. Takže od této myšlenky upustím a věnuji se další prohlídce města. U přístavu je samozřejmě tržnice. Mnoho druhů říčních sladkovodních ryb a samozřejmě ovoce a zelenina. Nikde jsem neviděl tolik ananasů a banánů jako zde. Těch jsou zde doslova hory. A samozřejmě, že zde dělají llugo naturale, takže do sebe pouštím litry džusů z manga, banánů, ananasů, mandarinek, pomerančů, grepů....

Kousek pod Manaus směrem po proudu je taková říční zvláštnost. Voda Amazonky zde má klasickou šedivou barvu, ale právě zde se přilévá řeka Rio Negro /Černá řeka/. Ta má opravdu velmi tmavou barvu, což je způsobeno rašelinou, kterou sebou přináší z džungle. V tomto soutoku je velice dobře vidět spojení obou barev řeky, kdy jednu polovinu tvoří voda šedá a druhou černá. Tyto 2 barvy vody plují delší dobu samostatně, než se později

vzájemně promíchají. Na tuto atrakci se samozřejmě jezdí výlety z Manaus lodí. Je to zajímavé vidět a po obeplutí soutoku se vracíme proti proudu a přistáváme na protějším břehu řeky. Zde u malé pláže stojí několik dřevěných chýší a jedna velká. Zde nás vítají amazonští indiáni oblečení pouze do bederních roušek a to včetně dívek a žen. Ve vlasech mají ozdoby z peří a tváře zdobí malování z přírodních barev. Nejdříve si prohlédneme malé chýše, kde spí nemluvně. Je zde ohniště, několik hliněných misek a hamaky. V rohu pak naskládané zásoby jídla, mouka, ovoce. Potom začne ve velké chýši program s ukázkou indiánských písní a tanců. Je to krása, nádhera, každý tanec představuje něco. Lov jaguára, namlouvání dívky apod. Potom se můžeme s indiány vyfotit a vracíme se zpět do Manaus. Samozřejmě, že to vše je divadlo pro turisty. I když tito indiáni zde opravdu většinu času žijí ve svých chýších. Ale jídlo si již kupují za právě vydělané peníze a ozdoby si berou pouze pro svoje představení. Amazonie je obrovská, její rozloha je 7 milionů km² a hledat zde opravdu původní indiány žijící dosud odděleně od civilizace je expedice na několik týdnů. Samozřejmě, že zde žijí a některé kmeny jsou i velmi nepřátelské, ale to je vše dost daleko v nedostupné džungli. Zdejší indiánské vesnice kolem frekventovaných řek jsou již takovým mixem s civilizací. Přesto je to pro většinu z nás nepředstavitelný svět.

Pár dnů se zdržím v Manaus a prohlédnu si vše zajímavé. Samozřejmě operu, ZOO, strávím několik večerů v otevřených barech plných samby. Krásné a zajímavé město, ale je čas se vrátit. Odsud z Manaus je přímá linka Avior, což je venezuelská společnost, přímo do Barcelony, tedy do mého přístavu. Cena velmi levná, obzvlášť, když si koupím pouze jednosměrnou letenku. Brzy ráno jsem již na letišti a čekám na odbavení, když opět nastává problém. „Proč máte pouze jednosměrnou letenku? Jste rezidentem ve Venezuele?“ ptá se mladík u přepážky. „Já mám ve Venezuele svojí jachtu, zde jsou všechny doklady,“ vytahuji z krosny kopie všech dokumentů z Venezuely. Mladík hledí na něco co nikdy neviděl a jde se samozřejmě poradit s vedoucím. Ten to také studuje a potom někam telefonuje. „Tyto doklady jsou neplatné, platí pouze 3 měsíce a tvůj je již 5 měsíců starý,“ ukazuje mě vedoucí datum na dokumentech. To je pravda, to mě vůbec nenapadlo, že zde budou opět takoví „buzeranti“. Dokument z celnice ve Venezuele je vystaven na 3 měsíce a potom jej moje agentka automaticky pokaždé prodlouží. Jenže jak cestuji, tak mám u sebe pouze ten předposlední. Ještě štěstí, že jsem stihl Darsi doma a ona mě ihned poslala na email poslední aktuální doklad z celnice se správným razítkem. Jenže jim zde to vidět v emailu nestačí a musí to mít vytištěné a jejich tiskárna zrovna nefunguje. „Hele amigo, to již není můj problém, já ti to někam přešlu na tvůj email nebo třeba k prezidentovi do paláce a ty si s tím pak dělej co chceš. Já mám vše v pořádku a dej mě palubní lístek,“ nedám se. Nakonec tedy přešlu onen dokument a dostanu palubní vstupenku. To tedy byli opět štouralové!

Venezuela

Ihned po startu letadla je pod námi krásná zelená džungle a ta nás doprovází až na hranici s Venezuelou. Tady ji vystřídá zelená savana, ze které vystupují vysoké stolové hory. Je to krásný pohled a to ještě netuším, že se na tu nejznámější brzy vrátím. Po přistání na letišti v Barceloně čekám na svojí krosnu, jenže ta nikde není. Všichni cestující si již vyzvedli svoje zavazadla a zde se to pečlivě kontroluje. Každý musí předložit svůj kontrolní kupón a zaměstnanec kontroluje, zda souhlasí čísla čarového kódu. Běžně se zde totiž kradou kufry.

Jenže moje krosna nikde, takže jdu za nějakou dívkou: „Hola chica, můj batoh zde není. Letím z Manaus a asi nebylo vyloženo, třeba zůstalo v letadle,“ povídám jí. Tato linka totiž pokračuje až do Miami a proto v letadle cestuje mnoho dalších turistů, kteří pokračují do USA. To by byla katastrofa přijít o svoje věci. Pokaždé jsem velmi opatrný a z velké krosny si vyndávám malý fotografický batoh, který si беру sebou dovnitř letadla. No a nyní jsem to z lenosti samozřejmě neudělal. Neumím si představit přijít o veškerou techniku a hlavně o všechny záběry uložené na kartách. Úplně na mě jdou mrákoty, ale naštěstí asi po 20 minutách nějaký zaměstnanec veze na vozíku mojí zelenou krosnu. Samozřejmě, že byla v letadle a mohla pokračovat do Miami. Těžko bych se s ní asi již shledal.

Vše tedy dobře dopadlo, já jsem v pořádku v marině na Sněhurce. Ta je zde také v naprostém pořádku a celé 4 měsíce na mě zde čekala. Dám si pár dnů volno a pak jde Sněhurka z vody ven. Již 13 měsíců stojí zde ve Venezuele v marině a trup je pod vodou neskutečně zarostlý. Za 180 dolarů je vytažena jeřábem na břeh a v této ceně je očištění tlakovou vodou, obroušení a natření mnou dodanou barvou. Sice si připadám trochu divně, když zaměstnanci v marině lezou pod mojí lodí a já na ně dohlížím jako nějaký dráb, ale za tuto cenu mě ani nenapadne to dělat sám. Obzvláště, když bych musel zaplatit nějakou speciální taxu. Oni si tím chrání práci pro svoje lidi. Tak chlapcům alespoň přinesu občas pivo. Je však zde nové nařízení, že při vytažení lodě na břeh se v ní nesmí přespávat. Musím tedy na 3 dny do hotelu a vždy ráno se vracím dohlížet na práci.

Jeden den se vracím ze snídaně z oblíbené kokády, když na ulici potkám 2 Středoevropany. Ten mladší je bloňdák a já ho odhaduji na Rusa, ale ejhle Slováci otec Palo a syn Peter. Oba jsou v Jižní Americe již rok a půl, procestovali Ekvádor, trochu Kolumbii a nyní se usadili zde v Puerto la Cruz. Mají zde nedaleko pronajatý byt a chtějí zde být delší dobu. Peter již vládne poměrně slušně španělštinou a prohání zde místní děvčata. Pro ty je samozřejmě bloňdák s modrýma očima velmi žádoucí a on se toho nezdráhá využívat. Byl jsem u nich na návštěvě a oni zase u mě na lodi a je to příjemné zde mít kamarády.

Celou dobu mého cestování jsem byl ve spojení s Rosou. Ta byla doma v Kolumbii a jenom záviděla moje krásné fotografie. Letenky od Avioru jsou opravdu levné, tak koupím Rose letenku a ona sem přiletí za mnou. Nejdříve doděláme ještě pár věcí na lodi a pak již organizuji výlet na Orinoko. Než odjedu z Venezuely, tak chci ještě vidět tuto obrovskou řeku. Na internetu je několik nabídek pobytů v deltě Orinoka a já si vyberu samozřejmě tu nejlevnější. Nepotřebuji ubytování s bazénem a klimatizací. Majitelem tohoto kempu je Holanďan žijící ve městě Maturin. Tam se tedy vydáme autobusem, což je 5 hodin jízdy. Tady nás vyzvedne a džípem nás veze asi hodinu k deltě řeky. Zde již čeká Ramón, který ve vesnici nakupuje zásoby a potom vyrážíme s motorovou kánoí na řeku. Delta Orinoka je rozsáhlá oblast a na severu začíná u ostrova Trinidad a táhne se až k jižní hranici s Guyanou. Původně jsem kdysi plánoval sem i plout se Sněhurkou, ale potom se vše změnilo jinak a je pravdou, že dnes se sem již asi nikdo s jachtou neodváží. Ta bezpečnost se každým rokem zhoršuje, proto chci Orinoko vidět alespoň jako turista, když ne jako jachtař.

Všude kolem je zelená džungle, my plujeme kánoí po řece a já nevím co dříve fotit. Příroda dokáže neskutečné tvary a druhy. Občas potkáme malou ručně dlabanou kánoí s původními indiány, občas je na břehu postavená dřevěná chýše. Asi po hodině přistaneme v kempu. To je na břehu řeky na dřevěných pilířích vystavěné zázemí ze dřeva: otevřená kuchyně s jídelním stolem, mezi stromy několik hamak na relaxování a několik dřevěných chatrčí se střechem z palmového listí, která sahá až na zem. Je zde normální dvoupostel s

velkou moskytiérou a chatrč nemá stěny, takže koukáme přímo na řeku. Naprostá nádhera v souladu s přírodou. Po jídelním stole se prochází krásný barevný pták, na vedlejším stromě sedí 4 krásně barevní papoušci ara a po zemi běhá takový hubený pták velikosti bažanta. Je to prý slepička a je velmi žárlivá na ženy. Také jakmile uvidí Rosu, tak okamžitě na ní útočí a klove ji do nohou. Rosa ječí a běhá dokola a my ostatní z toho máme zábavu. Kuchařem je místní indián, který se naučil španělsky. Je to kmen Warao, který zde žije již 7000 let, prakticky beze změny. Žijí v malých chýších na břehu řeky a živí se rybolovem a džunglí. Mají vlastní jazyk, který je velmi jednoduchý, neznají kalendář, neznají svůj věk. Když se dvojice do sebe zakouká, tak si postaví někde chýši a žijí spolu. Mají děti, které samozřejmě do školy nechodí. Pokud mají přebytek nějakého ovoce z džungle nebo nachytají více ryb, tak se vypraví po řece do vesnice, kde to vymění za mouku, cukr, sůl nebo tričko. To je vše co potřebují k životu. Mají nedostatek calcia, protože neznají mléčné výrobky a většina indiánů ztrácí v dospělosti zuby. Jejich věk se těžko odhaduje, ale myslím, že 40-ti letý indián vypadá jako u nás stoletý stařec.

Během našeho pobytu děláme výlety po řece, chodíme džunglí, kde nám průvodce ukazuje čerstvou stopu jaguára, chytáme piraně i navštívíme tyto indiány v jejich chýších. Ty mají pouze podlahu ve výšce nad vodou, protože řeka mění svojí hladinu i o 2 metry při deštích. Pak je již jenom střecha z palmového listí a jinak nic. U kraje je ohniště a pár hliněných misek s trochou jídla, většinou spí v hamakách. Občas je někde pod chýší i domácí prase, které se vykrmuje z darů z džungle. Jednou jsme potkali indiána na kánoi a ten na ní měl zastřelené 3 aquti. To jsou takové veliké krysy nebo něco mezi krysou a králíkem. Jenže on je zastřelil puškou vyrobenou z trubky. Kousek dřeva slouží jako pažba a k ní je izolačkou přimotána půl-coulová trubka. Dovnitř strčí patronu a nějakým záhadným způsobem ji odpálí. Delta je zde obrovská a má snad tisíce drobných ramen. Mohlo by se zde cestovat mnoho týdnů, ale mě opravdu stačí 3 dny. Každý večer totiž začali nálety komárů. Já i Rosa jsme oblečení do dlouhých kalhot, mikiny s rukávem, na hlavě mám šátek, zbytek tedy obličej, ruce mám namazané repelentem. Jenže komáři jsou tak agresivní, že koušou i přes kalhoty. Rychle se tedy najíme a utíkáme do postele, kde je moskytiéra. To je jediné bezpečné místo. Nejlepší na tom je, že indiánský kuchař zde je v trenkách a tričku a nemá s komáry jediný problém. Prostě na něj nejdou, což nechápu, ale kdybych neviděl, nebudu to říkat. Takže po 3 večerech „utrpení“ se vracíme přes Maturin zpět do mariny Redonda.

Opět se setkáme s Peterem a Pavlem a jsme večer pozvaní k nim do bytu. Peter vymyslel, že se půjdeme všichni společně pobavit na diskotéku. Oni bydlí v bohaté čtvrti, kde je relativně bezpečno i večer a Peter si pozval jako společnost svůj poslední úlovek Marielu. Řekl bych tak střední průměr venezuelské krásy, ale má silikonová prsa a ty jí tedy dělají největší parádu. Večer vyrazíme tedy ven do blízké restaurace, kde se hraje diskotéka. Moc lidí zde není, ale trochu se pobavíme. Jenže Peter zde uviděl hezkou servírku a náramně se jí věnoval. „Hele Miro, čo myslíš? Mě sa páči viac ta servírka,“ ptá se mě Peter jako odborníka. „No to mě taky, ale máš tady Marielu ne,“ ptám se. „Ta už ma moc nebaví, ani neviem proč som ju pozýval, pošlem ju domov,“ odpoví Peter. Zhodnotili jsme, že se podíváme ještě o kousek vedle do jiného podniku. Jenže Peter cestou řekl Mariel, aby jela domů, že již s námi nepůjde. V tom okamžiku se Mariel zkrátela na chodník a ležela jako mrtvá. Koukáme na sebe jako blázni a nevíme co máme dělat. Otec Pavol znervózněl první a vyčítá Peterovi co způsobil. Peter se sklání nad Marielou a drží jí hlavu. Nikdo nejsme

doktor a nevíme co dělat. Kleknu si vedle a zkontroluji puls, ale zdá se, že je normální. Mariel trochu pootevře oči a Peter jí chce odvézt do nemocnice. „NO, no hospital,“ zasípe Mariel a pomalu ji zvedáme na nohy. Oba ji podpíráme a jdeme pomalu domů. „Hele Peter, si tak myslím, že je to nějaká héééerečka,“ povídám. „Hej také si myslím,“ odpoví Peter, ale přeci ji nechceme nechat tady ležet na ulici. Společně jsme ji dovedli do apartmentu a uložili na gauč. Ona chtěla do ložnice, protože si myslela, že tam ještě Petera okouzlí. Jenže Peter tam poslal spát mě s Rosou a on zůstal na gauči a Pavol spal na zemi. Ráno po probuzení jí poslal domů a řekl, že zavolá, což samozřejmě neudělal. Tak to byla malá etida od venezuelské héééerečky.

Ještě si uděláme společnou snídani a Peter vypráví: „To jsme zde byli asi teprve druhý týden. Otec byl nakupovat na tržnici a já jsem byl tady sám. Někdo bouchá na dveře, tak jdu otevřít a tam stojí 2 chlapi civilu.“ „Hola Amigo, kontrola antidrogas!“ „Strčili mě před nos nějaké průkazy a cpali se dovnitř. Jeden byl se mnou zde v hale a vše prohrabával. Druhý šel do pokoje. Po 10 minutách odešli, že je vše v pořádku. Byl jsem rád, že jsou pryč, když mě docvaklo, že máme v pokoji ve skříni schované dolary. Okamžitě jsem tam šel a samozřejmě všechno bylo pryč,“ končí Peter vyprávění. Nechce se přiznat kolik tam bylo, ale později jsem vycítil že přes 10000 USD.

Já začnu povídat o Roraimě. To je ona známá stolová hora u hranic s Brazílií. Slyšel jsem o ní jako o přírodním zázraku a rád bych se tam podíval. „Ty kokot, to půjdeme s tebou, taky sem o tom rozmýšlel, ale pre otca je to moc náročné a samotnému se mi nechce,“ povídá Peter. My se s Rosou vrátíme do mariny a já zahájím akci Roraima. Na internetu hledám všechny informace: Je to pěší trek na 6 dnů a organizují to nějaké agentury. Cena je 280 dolarů za osobu, což se mě na Venezuelu zdá dost. Dáme si s Peterem další konzultační schůzku a výsledek je jednoznačný. Peter má spacák a nějaký starý stan, kam se vejdem všichni tři. Já mám na lodi 2 spacáky, vybavení na trek mám, tak v tom nevidím problém. Pouze Rosa nemá pohorky, ale ty se zde prodávají. Takže vyrazíme na nákup do centra. V obchodě s obuví mají několik druhů pohorek, sice samé no name, ale vypadají dobře. Vyberu ty nejlepší s označením water proof za 50 dolarů. Rosa si je hned musí about a chodit v nich, aby si je rozšlápla. Druhý den se balím do krosny a to je problém. Na dno dám igelitku plnou peněz, což mě zabere takových 25 cm na výšku a váha je také značná. Potom spacáky, větrovky, pláštěnky, ponožky a tričko na výměnu, zbytek bude na jídlo. To bude zásadní problém co všechno sebou nést. Pod podlahou v kuchyni najdu 2 konzervy fazolí, z tržnice máme šišku suchého salámu a šišku tvrdého sýra. V obchodě u Arabů jsem koupil pytel ořechů a rozinek. Peter si přibalil ještě několik sáčků aveny, což je zdejší ovesná kaše a prý je to výborná snídaně, kdy se to rozdělá ve vodě.

V poledne se scházíme na rohu, Peter má takový nějaký vak s provazem. Rosa nese batoh s filmovou technikou, kde má ještě něco přibaleno a já krosnu pod kterou sotva hekám: „Ahoj Peter, ty vole já s tím sotva jdu,“ hekám na pozdrav. Skutečně vím, že když se balím do letadla, tak mám limit 23 kg a to tak může být v této váze. Nechápu jak bych s tím měl vylézt na Roraimu. „Tak to je super, Miro ty to dáš,“ odpoví Peter. No uvidíme a klasickou cestou taxi se dostaneme na terminál. Nejdříve musíme busem 5 hodin do Ciudad Bolívar. Zde dokoupíme 3 balení toustového chleba, který našlapu do krosny a přesedneme na druhý a jedeme celou noc až k hranicím s Brazílií. Zde po nekonečné a probdělé noci vystupujeme ve vesnici San Francisco. Nevíme co a jak a kudy, takže jdeme zjišťovat vše potřebné. Na okraji silnice se právě balí velká skupina 20 trekařů z Caracasu. Ti však mají

vše zajištěné od agentury za těch 280 dolarů. Každý z nich si tedy nese pouze vlastní věci, tedy oblečení. Součástí výpravy je průvodce, nosiči a kuchaři. Začínáme se tedy vyptávat a musíme si sehnat dopravu džípem do horské vesnice, kde je vstup do parku a začátek stezky. Potom nemáme karimatky, což je prý problém, takže ty si zde půjčíme a rovněž jsme se shodli, že si zaplatíme i jednoho nosiče. Tím je Julio a za cenu 60 dolarů jsem rád, protože mu odložíme všechny těžké věci, ale bere pouze do 15 kg. To však absolutně stačí, protože pak i já mám tak kolem 15 kg v krosně. Čekáme tedy na džíp a ještě si dáme v bufetu snídani. Cesta džípem je opravdu divoká a normální auto by zde neprojelo. S řidičem se musíme domluvit, že přesně šestý den pro nás přijede, když budeme rychlejší nebo i pomalejší, tak máme smůlu. Nahoře ve vesnici není signál a není možnost mu zavolat. Zde tedy vystoupíme, poskládáme si svoje věci, zaplatíme vstup do parku, což je malý poplatek pro zdejší vesnici a vyrážíme. Je to taková nízká vrchovina a jdeme dolů a nahoru, chvíli po rovině kolem potůčku. Vše je krásně zelené a je teplo. Řekl bych naprostá pohoda. Vodu na pití si nabíráme v řece a zvesela si vykračujeme. Dnešním cílem je základní tábor, kde je jedno stavení. Sem dorazíme kole 16:00 a máme za sebou asi 12 km. Na obzoru se tlačí černé mraky a nevěstí nic dobrého. Julio nám radí si zde postavit stan. „Hele Julio, tamhle za řekou je nějaký dřevěný přístřešek, což postavit stan tam?“ ptám se našeho nosiče. „Jo to by také šlo,“ odpoví a nechápu proč nám to sám neporadí, vždyť to zde musí přeci znát. Bereme bágly a jdeme k řece, musíme se totiž nejdříve přebrodit na druhou stranu. Jenže to již začíná pršet a tak všichni rychle utíkáme pod přístřešek. Jenže slovo pršet není zcela dobře vystihující. Z nebe padají doslova provazy deště. Naštěstí jsme to měli tak akorát a rychle si stavíme stan. Peter nemůže najít vrchní větrací cípek, takže by nám tam pořádně přšelo. Svoje věci si rozvěsíme po trámech a jsme naprosto v pohodě. Julio zde čeká až přestane pršet a pak se chce vrátit zpět přes řeku, protože si tam nechal svoje věci a on bude spát v tom stavení, které slouží pro průvodce.

Jsme tedy v pohodě a v suchu a je čas na jídlo. Každému odkrojím plátek salámu a sýra a plátek chleba a vše zapijíme vodou z řeky. Poprvé to všichni zbaštíme a je nám dobře pouze Rosa moc nejí sýr a protestuje, tak jí vyměním svůj příděl salámu za její sýr. Když si tak sám pro sebe rozpočítávám příděly na 6 dnů, tak si říkám, že to asi bude o fous a opravdu musíme s jídlem šetřit. Jenže výdej energie bude veliký a musíme ji doplňovat. No ještě se nestalo, aby to nějak nedopadlo.

Mezi tím dochází ona výprava z Caracasu a mnozí z nich se chtějí také sem schovat pod stříšku. Je tady ještě místo tak na max 2 stany. Jenže všichni docházející jsou naprosto vyčerpaní a promočení. Poslední hodinu jdou v tomto lijáku a to dá zabrat. Sice jim nosiči přinesou a postaví zde stany, ale nemají se kde usušit a to je nejhorší. Všichni zde postávají pod stříškou a klepou se zimou. S přicházející tmou přestalo pršet, ale je problém, že v řece tolik vystoupala hladina, že se nedá projít zpět na druhou stranu. Chudák Julio tedy musí zůstat zde a nemá nic na sebe ani kde spát. Je to ale jeho blbost, přeci zde není poprvé a musí vědět, že řeka bude mít při dešti mnohokrát silnější průtok. Já mu dám mojí větrovku, Peter kalhoty a on se pak schoulí k našemu stanu. My 3 jsme zde namačkaní jako sardinky. Já mám pod hlavou batoh s kamerou, což je samozřejmě velmi „pohodlné“. V nohách máme krosny a tak se různě kroutíme a hledáme dobrou polohu. Já jsem našel v lodní lékárně ještě několik málo prášků na spaní tak si jeden šlehnu a Rosa mě také jeden sebere. Za chvíli spíme a udělali jsme dobře, protože si musíme odpočinout.

Ráno mě budí takový divný hlahol. Začíná svítat, tak vylezu ze spacáku a jdu ven. Také

sousední výprava je již na nohou a hlavně vidím, jak odvádějí jednu dívku zpět na druhý břeh řeky. Ona spala jenom na karimatce volně v trávě a když se nyní po ránu otáčela, tak ji uštkl chřestýš. Ten se k ní přitulil do tepla na noc a spal s ní. Naštěstí sem večer přijel i jeden průvodce s motorkou, takže ji naložili a odvezli do nemocnice. Jenže to samozřejmě trvalo dosti dlouho než dostala antisérum a když jsme se po týdnu vraceli zpět, tak byla ještě v nemocnici. Takže pro nás je to varování, vždy zapínat stan a kontrolovat všechny věci a boty, já jsem jednou našel ráno v botě škorpiona.

Rychle tedy vstáváme a Peter dělá snídani. Do misky nabere vodu v řece a zahustí avenou a přisype rozinky a ořechy. „Ty Peter, to je výborné, sice by to bylo lepší teplé nebo to prolít teplým kapucinem, ale to půjde, to dáme,“ chválím Petra. „Však čo som ti povedal,“ odpovídá. Je pravda, že Rosa zase tolik nadšená není, ale trochu snědla. Rychle se sbalíme a vydáme na další cestu. A to je právě naše výhoda, protože druhá skupina je moc veliká. Kuchaři musí navařit snídani pro 20 lidí, potom nosiči vše sbalí a vlastně kolem deváté hodiny všichni vyrážejí a to my jsme již tři hodiny na cestě. Pochopil jsem totiž, že zde odpoledne většinou prší a proto chci být co nejrychleji v dalším kempu, postavit stan a být v suchu. Dnes nás čeká již patřičné stoupání do kopce. Již od prvních paprsků máme v dáli vrchol Roraimy. Ta se královsky tyčí do výše a paprsky slunce ji ozařují všemi barvami. Máme před sebou další řeku a ta je také po včerejším dešti docela divoká. Peter ji přeběhne v botách, ale já to nemám rád. Mám zásadu mít nohy stále v suchu. Rosa se také zula a přeběhla jako lasička, jenže já mám těžkou krosnu a raději jsem si vzal i batoh s kamerou. A to je právě problém, mám strach abych neuklouzl po slizkých kamenech a vše neutopil. Několikrát se vracím z půlky zpět, kde voda stoupá až k pasu. Na protějším břehu je několik chýší a bydlí zde pár indiánů. Jeden právě jde po břehu a tam je i uvázaná kanoe. Volám na něj jestli mě převezme krosnu na druhou stranu a on kývá že ano. Odváže ji a po chvíli je u mě, kde mu ji zatížím na přídi a on se vydá na druhý břeh. Já pak na lehkou také bez problémů přejdu a jsem rád. Zaplatím indiánovi několik tisíc Bolivarů a jsem rád, že se mě opět malinko odlehčila tato zátěž. Všichni se ještě v řece vykoupeme a pokračujeme dál. To již stoupáme do velmi prudkého kopce, když cítím takové lehké napětí v břiše. Doufám, že to nebude žádný problém a doufám, že to není z té říční vody. To by mě tak chybělo dostat zde nějaký průjem. Jen tak lehce si odfouknu spodní částí těla. „Ou mierda, Miro que es?“ šklebí se za mnou Rosa. „Ty kokot Miro, čo to bolo. Čo si jedol, ty smrdíš jako stará ľava,“ hromuje na konci Peter. „Čo bych jedol, to čo si navaril,“ odpovídám Peterovi. Jenže oba mě předběhli a musím jít poslední. Jenže po chvíli ucítím podobný pach zepředu: „Ty kokot Peter, čo si jedol? Smrdíš jako stará ľava,“ volám na Petra. „Jebem ti Boha, to je určité z té aveny,“ volá Peter. Rosa už je raději vepředu první a ani nepřekládám její komentář. Pokračujeme vesele dál, občas zastavíme na focení a neustále se kocháme tou nádherou. Mezi tím nás dohnal Julio a svým rychlým tempem pokračuje nahoru. My s Peterem si občas uprdneme a jsme rádi, že za námi nikdo nejde. To je opravdu tak neskutečný zápach, že jsem to snad ještě nezažil. Brzy odpoledne jsme opět v dalším kempu a ten je již těsně před samotnou horou. Najdeme si vyvýšený plácek, aby nám netekla voda pod stan. Já se s radostí zuji a vezmu si nové místní žabky. Rosa se také přezuje a s hrůzou vidím, jak se její kvalitní boty začínají rozpadat. Žralok na obou špičkách mluví za své, tak snad to ještě pár dnů vydrží. Nedaleko tábořiště teče řeka, takže si doplníme zásoby vody a také se vykoupeme, což je velmi osvěžující. K jídlu je opět přiděl salám, sýr, chleba a Rosa vrčí, že má hlad, tak si dáme ještě hrst rozinek. Po chvíli se opět zatahuje a opět prší. Jsme

namačkaní ve stanu, ale v suchu. Jenom opět slyšíme kroky nově příchozích, jak všichni promočení a zmrzlí nadávají a jsou se silami na hranici možností. Nosiči jim postaví stany, kam se schovají, ale je to stále stejné, nemají se kde usušit. Ale když pak po dešti kuchaři začnou vařit a všude kolem se line vůně jídla, tak raději jdeme na druhou stranu, aby nás to nelákalo. Večer se opět namáčkne do stanu a já si v klidu si uprdnu. „Oáááá,“ ječí Rosa, „Ty kokot Miro to budeš takto smrdět celú noc?“ ptá se Peter. „To nevím, doufám, že brzy usnu. Možná by bylo dobré ten stan ještě zatížit u stran kameny, abychom se v noci nevznášeli jako balon,“ dodávám. Naštěstí prášek zabral a já jsem usnul.

Probudíme se před svítáním a lezeme ze stanu. Tam venku je tak čerstvý vzduch, že když se nakloním zpět dovnitř, tak bych omdlel. To je opravdu neskutečný zápach, takže větráme a Peter dělá naší oblíbenou snídani – avenú. Rosa to odmítá, tak dostane plátek salámu a my s Petrem si pochutnáváme na ovesné kaši. Opět se rychle sbalíme a vydáváme se na pochod kolem ostatních stanů, kde již voní smažená vejíčka. „Peter pořádně se nadýchej a budeme to mít místo oběda,“ volám na Petra. Nejdříve musíme přebrodit další řeku a za ní nastává asi nejtěžší místo. Je zde velmi strmý pískovcový svah a do něj jsou vytesány takové stupačky. Často se musíme držet rukama okolních kořenů stromů nebo dokonce lézt po čtyřech. Tady jít v dešti musí být skutečně dost nebezpečné. Asi po kilometru této stupačky opět přejdeme do husté džungle, která obrůstá celou horu. Zde již také potkáváme 6 starších turistů z Německa a několik Brazilců, kteří se již vracejí dolů. Když skončí džungle, tak stojíme na otevřené skále a před námi je vysoký vodopád. Jenže stezka vede přímo pod vodopádem. „Hele Peter, já si myslím, že nejlepší bude jít těsně u skály, tam je nejméně vody,“ ukazují před sebe. „No já si myslím, že to bude jedno,“ mávne Peter rukou a vydá se přímo do padající vody. Já jsem mu půjčil svojí lodní pláštěnku, jenže když ji na zkoušku ještě dole rozbilil, tak se celá věkem rozpadla, takže skončila v kontejneru. Já si беру svojí větrovku a zabalím si krosnu ochranným obalem. Rosa má pláštěnku a ta jí přikryje celou i s batohem s technikou. Jdeme tedy opatrně podél skály a než projdeme celý vodopád, tak jsme také promočení, ale jenom od pasu dolů. Pak již nastává poslední fáze výstupu a to jsou holé skály vzhůru. Peter je podle čichu někde vpředu a my s Rosou se opět zastavujeme a fotíme. Od rána byla mlha, ale zde ve výšce již začíná svítit sluníčko. Odpoledne kolem třetí hodiny jsme konečně nahoře a máme před sebou něco neuvěřitelného. Je to plochá skalní rovina, ale vlivem vody je neuvěřitelně zvláště vytvarovaná. Jsou zde tisíce proláclin a jakýchsi ostrůvků a všude je mnoho endemických rostlin. Slunce to vše ještě dokresluje svými paprsky. Jsme zde první a musíme čekat na Julia, protože nevíme kam jít dál. Musíme proto využít tepla a usušit se. Všechno vybalíme a rozložíme na skálu. Usušíme si spacáky, ponožky, boty, kalhoty, no prostě všechno a to bylo opět velmi důležité. Po hodině dochází Julio, takže se sbalíme a jdeme asi kilometr pod skalní římsu. Tady si rozložíme stan a tentokrát budeme dobře chráněni před deštěm. K jídlu je klasika salám, sýr, chleba, rozinky. Zbytek dne se pak procházíme kolem a potkáváme další příchozí. Jenže slunce je opět v mracích, takže oni již nemají šanci se usušit. Jejich průvodce je odvede do nějaké jeskyně, kde mají svůj tábor.

Roraima je vysoká 2700 metrů, takže zde v noci je i poměrně chladno. Zde nahoře leží i trojmezí mezi Venezuelou, Brazílií a Guyanou, ovšem schůdná je pouze z Venezuelské strany. Tyto stolové hory se původním indiánským jazykem jmenují Tepui. Je jich zde mnoho. Je to rozlehlá oblast Grande Savana. Z jedné podobné hory teče i nejvyšší vodopád světa – Andělský, kde jsem byl již v roce 2015. Po setmění sedíme u stanu a po částečném

vyprdění jdeme spát. Bohužel mám poslední 2 prášky na spaní, takže to bude asi poslední noc kdy se rozumně vyspíme. Ráno máme s Petrem opět naší lahůdku avenú a Rosa jenom nad námi krouží hlavou. Sní si svůj příděl salámu a čekáme na sluníčko a na focení. Zde je úžasné, že slunce při své pouti oblohou vytváří neustále jiné stíny a barvy. Jenže po chvíli se schová do mraků a přichází mlha. Julio je nějaký nemocný, prý ho bolí kotník a má i teplotu. Večer jsem mu dal brufen ze svojí lékárničky a nyní mu dám druhý. Julio zůstane zde na svojí karimatce a my se jdeme rozhlédnout po okolí. Tady potkáme druhou skupinu, takže se k nim připojíme, protože jejich průvodce to zde samozřejmě zná. Nejdříve se zastavíme u jezírek se jménem Jacuzi. V nich je křišťálově průzračná voda a lze se tady koupat. Jenže všichni jsou vybavení a mají plavky. Já i Peter chodíme bez trenek, takže máme trochu problém. Najednou se však Peter objeví svlečený ve slipech: „Miro tamhle ležely volaké slipy, tak so si je požičal,“ povídá a leze do vody. Jenže najednou se ozve jeden z výpravy: „Hola amigo, ty jsi mě vzal slipy,“ ukazuje na Petera. „Nevzal, jenom požičal, vrátím ti je,“ odpovídá Peter. „Hele už je nechci, nech si je,“ odpoví se smíchem. Peter se tedy vykoupe a pak si je půjčím ještě já. I když já nemám problém a klidně bych se tady přede všemi koupal nahý. Rosa ta se již čvachtá v kalhotkách a také nemá problém. Po této příjemné koupeli pokračujeme dál. Všude kolem neuvěřitelné tvary skal a mnoho krásných rostlin. Jenže začíná pršet a všichni mokneme. Jedna dívka je již z toho mokra na konci sil a doslova kolabuje. Kamarádka ji tedy odvede do jeskyně, kde ji uloží do stanu. Ostatní si užíváme Roraimu, ale vždy jenom krátce, když se přeženou mraky a něco vidíme. Celý den se zde touláme a průvodce nás vodí na nejkrásnější místa. Po návratu k tábořišti je opět čas na jídlo. Mám ještě v krosně 2 konzervy fazolí a to by byla dobrotu je ohřát. Jenže dřevo zde žádné není a pár klacíků, které jsme našli nehoří, jsou úplně mokré. Peter trhá nějakou gumu z jeho starého vaku a tou se snaží rozhořet klacíky. Nakonec ho vystřídá Rosa a asi hodinu si hraje s ohněm, když se jí podaří fazole malinko asi o 5 stupňů ohřát. Je to ale fantastické, všichni si mlaskáme nad tou dobrotou a dali jsme i pár lžic Juliovi. Ten asi neví vůbec nic, dělá nosiče a nic svého si nenes. On se vždy najedl u druhé skupiny od kuchařů, pak se zabalí do igelitu a spí.

Další den opět se svítáním se zahustíme avenú a vyrazíme na cestu dolů. Tam to jde samozřejmě rychleji a do večera dorazíme až do základního tábora. Zde dojdeme poslední zbytky jídla a že toho opravdu moc nebylo a ráno dojdeme posledních 12 km do horské vesnice. Posledních pár kilometrů již bylo opravdu kritických. Rosa jde z kopce dolů pozadu, jak jí bolí stehna. I já je dost cítím a těším se na konec a hlavně všichni sníme o jídle. Již si s Peterem děláme legraci typu: „Hele Peter a máš rád škvarky teplé nebo studené? To já zásadně studené,“ švejkujeme. V poledne jsme již ve vesnici a všichni padáme vysílením na zem. Peter se dal do řeči s jednou ženou u domku a ta nám uvařila polévku, to byla taková dobrotu! Potom přijel přesně podle plánu náš džíp a my šťastně nasedáme na korbu. Jsme opět v San Francisku, zde vyplatím Julia a dám mu dobré spropitné a počkáme na autobus. Jenže musíme nejdříve ještě 30 km na hranice s Brazílií do města Santa Elena a zde počkat na autobus. Jakmile vystoupíme na terminálu, tak všichni pádíme do restaurace: „Hola chica, 3x pořádnou porci jídla,“ volám přes pult. Dostaneme hovězí s rýží, platanos a zeleninou. Všichni si mlaskáme a je nám super. Po šesti dnech máme první pořádné a teplé jídlo, co víc můžeme chtít.

Peter zde chce ještě zůstat a trochu se rozhlédnout. My si koupíme lístky a večer odjíždíme směrem na sever. Santa Elena je vlastně hraniční přechod do Brazílie a většina

obyvatel se zde živí obchodem. Ve Venezuele je levný benzín, kdy vyjde litr asi na 0,05 Kč. Všichni mají tedy u aut přídatné nádrže a zde natankují benzín, protože se nesmí brát do kanystrů. Přejedou s autem přes hranici, kde benzín přečerpají a prodají. Zpět nakoupí vše co je v kurzu a ve Venezuele chybí, tedy mouka, olej, cukr apod. To se potom vše prodává na tržnicích. Takže není úplnou pravdou, že ve Venezuele není co koupit. Na tržnici se koupí skoro vše k jídlu. Problém je s dotovanými potravinami na příděl. Ty nejsou a na ty se stojí obrovské fronty.

Takže já s Rosou sedíme v autobusu a čekáme na odjezd. Jenže ještě přijde vojenská kontrola a kontrolují doklady. Všichni musí předložit jejich občanky a my tedy pasy. Voják musí zkontrolovat ono důležité vstupní razítko do země. Jenže já jich tam mám tolik, že se v tom nevyzná a takže mě vyvede z autobusu. Sedím u jeho náčelníka a i on se probírá mým pasem a kontroluje všechny razítka. Nakonec mu musím to poslední razítko o vstupu do země najít sám, vše si někam zapíše a mohu se vrátit do autobusu a odjíždíme. Cesta je opět dlouhá, ale jsme tak unavení, že dokonce i já na několik hodin v autobusu zaberu. Ráno v 7 hodin jsme v Ciudad Bolivar a máme to akorát na rychlou snídani a hned odjíždíme dalším spojem do Puerto la Cruz, což bude trvat 5 hodin.

Na Sněhurce je vše v pořádku, takže se vybalíme, vypereme a dáme si jeden den naprostý relax. Ležíme u bazénu a popíjíme kokádu, ale hlavy máme plné Roraimy. Bylo to opravdu náročné, ale něco tak krásného jsem asi ještě neviděl. Jednoznačně to byl nejkrásnější trek mého života. Také se stala zajímavá věc, měl jsem sebou svůj bateriový elektrický holící strojek. Celou dobu jsem se s ním holil, ale při vybalování zde na lodi ho prostě nemám. Vůbec to nechápu, než že mě ho musel někdo vytáhnout z krosny možná v autobuse nebo na nádraží. Problém je ten, že já se absolutně neumím holit žiletkou, či těmi strojký. Prostě jakmile ho přiložím k tváři, tak neumím udělat ten správný pohyb a oholit se. Asi to někomu připadá divné, ale prostě je to tak. Celý život se holým elektrickým strojkem a i kdysi na vojně jsem nesměl první měsíc v přijímači používat elektrický, tak mě museli kamarádi holit. Takže se nedá nic dělat a musím si koupit nový strojek. Vyrazíme tedy do centra a obcházíme obchody. Jenže všude mě nabízejí pouze ty strojký na zastřihování vousů a nechápou proč chci jiný. Asi v 15. obchodu konečně objevím nějaký bazmek z Číny, který by snad mohl holit. Cena je směšná 15 dolarů a tomu asi bude odpovídat kvalita. „Hele amigo, jaká je garance na ten strojek?“ ptám se prodavače. „3 dny“ v klidu odpovídá. Pomalu jdu do kolen, ale samozřejmě jsem ve Venezuele, takže co bych chtěl. Zrovna začíná víkend, v neděli je zavřeno, tak to mám do pondělí akorát. No musím ho koupit, ale holení připomíná spíše sekání trávy kosou, ale po dostatečně dlouhé době u zrcadla, vždy vylezu z koupelny červený jako po souboji s krakaticí.

Také jsme se zastavili v obchodě s obuví, protože Rose se pohorky doslova rozpadly. Poslední 2 dny při návratu již měla žraloky do poloviny podrážek a různě jsem jí to opravoval provázky, aby alespoň došla. To už nemluvím o tom, že pořád chodila v mokru. „Ahoj amigo, pamatuješ si mě, jak jsem zde kupoval boty?“ přátelsky se ptám prodavače, protože samozřejmě nemám žádnou účtenku. „Ahoj amigo, jasně, že pamatuji, chceš ještě další?“ ptá se prodavač. „Další rozhodně nechci, ale chci tyto vyměnit,“ vytahuji z batohu pohorky. Prodavač na ně hledí a bedlivě si je prohlíží. „Měla jsem je týden na Roraimě a takhle se rozpadly,“ poctivě dodává Rosa. „No jo co chceš, když s ním chodíš na Roraimu?“ odpovídá prodavač. „Hele to myslíš vážně? Podle tebe jsou to boty na pláž nebo co?“ začínám zvyšovat hlas. To se již připojí druhý prodavač a pořád se radí. „Hele u nás v Evropě

je záruka na vše 2 roky, takže buď mě dáš jiné boty nebo mi vrať peníze!“ trochu přitvrdí. Prodavači se chvíli radí a potom někam telefonují. „Přijď za 2 dny a my ti je opravíme,“ povídá potom. Za 2 dny si je tedy vyzvedneme a jsou opravdu poctivě ručně prošité, takže by měla podrážka snad držet. Jenže později se zase rozpadly v části nad podrážkou a skončili v kontejneru. S botami s Venezuely mám vlastně i další vzpomínku. Při mé první návštěvě jsem si zde koupil krásné tenisky. Dlouho jsem je vozil v lodi, až asi po 2 letech jsem se poprvé vytáhl na výstup na Malý Piton na Svaté Lucii. Asi po 20 minutách chůze se mě také začal otvírat žralok. V polovině výstupu mě již odpadly podrážky obou bot. Naštěstí byly půlené, takže polovina pod patou držela, ale špičky se odlepily. Měl jsem tam jenom takové plátno a nad ním ponožku. Abych mohl pokračovat, tak jsem si od šortek vytáhl šněrovadlo v pase. Kamenem přesekl na poloviny a na každou botu jsem si přivázal odpadlou podrážku. Samozřejmě každou chvíli jsem musel zastavovat a porovnávat si to. Nakonec jsem na Piton vylezl, ale při zpáteční cestě to již nešlo a spodní část jsem došel již jenom s ponožkami ve špičkách a zbytkem podrážky pod patou.

Máme ještě pár dní čas, tak vymyslím ještě výlet na ostrov Margarita. Trajekt tam jede 3 hodiny a v poledne jsme již ve městě Porlamar. Zde si půjčím auto za cenu 15 dolarů a za půl dolaru dotankuji plnou nádrž. Objíždíme celý ostrov dokola a všude vidíme prázdné rezorty. Vzhledem ke zvyšující se kriminalitě a hospodářským problémům sem agentury přestaly posílat turisty. Tím sem přestaly létat letadla a dnes zde zahraničního turistu nepotkáte. Ještě se občas objeví nějaký baťůžkář a to je vše. Trochu sem ještě jezdí bohatší klientela z Caracasu. Všechny rezorty jsou tedy zavřené a značně chátrají. Nikdo se o ně nestará, nikdo je neudrzuje. Na severním pobřeží jsem viděl pouze dva otevřené, kde bylo pár hostů na pláži. Já jsem opět domluvený s Mílou, že se u něj zastavíme na noc. Když se přivítáme u vrat před domem, tak Míla ukazuje na svojí tvář, která je samá modřina a velký krvavý šrám: „To se stalo přede dvěma dny, seděli jsme s přítelkyní tady před domem u bazénu. Všude kolem je vysoká zeď s ostnatým drátem a najednou jsem ucítil u hlavy hlaveň brokovnice. Zloději byli dva a křičeli na mě, že chtějí peníze. Na nic jsem nečekal a tu hlaveň mu rukama chytil a strhl stranou. Jenže tím jsem si udělal tuto modřinu kolem oka. Chvíli trvalo než jsem mu ji vytrhl, protože on to nečekal. Jenže stejně rychle sebral na zemi nějaký klacek a tím mě praštil sem. Já než jsem se vzpamatoval a sebral brokovnici, abych ho zastřelil, tak zaběhli za roh a tam měli přistavený sud, aby mohli rychle přes plot pryč. Když jsem tam doběhl tak již byli pryč. To měli tedy štěstí, protože brokovnice byla nabitá a okamžitě bych je zastřelil. Takhle mě zde alespoň zbyla a budu jí mít napříště,“ končí Míla svoje vyprávění. „Ale, když máš tu pušku, tak by podle ní mohli policajti najít pachatele, ne?“ ptám se. „To jsi dost naivní, ty to nezajímá. Zbraně zde má neoficiálně každý a nějaká registrace neexistuje. Když jim řeknu, že mě zde zůstala jejich brokovnice, tak jí budou chtít pouze odevzdat a tím to skončí. To si ji raději nechám a příště s ní někoho zastřelím. Většina zbraní totiž pochází z armády. Vojáci si začali přivydělávat jejich prodejem a tím se dostalo mezi lidi obrovské množství,“ končí Míla vyprávění. Situace zde je opravdu špatná a po půl roce mě Míla poslal foto, kdy byl doma opět přepaden a tentokrát byl na ruce i obličej ošklivě poraněn mačetou.

Tentokrát je ani na večeri nemohu pozvat, protože blízká restaurace je již zavřená a nikam dále se nechtějí v noci pouštět. Tak alespoň Mílovi zaplatím za nocleh jako bych platil v hotelu a ráno se rozloučíme. Objedeme zbytek ostrova a všude je situace stejná. Odpoledne vrátíme auto a najdeme si ještě hotel v centru. Došli mě Bolivary a tak potřebuji

si vyměnit dolary. To je trochu kovbojka, obcházím různé obchody a ptám se na výměnu. Vtipné je to, že všichni by chtěli měnit, ale nemají Bolivary. I nyní odpoledne nemají žádné tržby, aby mohly vyměnit. Až po době najdu obchodníka, který má něco v pokladně a ochotně mě vymění i když kurs je trochu nižší než jsem zvyklý. Ale také zde něco utratíme, protože si koupím nějaké tričko a Rosa se samozřejmě přidá.

Po návratu na Sněhurku již opravdu vrcholí přípravy na odjezd. Peter se již také vrátil z výletu a ještě se s otcem Paľou zastavili na rozlučku. „Ty kokot Miro pozri, kúpil som si nové tenisky a po dvoch dňoch se již rozpadajú,“ ukazuje Peter na svoje nové boty. „No tak to vítej v klubu, moje zkušenost mě říká, že již nikdy boty z Venezuely,“ odpovídám. Takže do večera posedíme na Sněhurce a na rozloučenou dostanou moji knihu. Další den ještě vyrazíme na tržnici na nákup. Doplníme ovoce, zeleninu a pár základních potravin a jsme připraveni. Agentka Darsi mezitím připravuje všechny doklady a v den odjezdu je objednan na osmou hodinu ráno voják z antidrogas. Od rána na něj čekáme a samozřejmě se objeví až v 11 hodin. Ten si nejdříve vyžádá od Darsi všechny doklady a zkontroluje je. Pak ode mě dostane 10 dolarů, aby kontrola netrvala dlouho. Je to prý obvyklá taxa, protože prý jinak umí být nepříjemní a všechno dokáže doslova rozebírat a opravdu kontrolovat. Takže takto jenom nechá svého psa všechno pročichat a potom začne úřadovat. Všechny doklady potvrdí, kopie si nechá a originály jsou pro mě. Počká na mole až se odvážeme a uvidí jak odplouváme z přístavu.

Je 14. prosince, já jsem pravobokem minul přístavní hráz mariny Redonda. Ta se stala na 14 měsíců domovem pro Sněhurku. Nic se mě zde v marině nestalo, nic se neztratilo. Cena byla naprosto úžasná 30 dolarů na měsíc. Proto jsem zde zůstal tak dlouho a mohl cestovat po Jižní Americe. Na tento kontinent nikdy nezapomenu – viděl jsem nádhernou a pestrou přírodu, mnoho historických památek i přírodních úkazů. Poznal mnoho přátelských lidí a nových kultur a ochutnal mnoho zajímavých jídel i proseděl 210 hodin v autobusu, abych mohl navštívit všechny zdejší země. Nevynechal jsem žádnou a navždy zůstanou v mojí paměti.

Ahoj Jižní Ameriko – nejkrásnější kontinente,
ADIOS – me gusta mucho Sur America, mi corazon